

Основна школа
„Вук Караџић”
Београд, Стари град

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

за период школске 2019/2020 до 2022/2023. Годину

2. део

НАСТАВНИ ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ ПРВОГ ЦИКЛУСА ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА

Садржај:

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА - ПРВИ РАЗРЕД	3
ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ - СРПСКИ ЈЕЗИК	4
ОПШТИ И ПОСЕБНИ СТАНДАРДИ ПОСТИГЊУЋА-ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА ПРВИ РАЗРЕД	8
МАТЕМАТИКА	9
СВЕТ ОКО НАС	13
ЛИКОВНА КУЛТУРА	17
МУЗИЧКА КУЛТУРА	20
ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ	24
ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК	31
ИЗБОРНИ ПРОГРАМ	35
ВЕРСКА НАСТАВА	37
ПРОЈЕКТНА НАСТАВА	40
ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ	42
ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА- ДРУГИ РАЗРЕД	44
МАТЕМАТИКА	51
СВЕТ ОКО НАС	54
ЛИКОВНА КУЛТУРА	59
МУЗИЧКА КУЛТУРА	60
ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ	63
ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК	71
ИЗБОРНИ ПРОГРАМ	74
ВЕРСКА НАСТАВА - ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС (ВЕРОНАУКА)	77
НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА	80
СВРХА ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА	80
ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА СУ:	80
ЗНАЧАЈНЕ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОКВИРУ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА:	81
ЛИСТА ПРЕДМЕТА И АКТИВНОСТИ	81
ГОДИШЊИ И НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА ПО ПРЕДМЕТИМА	82
СРПСКИ ЈЕЗИК	83
СРПСКИ ЈЕЗИК	92
МАТЕМАТИКА	96
ПРИРОДА И ДРУШТВО	103
ЛИКОВНА КУЛТУРА	110
МУЗИЧКА КУЛТУРА	114
ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ	118
ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК	122
ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ	131
ВЕРСКА НАСТАВА	138
НАРОДНА ТРАДИЦИЈА	149
ОД ИГРАЧКЕ ДО РАЧУНАРА	151
ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ	158
ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	160
ПРОГРАМ НАСТАВЕ У ПРИРОДИ ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД	161
НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА	164
ГОДИШЊИ И НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА ПО ПРЕДМЕТИМА	165
ЛИКОВНА КУЛТУРА	201
МУЗИЧКА КУЛТУРА	206
ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ	210
ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК	214
ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ	221
ВЕРСКА НАСТАВА	225
ОД ИГРАЧКЕ ДО РАЧУНАРА	237
Циљ и задаци	237
Глобална структура годишњег програма	238
ОД ИГРАЧКЕ ДО РАЧУНАРА	238
ЧУВАРИ ПРИРОДЕ	248
ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА	254

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА - ПРВИ РАЗРЕД

Р.Бр.	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД	
		нед.	год.
1.	Српски језик	5	180
2.	Енглески језик	2	72
3.	Математика	5	180
4.	Свет око нас	2	72
5.	Ликовна култура	1	36
6.	Музичка култура	1	36
7.	Физичко и здравствено васпитање	3	108
УКУПНО : А		19-21*	684-756*
Р.бр.	Б. ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ		
1	Верска настава/Грађанско васпитање	1	36
УКУПНО: Б		1-3*	36-108*
У К У П Н О : А + Б		20-22*	720-792*

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми и активности

Р.Бр.	ОБЛИК ВАСПИТНО - ОБРАЗОВНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД	
		нед.	год.
1.	Редовна настава	20-22*	720-792*
2.	Пројектна настава	1	36
3.	Допунска настава	1	36
4.	Додатна настава		
5.	Настава у природи**	7-10 дана годишње	

Р.бр.	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД	
		нед.	год.
1.	Час одељенског старешине	1	36
2.	Ваннаставне активности	1-2	36-72
3.	Екскурзија	1-3 дана годишње	

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ПРОГРАМИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ОРИЈЕНТИСАНИ НА ИСХОДЕ

Програми наставе и учења засновани су на општим циљевима и исходима образовања и васпитања и потребама и могућностима ученика првог разреда. Усмерени су на процес и исходе учења, а не на саме садржаје који сада имају другачију функцију и значај. Садржаји више нису циљ сами по себи, већ су у функцији остваривања исхода који су дефинисани као функционално знање ученика тако да показују шта ће ученик бити у стању да учини, предузме, изведе, обави захваљујући знањима, ставовима и вештинама које је градио и развијао током једне године учења конкретног предмета. Овако конципирани програми подразумевају да оствареност исхода води ка развијању компетенција, и то како општих и специфичних предметних, тако и кључних.

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ - СРПСКИ ЈЕЗИК

Назив предмета	СРПСКИ ЈЕЗИК
Циљ	Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.
Разред	први
Годишњи фонд часова	180 часова

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ГОДИШЊЕГ ФОНДА ЧАСОВА

НАСТАВНА ОБЛАСТ	БРОЈ ЧАСОВА		
	Обрада	Остали облици	Укупно
1. Основи читања и писања	13	13	26
а) Припрема за читање и писање			
б) Почетно читање и писање	20	44	64
2. Језичка култура	4	31	35
3. Језик (Граматика; Правопис)	5	5	10
4. Књижевност (Лектира; Читање текста; Тумачење текста; Књижевни појмови)	38	7	45
УКУПНО	80	100	180

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
- разликује изговорени глас и написано слово; изговорене и написане речи и реченице; - влада основном техником читања и писања ћириличног текста; - разуме оно што прочита; - активно слуша и разуме садржај књижевноуметничког текста који му се чита; - препозна песму, причу и драмски текст; - одреди главни догађај, време (редослед догађаја) и место дешавања у вези са прочитаним текстом; - уочи ликове и прави разлику између њихових позитивних и негативних особина; - изрази своје мишљење о понашању ликова у књижевном делу; - препозна загонетку и разуме њено значење; - препозна басну и разуме њено значење; - разликује слово, реч и реченицу; - правилно изговори и напише кратку и потпуну реченицу једноставне структуре са одговарајућом интонацијом, односно интерпункцијским	ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ	Глас и слово; штампана и писана слова ћириличног писма. Речи и реченице као говорне и писане целине. Текстови засићени словима која се обрађују/текстови предвиђени за глобално читање. Све врсте текстова који су написани штампаним или писаним словима. Језичке игре. Аналитичко-синтетичка вежбања; лексичка и синтаксичка вежбања; моторичке вежбе. Писање (преписивање, самостално писање и диктат). Читање (шчитавање/глобално читање, гласно и тихо читање); питања којима се проверава разумевање прочитаног. Изговор и писање гласова који ученицима причињавају тешкоће (нпр. ђ, ћ; ц, ч; ј, љ).
- разликује слово, реч и реченицу; - правилно изговори и напише кратку и потпуну реченицу једноставне структуре са одговарајућом интонацијом, односно интерпункцијским	КЊИЖЕВНОСТ	ШКОЛСКА ЛЕКТИРА Поезија Народна песма, Ја сам чудо видео Јован Јовановић Змај, Зимска песма Војислав Илић, Пролетња зора/Воја Царић, Пролеће/Мира Алечковић, Ветар сејач Десанка Максимовић, Првак; Хвалисави зечеви/У гостима/Ливадско звонце Гвидо Тартаља, Китова беба/Мрави/Постеља за зеку Бранко Ћопић, Жежева кућица (читање у наставцима) Душан Радовић, Јесења песма/Срећна

знаком на крају; - правилно употреби велико слово; - учтиво учествује у вођеном и слободном разговору; - обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима; - усмено препричава; усмено прича према слици/сликама и о доживљајима; - усмено описује ствари из непосредног окружења; - бира и користи одговарајуће речи у говору; на правилан начин користи нове речи у свакодневном говору; - напамет говори краће књижевне текстове; - учествује у сценском извођењу текста; - пажљиво и културно слуша саговорнике; - слуша, разуме и парафразира поруку; - слуша интерпретативно читање и казивање књижевних текстова ради разумевања и доживљавања; - примењује основна правописна правила; - пише читко и уредно; - писмено одговара на постављена питања;		Нова година Љубивоје Ршумовић, Ау што је школа згодна; Дете/Деца су украс света Стеван Раичковић, Цртанка/Бранислав Лазаревић, Слика Перо Зубац, Добар друг ти вреди више Драгомир Ђорђевић, Није лако бити дете Проза Народна прича, Свети Сава и ђаци Народна прича, Деда и репа /Голуб и пчела Народна басна, Лисица и гавран Доситеј Обрадовић, Два јарца; Две козе Лав Николајевич Толстој, Два друга Драган Лукић, Јоца вози тролејбус/Игор Коларов, Дум-дум Оливер и његов бубањ Ђуро Дамјановић, Дан кад је јутро било слово/Весна Ђоровић Бутрић, Ноћни ћошак Избор из народних и ауторских загонетки (Десанка Максимовић, Загонетке лаке за прваке ђаке, Загонетке Григора Витеза и Бране Цветковића) Драмски текстови Гвидо Тартаља, Зна он унапред Душан Радовић, Тужибаба Александар Поповић, Неће увек да буде први Бора Ољачић, Први дан у школи Популарни и информативни текстови Избор из илустрованих енциклопедија и часописа за децу о значајним личностима српског језика, књижевности и културе (Свети Сава, Вук Стефановић Караџић, знаменита завичајна личност и др.); Милан Шипка: Буквар ДОМАЋА ЛЕКТИРА Јован Јовановић Змај, Песме за децу (избор) Избор из басни и сликовница за децу Књижевни појмови: - песма; - прича; - догађај; место и време збивања; - књижевни лик - изглед, основне особине и поступци; - драмски текст за децу; - шаљива песма; - басна; - загонетка.
--	--	--

- спаја више реченица у краћу целину; - пише реченице по диктату примењујући основна правописна правила; - гласно чита, правилно и са разумевањем; - тихо чита (у себи) са разумевањем прочитаног; - пронађе информације експлицитно изнете у тексту.	ЈЕЗИК Граматика, правопис и ортоепија		Реченица; реч; слово. Улога гласа/слова у разликовању значења изговорене односно написане речи. Реченице као обавештење, питање и заповест. Велико слово на почетку реченице, у писању личних имена и презимена, имена насеља (једночланих) и назива места и улице у којој ученик живи, као и назив школе коју похађа. Правилно потписивање (име, па презиме). Тачка на крају реченице; место и функција упитника и узвичника у реченици.
	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Говорење	Вођени и слободни разговор. Говорни предлошци. Усмена порука. Причање, препричавање и описивање. Казивање књижевног текста. Драмски, драматизовани текстови, сценска импровизација. Сценско извођење текста (драмско и луткарско). Богаћење речника: лексичке и синтаксичке вежбе. Разговорне, ситуационе и језичке игре.
		Слушање	Стварне и симулиране ситуације. Слушна порука. Аудио-визуелни записи. Игре за развијање слушне пажње.
		Писање	Питања о сопственом искуству, бићима, предметима, појавама, сликама, о књижевном и некњижевном тексту. Писана порука. Краћа текстуална целина: о сопственом искуству, о доживљају, о сликама, поводом књижевног текста. Реченице/кратак текст погодан за диктирање.
		Читање	Књижевни текстови.

			Текстови са практичном наменом: позивница, упутство, списак за куповину и др. Нелинеарни текстови: текст у табели, распоред часова, стрип, улазница и др. Информативни текстови: 1. уџбенички: Милан Шипка, Буквар; текстови о знаменитим личностима српске културе; 2. вануџбенички: о правилима учтивног понашања (бонтон); о месту у којем ученици живе; о животињама итд..
--	--	--	---

ОПШТИ И ПОСЕБНИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА-ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА ПРВИ РАЗРЕД

ГОВОРНА КУЛТУРА

- 1CJ. 0.1.1.познаје основе начела вођења разговора;уме да започне разговор,учествује у њему и оконча га;пажљиво слуша своје саговорнике
- 1CJ.0.1.2.користи форме учтивног обраћања
- 1CJ.0.1.3.казује текст природно,поштујући интонацију реченице /стиха,без тзв. „певушења“ или „скандирања“
- 1CJ.0.1.4.уме да преприча изабрани наративни или краћи информативни текст на основу претходне израде плана текста и издвајања делова или занимљивих детаља
- 1CJ.0.1.7.уме у кратким цртама да образложи неку своју идеју

ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ-основни ниво

- 1CJ.1.2.1.влада основном техником читања и ћириличног текста
- 1CJ:1.2.2.одговара на једноставна питања у вези са текстом проналазећи информације елсплицитно исказане у једној реченици,пасусу,или у једноставној табели(ко,шта,када,колико и сл.)
- 1CJ.1.2.6.разуме дословно значење текста
- 1CJ1.2.8.процењује садржај текста на основу задатог критеријума:да ли му се допада,да ли му је занимљив;да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа које су му познате;издваја речи које у му непознате.

ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ

- 1CJ.1.3.1.пише писаним словима ћирилице
- 1CJ.1.3.2.уме да се потпише
- 1CJ.1.3.3.почиње реченицу великим словом,завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком.
- 1CJ.1.3.5.пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре.
- 1CJ.1.3.8.користи скроман фонд речи(у односу на узраст);правилно их употребљава.

НАПРЕДНИ НИВО

- 1CJ.3.3.5.користи богат фонд речи

ГРАМАТИКА

ЛЕКСИКОЛОГИЈА

- 1CJ.1.4.4.препознаје антонимију
- 1CJ.1.4.5.познаје значења речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији (у школи,кући и сл.)

КЊИЖЕВНОСТ

1CJ.1.5.3.одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевном тексту

1CJ.1.5.4.одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту.

Програм допунске наставе из српског језика за први разред

У првом разреду се реализује 18 часова допунске наставе из српског језика.

Допунска настава ће бити реализована према потребама ученика, а предпостављамо да ће већи број часова бити потребан у току првог полугодишта у време почетног читања и писања.

На часовима допунске наставе из српског језика реализоваће се наставни садржаји из следећих наставних тема, у складу са потребама ученика.

1.Основе читања и писања: А)припрема за читање и писање; Б)Почетно читање и писање

2.Језичка култура

3.Језик (граматика и правопис)

4.Књижевност

МАТЕМАТИКА

Назив предмета	МАТЕМАТИКА
Циљ	Циљ учења предмета математика је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.
Разред	први
Годишњи фонд часова	180 часова

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ГОДИШЊЕГ ФОНДА ЧАСОВА

РЕДНИ БРОЈ	НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА		
		ОБРАДА	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ	УКУПНО
1.	Природни бројеви и операције са њима	71	78	149
2.	Геометрија	11	16	27
3.	Мерење и мере	2	2	4
	Укупно:	84	96	180

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА		САДРЖАЈИ	
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - одреди међусобни положај предмета и бића и њихов положај у односу на тло; - упореди предмете и бића по величини; - уочи и именује геометријске облике предмета из непосредне околине; - именује геометријска тела и фигуре; - групише предмете и бића са заједничким својством; - сложи/разложи фигуру која се састоји од познатих облика; - разликује: криву, праву, изломљену, затворену и отворену линију; - црта праву линију и дуж помоћу лењира; - броји унапред и уназад и са прескоком; - прочита, запише, упореди и уреди бројеве прве стотине и прикаже их на бројевној правој; - користи редне бројеве; - разликује парне и непарне бројеве, одреди највећи и најмањи број, претходника и следбеника; - користи појмове: сабирак, збир, умањеник, умањилац, разлика; - сабира и одузима два једноцифрена броја не записујући поступак;	ГЕОМЕТРИЈА	ПОЛОЖАЈ, ВЕЛИЧИНА И ОБЛИК ПРЕДМЕТА	Просторне релације. Величина предмета и бића. Геометријска тела: лопта, коцка, квадар, ваљак, пирамида и купа. Геометријске фигуре: круг, правоугаоник, квадрат и троугао.	
		ЛИНИЈЕ	Права, крива и изломљена линија. Затворена и отворена линија. Тачка и линија. Дуж.	
		БРОЈЕВИ		Бројање, писање и читање бројева. Приказивање бројева помоћу тачака на бројевној правој. Упоредивање бројева. Редни бројеви. Сабирање и одузимање бројева у оквиру 20 и приказивање на бројевној правој. Сабирање и одузимање бројева до 100 без прелаза преко десетице и приказивање на бројевној правој. Својства сабирања. Откривање непознатог броја у једнакостима с једном

-сабира и одузима до 100 без прелаза преко десетице; - растави број на сабирке и примени замену места и здруживање сабирака ради лакшег рачунања; - реши текстуални задатак са једном операцијом; - разликује новчане апоене до 100 динара и упореди њихову вредност; - уочи правило и одреди следећи члан започетог низа; - прочита и користи податке са једноставнијег стубичног и сликовног дијаграма или табеле; - измери дужину задатом, нестандартном јединицом мере; - преслика тачке и фигуре у квадратној мрежи на основу задатог упутства.	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	операцијом. Динар, кованице и новчанице до 100 динара. Мерење дужине нестандартним јединицама мере.
--	---	--

ОПШТИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОБАВЕЗНОГ ОБРАЗОВАЊА

Општи стандарди постигнућа – образовни стандарди за крај првог циклуса обавезног образовања за предмет Математика садрже стандарде постигнућа за области : Природни бројеви и операције са њима, Геометрија и Мерење и мере. У оквиру сваке области, описани су захтеви на три нивоа.

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на основном нивоу:

ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА

У области **ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА** ученик/ученица :

1МА.1.1.1. зна да прочита и запише број, уме да упореди бројеве по величини и да прикаже број на датој бројевној полуправој
1МА.1.1.4. уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом

ГЕОМЕТРИЈА

У области **ГЕОМЕТРИЈА** ученик/ученица:

1МА.1.2.1. уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг, троугао, правоугаоник, тачка, дуж, права, полуправа, угао) и уочава међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност, припадност)

МЕРЕЊЕ И МЕРЕ

У области **МЕРЕЊЕ И МЕРЕ** ученик/ученица:

1МА.1.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у једноставним ситуацијама

1МА.1.4.4. уме да чита једноставније графиконе, табеле и дијаграме.

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу:

ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА

У области **ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА** ученик/ученица :

1МА.2.1.1. уме да примени својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и разуме декадни бројни систем

1МА.2.1.3. сабира и одузима, рачуна вредност израза

1МА.2.1.4. рачуна вредност израза с највише две операције

ГЕОМЕТРИЈА

У области **ГЕОМЕТРИЈА** ученик/ученица:

1МА.2.2.1. уочава међусобне односе геометријских објеката у равни

МЕРЕЊЕ И МЕРЕ

У области **МЕРЕЊЕ И МЕРЕ** ученик/ученица:

1МА.2.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у сложенијим ситуацијама

1МА.2.4.5. уме да користи податке приказане графички или табеларно у решавању једноставних задатака и уме графички да представи дате податке.

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на напредном нивоу:

ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА

У области **ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА** ученик/ученица :

1МА.3.1.1. уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака

1МА.3.1.2. зна својства операција сабирања и одузимања и уме да их примени

1МА.3.1.4. уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми.

ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ ИЗ МАТЕМАТИКЕ ЗА ПРВИ РАЗРЕД

У првом разреду се реализује 18 часова допунске наставе из математике.

На часовима допунске наставе из математике реализоваће се наставни садржаји следећих наставних тема, у складу са потребама ученика:

1. Природни бројеви и операције са њима

2. Геометрија:

а) Предмети у простору и односи међу њима;

б) Линија и област;

в) Класификација предмета према својству

3. Мерење и мере

СВЕТ ОКО НАС

Назив предмета	СВЕТ ОКО НАС
Циљ	Циљ учења предмета свет око нас јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.
Разред	први
Годишњи фонд часова	72 часа

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ГОДИШЊЕГ ФОНДА ЧАСОВА

РЕДНИ БРОЈ	НАСТАВНА ТЕМА	ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	ОСТАЛО	УКУПНО
1.	Други и ја	13	4	1	18
2.	Разноврсност природе	22	15	1	38
3.	Човек ствара	4	2	1	7
4.	Сналажење у простору и времену	4	4	1	9
	УКУПНО	43	25	4	72

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА		САДРЖАЈИ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:			
- препозна и исказе радост, страх, тугу и бес уважавајући себе и друге; - правовремено и примерено ситуацији исказе своје основне животне потребе за храном, водом и одласком у тоалет; - се понаша тако да уважава различитости својих	НЕПОСРЕДНО ОКРУЖЕЊЕ	Ја и други	Основна осећања (радост, страх, туга и бес). Основне животне потребе (дисање, храна, вода, спавање и потреба за тоалетом). Сличности и разлике по полу, старости, способностима и интересовањима.
		Породични	Групе људи: породица,

вршњака и других људи; - придржава се договорених правила понашања у школи и прихвата последице ако их прекрши; - сарађује са вршњацима у заједничким активностима; - одржава личну хигијену и адекватно се одева у циљу очувања здравља; - чува своју, школску и имовину других; - прати инструкције одраслих у опасним ситуацијама: поплава, земљотрес, пожар; - својим речима опише пример неке опасне ситуације из свог непосредног окружења; - примењује правила безбедног понашања на путу од куће до школе приликом кретања улицом са и без тротоара и преласка улице; - снађе се у простору помоћу просторних одредница: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичних објеката; - одреди време својих активности помоћу временских одредница: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра; - посматрањем и опипавањем предмета одреди својства материјала:		дом, школа	школска заједница, разред, одељење, суседи. Права и обавезе чланова група. Правила понашања појединаца и групе. Празници: породични, школски.
		Здравље и безбедност	Здрав начин живота: становање, одевање, исхрана, лична хигијена, рад, одмор. Безбедно понашање у саобраћају на путу од куће до школе (кретање улицом са и без тротоара, прелажење преко улице, безбедно место за игру). Опасне ситуације по живот, здравље и околину, превенција и правилно понашање (у дому и школској средини, саобраћају, током природних непогода).
		Оријентација у простору и времену	Кретање и сналажење у простору у односу на просторне одреднице: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичне објекте. Сналажење у времену у односу на временске одреднице: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра.
		Човек ствара	Човек ради и ствара (материјали и средства за рад, производи људског

тврдо-меко, провидно-непровидно, храпаво-глатко; - учествује у извођењу једноставних огледа којима испитује природне феномене; - разликује природу од производа људског рада на примерима из непосредног окружења; - препознаје облике појављивања воде у непосредном окружењу: потоци, реке, баре, језера; - препознаје изглед земљишта у непосредном окружењу: равница, брдо, планина; - идентификује биљке и животиње из непосредног окружења на основу њиховог спољашњег изгледа; - уочава разноврсност биљака и животиња на основу спољашњег изгледа; - препознаје главу, труп, руке и ноге као делове тела и њихову улогу у његовом свакодневном животу; - препознаје улогу чула вида, слуха, мириса, укуса и додира у његовом свакодневном функционисању и сазнавању окружења; - штеди воду и одлаже отпад на предвиђена места; - се понаша тако да не			рада). Материјали за израду предмета (дрво, камен, метал, стакло, гума, пластика, папир, тканина) и њихова својства (тврдо-меко, провидно-непровидно, храпаво- глатко).
		Разноврсност природе	Сунчева светлост и топлота. Основна својства ваздуха: провидност, мирис, кретање. Облици појављивања воде: потоци, реке, баре, језера, киша, снег. Облици појављивања воде у непосредном окружењу. Основна својства воде: укус, мирис, провидност, раствара поједине материјале. Изглед земљишта: равница, брдо, планина. Изглед земљишта у непосредном окружењу. Основна својства земљишта: боја, растреситост, влажност; Карактеристичне биљке и животиње у непосредном окружењу. Изглед и делови тела биљака. Изглед и делови тела животиња на примерима

угрожава биљке и животиње у непосредном окружењу; - повезује резултате учења и рада са уложеним трудом.			сисара, птица, риба, инсеката. Човеково тело - делови тела (глава, труп, руке и ноге) и чула (вида, слуха, укуса, мириса и додира). Значај воде, ваздуха, земљишта, сунчеве светлости и топлоте за живот биљака, животиња/човека. Одговоран однос човека према животној средини (штедња воде, одлагање отпада на предвиђена места, брига о биљкама и животињама).
--	--	--	--

ОПШТИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на основном нивоу.

1. ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА

У области ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА ученик/ученица:

1ПД.1.1.1. прави разлику између природе и производа људског рада

1ПД.1.1.2. зна ко и шта чини живу и неживу природу

1ПД.1.1.3. зна заједничке карактеристике живих бића

1ПД.1.1.4. уме да класификује жива бића према једном од следећих критеријума: изгледу, начину исхране, кретања и размножавања

1ПД.1.1.5. препознаје и именује делове тела живих бића

2. ЕКОЛОГИЈА

У области ЕКОЛОГИЈА ученик/ученица:

1ПД.1.2.3. разликује повољно и неповољно деловање човека по очување природе

3. МАТЕРИЈАЛИ

У области МАТЕРИЈАЛИ ученик/ученица:

1ПД.1.3.1. зна основна својства воде, ваздуха и земљишта

1ПД.1.3.2. зна да су вода у природи, ваздух и земљиште састављени од више материјала

1ПД.1.3.3. зна да различите животне намирнице садрже различите састојке

1ПД.1.3.4. зна основна својства материјала: тврдоћа, еластичност, густина, растворљивост, провидност, намагнетисаност

1ПД.1.3.5. зна да својства материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу

4. КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ

У области КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ ученик/ученица:

- 1ПД.1.4.1. уме да препозна кретање тела у различитим појавама
- 1ПД.1.4.2. зна помоћу чега се људи оријентишу у простору: лева и десна страна, стране света, адреса, карактеристични објекти
- 1ПД.1.4.3. уме да одреди стране света помоћу Сунца
- 1ПД.1.4.4. зна јединице за мерење времена: дан, недеља, месец, година, деценија и век

5. ДРУШТВО

У области ДРУШТВО ученик/ученица:

- 1ПД.1.5.1. зна које друштвене групе постоје и ко су њихови чланови
- 1ПД.1.5.2. зна основна правила понашања у породици, школи и насељу
- 1ПД.1.5.3. зна које људске делатности постоје и њихову улогу
- 1ПД.1.5.4. зна који су главни извори опасности по здравље и живот људи и основне мере заштите
- 1ПД.1.5.5. зна поступке за очување и унапређивање људског здравља

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу.

1. ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА

У области ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА ученик/ученица:

- 1ПД.2.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима
- 1ПД.2.1.2. зна основне разлике између биљака, животиња и људи

2. ЕКОЛОГИЈА

У области ЕКОЛОГИЈА ученик/ученица:

- 1ПД.2.2.3. зна основне мере заштите живе и неживе природе као природних ресурса
- 1ПД.2.2.4. зна шта је добробит животиња и поступке којима се она штити

5. ДРУШТВО

У области ДРУШТВО ученик/ученица:

- 1ПД.2.5.1. зна које су улоге различитих друштвених група и њихових чланова
- 1ПД.2.5.2. зна која су права и обавезе чланова у различитим друштвеним групама
- 1ПД.2.5.3. разуме повезаност и међузависност различитих људских делатности

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Назив предмета	ЛИКОВНА КУЛТУРА
Циљ	Циљ учења предмета ликовна култура је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.
Разред	први
Годишњи фонд часова	36 часова

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ГОДИШЊЕГ ФОНДА ЧАСОВА

Број тем е	Назив теме	Тип и број часа		
		обрада	утврђивање	укупно
1.	ОБЛИЦИ	9	6	15
2.	ЛИНИЈЕ И ОБЛИЦИ ОКО НАС	7	3	10
3.	СПОРАЗУМЕВАЊЕ			7
4.	ПРОСТОР			4
				укупно 36

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:		
- опише, својим речима, визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор; - пореди своје утиске и утиске других о уметничким делима, изгледу објеката/предмета и облицима из природе и окружења; - одреди, самостално и у сарадњи са другима, положај облика у простору и у равни; - црта на различитим подлогама и форматима папира; - користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; - обликује једноставне фигуре од меког	ЛИКОВНА КУЛТУРА И ОКРУЖЕЊЕ	Простор. Отворени и затворени простор, природа и простор који је човек обликовао. Карактеристичне визуелне одлике по којима се препознаје врста простора. Значај чувања споменика или значајних објеката у најближем окружењу. Значај уређења простора у коме ученик борави. Уметничка занимања и производи. Слика - сликар, вајар - скулптура, фотограф - фотографија... Изглед употребних предмета које су дизајнирали уметници. Установе културе (биоскоп, музеј, галерија, позориште, библиотека...). Правила понашања и облачења у различитим установама културе, договорена правила понашања.
	ОДНОСИ У ВИДНОМ ПОЉУ	Облици. Облици из природе, облици које је створио човек, правилни и неправилни облици. Својства облика (цело, део, велико, мало, високо, ниско, краће, дуже,

материјала; - одабере, самостално, начин спајања најмање два материјала; - преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; - изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања; - преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену; - изрази познате појмове мимиком и покретом тела, без звука; - повеже одабрану установу културе са њеном наменом; - поштује договоре и правила понашања и облачења приликом посете установама културе.	ОБЛИКОВАЊЕ	уско, широко, светло, тамно, обојено, безбојно, једнобојно, шарено, меко, тврдо, глатко, храпаво, обло, рогљасто). Положај облика у простору и у равни (горе, доле, између, испод, у, на, испред, иза, усправно, положено, косо, лево, десно). Кретање. Покретни и непокретни облици. Кретање бића и машина. Смер кретања облика (налево, надесно, нагоре и надолу). Безбедност у саобраћају - илузија величине покретних и непокретних објеката у односу на удаљеност од посматрача. Светлост и сенка. Природни и вештачки извори осветљења. Промена осветљености у току дана. Изглед облика и сенке у зависности од осветљења.
		Материјал и прибор. Поступци правилног и безбедног руковања и одржавања материјала, прибора и радне површине, значај одржавања хигијене и безбедног руковања прибором. Обликовање скулптуре. Обликовање меких материјала поступком додавања. Спајање разноврсних материјала. Обликовање цртежа. Врсте линија (отворена, затворена, права, крива, светла, тамна, широка, уска, дугачка, кратка, непрекинута, непрекидана, груба, нежна, спирална, таласаста, степенаста...). Изражајна својства линија у односу на материјал и прибор. Обликовање слике. Боја природних облика и боја облика које је створио човек. Изражајна својства боје у односу на материјал и прибор. Преобликовање. Предмети и материјал погодни за преобликовање (оштећени предмети, амбалажа, остаци тканина...). Различите информације као мотивација за стваралачки рад. Природа и непосредно

		окужење; машта и стварни догађаји; приче, песме и текстови из књига и часописа за децу и уџбеника, уметничка дела...
	СПОРАЗУМЕВАЊЕ	Читање визуелних информација. Илустрација у дечјим књигама и уџбеницима. Стрип. Цртани и анимирани филм - традиционално урађени (слободоручно обликовани или нацртани ликови) и савремени (урађени у апликативном програму). Прича у цртаном и анимираном филму. Изглед места и ликови. Знак. Графички знак (ноте, слова и цифре), гестовни и звучни знак. Лепо писање. Украсна слова. Традиција. Празници и украшавање. Невербално изражавање. Пантомима, игре, перформанс.

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Назив предмета	МУЗИЧКА КУЛТУРА
Циљ	Циљ учења предмета музичка култура је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.
Разред	први
Годишњи фонд часова	36 часова

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ГОДИШЊЕГ ФОНДА ЧАСОВА

Редни број наставне области	Назив наставне области	Број часова		
		за обраду	за друге типове	укупно
1.	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	31	5	36
2.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ – ПЕВАЊЕ И СВИРАЊЕ	31	5	36
3.	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	13	3	16
Укупно		31	5	36

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
- објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; - разликује одабране звукове и тонове, певање/свирање; хор/један певач/група певача; оркестар/један свирач/група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; - препозна музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у слушаном делу; - повезује музичко дело у односу на њему блиске ситуације, врсту гласа и боју инструмента са карактером дела; - поштује договорена правила понашања при слушању музике; - користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука; - изговара у ритму уз покрет бројалице; - пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; - пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; - примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; - свира по слуху звучне ономатопеје и илустрације, ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; - повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	Уметничка музика у цртаним и анимираним филмовима. Однос звук - лик, музика - радња. Композиције које илуструју различита осећања. Звук и тон (извори). Звуци тела (пулс, куцање срца, дисање...). Звуци из природе и окружења. Звучни знак (школско звоно, аутомобилска сирена...). Тон: боја (различити гласови и инструменти), трајање (кратак - дуг), јачина (гласан - тих), висина (висок - дубок). Тишина и одсуство звука. Композиције које илуструју различите боје људског гласа и инструмената. Музички дијалог (хор, глас и хор, глас и инструмент, два гласа, два инструмента, један свирач, група свирача, оркестар). Различити жанрови везани за ситуације значајне за ученике (празници, приредбе, свечаности, рођендани, венчања, новогодишње и божићне песме...). Музичка прича. Карактер дела и елементи музичке изражајности (условљеност).

бојама, ритам са графичким приказом; - објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; - учествује у школским приредбама и манифестацијама; - направи дечје ритмичке инструменте; - ствара звучне ефекте, покрете уз музику, мању ритмичку целину помоћу различитих извора звука, ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука, музичко питање и одговор на ритмичким удараљкама, једноставну мелодију на краћи задати текст; - изабере према литерарном садржају одговарајући музички садржај.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	Музички бонтон. Музика и здравље. Носиоци звука (це-де плејер, ем пе 3 плејер, рачунар...). Изговор бројалице у ритму уз покрет - плескање, пуцкетање прстима, корачање, дланом о надланицу, ударом о клупу. Звучне ономатопеје и илустрације. Држање тела и дисање - правиан начин певања. Правилна дикција - изговарање брзалица и бројалица. Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера. Певање песама уз покрет - песме уз игру и народне песме. Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова уз боју (до-зелено, ре-браон, ми-жуто, фа-плаво и сол-црвено). Дечји ритмички инструменти и начина свирања на њима. Свирање по слуху пратње уз бројалице и песме - пулс, ритам, груписање удара. Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима - песме уз игру, дидактичке игре, музичке драматизације. Свирање инструменталних
--	---	--

		аранжмана на дејјим ритмичким инструментима и на алтернативним изворима звука. Свирање графички представљеног ритма. Музички бонтон.
	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	Израда дејјих ритмичких инструмената од различитих материјала. Стварање звукова из непосредне околине и природе спонтаном или договореном импровизацијом. Креирање сопствених покрета уз музику која се изводи или слуша. Стварање звучних ефеката и једноставне ритмичке пратње користећи различите изворе звука. Бирање инструмената на основу звука и стварање једноставне ритмичке пратње уз бројалице, песме и музичке игре. Стварање мањих ритмичких целина на основу музичког искуства - изговором у ритму, различитим покретима, предметима и дејјим ритмичким инструментима. Стварање музичких питања и одговора на дејјим ритмичким инструментима у дијалогу. Стварање једноставне мелодије на краћи текст. Бирање познатих музичких

		садржаја, звучних ономатопеја и илустрација за стварање звучне приче - праћење литерарног текста.
--	--	--

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Назив предмета	ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ
Циљ	Циљ учења предмета физичко и здравствено васпитање је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.
Разред	први
Годишњи фонд часова	108 часова

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ГОДИШЊЕГ ФОНДА ЧАСОВА

Редни број	НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	Укупан број часова	Број часова за обраду новог градива	Остали типови часова
1.	Ходање и трчање	20	12	8
2.	Скакање и прескакање	12	8	4
3.	Бацање и хватање	10	4	6
4.	Вишење, упори, пењање	8	5	3
5.	Вежбе на тлу	15	7	8
6.	Вежбе упором рукама	2	1	1
7.	Вежбе равнотеже	2	1	1
8.	Вежбе са реквизитима	16	8	8
9.	Ритмичке вежбе	9	4	5
10.	Елементарне игре	14	2	12
11.	Вежбе обликовања	Раде се	На сваком	часу
	Укупно	108	52	56

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да		
- - примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања);	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	Вежбе за развој снаге.
- правилно изведе вежбе, разноврсна природна и		Вежбе за развој покретљивости.
		Вежбе за развој

изведена кретања; - комбинује и користи усвојене моторичке вештине у игри и у свакодневном животу; - одржава равнотежу у различитим кретањима; - разликује правилно од неправилног држања тела и правилно држи тело; - примењује правилну технику дисања приликом вежбања; - изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; - игра дечји и народни плес; - користи основну терминологију вежбања; - поштује правила понашања на просторима за вежбање; - поштује мере безбедности током вежбања; - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; - поштује правила игре; - навија фер и бодри учеснике у игри; - прихвати сопствену победу и пораз; - уредно одлаже своје ствари			издржљивости.
			Вежбе за развој брзине.
			Вежбе за развој координације.
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ		ХОДАЊЕ И ТРЧАЊЕ	Ходање: - кратким корацима, - дугим корацима, - у различитом ритму, - ходање са реквизитом, - ходање са променом, правца и смера. Техника трчања: - трчање преко препрека, - трчање са променом правца и смера, - брзо трчање 20 м са стартом из различитих почетних положаја, - игре са коришћењем научених облика ходања и трчања.
			СКАКАЊА И ПРЕСКАКАЊА

пре и након вежбања; - наведе делове свога тела и препозна њихову улогу; - уочи промену у расту код себе и других; - уочи разлику између здравог и болесног стања; - примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања; - одржава личну хигијену; - учествује у одржавању простора у коме живи и борави; - схвати значај коришћења воћа у исхрани; - правилно се понаша за столом.			рукама. Игре уз коришћење различитих облика скакања и прескакања.
		БАЦАЊА И ХВАТАЊА	Бацање лоптице из места у даљину и у циљ. Бацање лоптице из кретања. Бацање лопте увис. Вођење лопте. Додавање лопте. Игре са вођењем, додавањем лопте и гађањем у циљ.
		ПУЗАЊА, ВИШЕЊА, УПОРИ И ПЕЊАЊА	Пузања на тлу. Пењања. Провлачења. Вис лежећи опружено. Помицања улево и удесно у вису лежећем и вису слободном. Упори.
		ВЕЖБЕ НА ТЛУ	Основни садржаји Основни ставови и положаји. Поваљка на леђима. Став на лопатицама (свећа). Колут напред из чучња у чучањ. Поваљка на стомаку.

			Састав од научених елемената. Игре са усвојеним вежбама. Проширени садржаји Колут назад из чучња у чучањ, низ косу површину. Одељењско такмичење са задатом комбинацијом вежби.
		ВЕЖБЕ РАВНОТЕЖЕ	Ходање по линији. Ходање по шведској клупи. Лагано трчање на шведској клупи или ниској греди. Кратак састав на линији обележеној на тлу, шведској клупи и ниској греди.
		ВЕЖБЕ СА РЕКВИЗИТИМА	Вежбе обликовања са реквизитима. Трчања, поскоци и скокови уз коришћење реквизита. Дизање и ношење предмета и реквизита на различите начине. Елементарне игре са реквизитима. Игре са ластисом.
		ПЛЕС И РИТМИКА	Ходање и трчање са променом ритма, темпа

			и динамике уз плесак и уз музичку пратњу. Галоп напред. Дечији поскок. Њихање и кружење вијачом или траком. Суножни скокови кроз вијачу са обртањем напред. Народно коло по избору.
		ПОЛИГОНИ	Комбиновани полигон од усвојених већтина (вежби)
	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	КУЛТУРА ВЕЖБАЊА И ИГРАЊА	Основни термини у вежбању. Вежбам безбедно. Чувам своје и туђе ствари. Правила елементарних игара. Некад изгубим, а некада. победим. Навијам фер.
		ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ	Упознај своје тело. Растемо. Видим, чујем, осећам. Моје здравље. Ко све брине о мом здрављу. Лична хигијена. Хигијена простора у

			коме живим. Хигијена простора у коме вежбам. Животне намирнице и правилна исхрана. Заједно за столом.
--	--	--	---

Часови физичког и здравственог васпитања

ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ

На свим часовима као и на другим организационим облицима рада, посебан акценат се ставља на:

- развијање физичких способности које се континуирано реализује у припремном делу часа. Део главне фазе користи се за развој основних физичких способности узимајући у обзир утицај који наставна тема има на њихов развој. Методе и облици рада бирају се у складу са потребама и могућностима ученика и материјално-техничким условима за рад;
- подстицање ученика на самостално вежбање;
- учвршћивање правилног држања тела.

МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ

Усвајање моторичких вештина, остварује се кроз примену основних и проширених програмских садржаја примењујући основне дидактичко-методичке принципе и методе рада неопходне за достизање постављених исхода.

Усвојене моторичке вештине треба да омогуће ученицима њихову примену у свакодневним и специфичним животним ситуацијама.

Ученицима који нису у стању да усвоје неке од садржаја, задају се слична али лакша вежбања од предвиђених или предвежбе.

Уколико ученик не достигне предвиђени исход, оставља се могућност да исти достигне у наредном периоду.

Усаваршавање неких моторичких задатака је континуирани процес без обзира на садржаје програма (техника ходања, трчања, примена научене игре итд.).

У раду са напреднијим ученицима реализују се проширени садржаји. Кроз процес реализације програма неопходно је пратити способности ученика за различите физичке активности.

ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА

Ова наставна област реализује се кроз све организационе облике рада, наставне области и теме уз практичан рад.

Достизањем исхода ове наставне области, ученици стичу знања, вештине, ставове и вредности о вежбању (основним појмовима о вежби, како се неко вежбање изводи и чему конкретна вежба и вежбање служи), физичком васпитању, спорту и здрављу.

Основне информације о вежбању и здрављу преносе се непосредно пре, током и након вежбања на часу.

Ова наставна област обухвата: формирање правилног односа према физичком вежбању и здрављу; развијање и неговање другарства; препознавање негативних облика понашања у игри и др.

Поред наведеног у овој области потребно је радити на: неговању патриотских вредности (народне традиције и мултикултуралности); формирању правилног односа према различитостима, чувању личне и школске имовине, неговању друштвених вредности итд.

Спортско-рекреативне активности

Реализују се према интересовању ученика. Сачињава се посебан програм при чему се узимају у обзир материјални и просторни услови рада, узрасне карактеристике и способности ученика.

Недеља школског спорта

Ради развоја и практиковања здравог начина живота, развоја свести о важности сопственог здравља и безбедности, о потреби неговања и развоја физичких способности, као и превенције насиља, наркоманије, малолетничке делинквенције, школа у оквиру Школског програма реализује недељу школског спорта.

Недеља школског спорта обухвата:

- физичке активности прилагођене узрасту и могућностима ученика;
- културне манифестације са циљем промоције физичког вежбања, спорта и здравља (ликовне и друге изложбе, фолклор, плес, музичко-спортске радионице...);
- ђачке радионице (о здрављу, физичком вежбању, спорту и др.).

План и програм Недеље школског спорта сачињава Одељенско веће првог разреда заједно са Стручним већем предметних наставника који реализују наставу физичког и здравственог васпитања у другом циклусу, као и другим Стручним већима (ликовне културе, музичке културе, историје, информатике...) и стручним сарадницима у школи, водећи рачуна да и ученици, који су ослобођени практичног дела наставе физичког и здравственог васпитања, буду укључени у организацију ових активности.

Активности у природи (излет, крос, зимовање, летовање...)

Из фонда радних дана, предвиђених заједничким планом, школа организује активности у природи:

- излет;
- крос се организује минимум једном у току школске године;

План и програм ових активности сачињава Одељенско веће првог разреда у сарадњи са Стручним већем предметних наставника који реализују наставу физичког и здравственог васпитања у другом циклусу.

Школска такмичења

Школа за ученике првог разреда организује и спроводи такмичења из минимум једне елементарне игре или полигона у току школске године, као интегрални део процеса физичког и здравственог васпитања. План такмичења доноси Одељенско веће првог разреда у сарадњи са Стручним већем наставника физичког и здравственог васпитања.

Ученици могу да учествују и на такмичењима у систему школских спортских такмичења Републике Србије, која су у складу са планом и програмом наставе и учења, као и на такмичењима од интереса за локалну заједницу.

Корективно-педагошки рад

Ове активности организују се са ученицима који имају:

- потешкоће у савладавању градива;
- смањене физичке способности;
- лоше држање тела;
- здравствене потешкоће које онемогућавају редовно похађање наставе.

Рад са ученицима који имају лоше држање тела подразумева:

- уочавање постуралних поремећаја код ученика;

- саветовање ученика и родитеља;
- организовање додатног превентивног вежбања у трајању од једног школског часа недељно;
- организовање корективног вежбања у сарадњи са одговарајућом здравственом установом.

Рад са ученицима са здравственим потешкоћама организује се искључиво у сарадњи са лекаром специјалистом, који одређује врсту вежби и степен оптерећења, а спроводи их наставник физичког и здравственог васпитања уз присуство наставника који реализује разредну наставну у одељењу које ученик похађа.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Циљ наставе енглеског језика у првом разреду је оспособљавање ученика да на енглеском језику комуницирају у усменом облику, на основном нивоу, о темама из њиховог непосредног окружења, као и подстицање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика и олакшавање разумевања других и различитих култура и традиција. Стимулише критичко и креативно мишљење, радозналост и истраживачки дух и омогућава одговарајући социјални и интелектуални развој ученика.

Преглед тема/комуникативних функција, исхода, наставних садржаја и оперативних задатака, броја часова по теми и укупно

БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ (Комуникативне функције)	ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	Број часова по теми	Обрада	Остали типови
	По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој комуникацији:	Ученици у усменој комуникацији уче и увежбавају:			
1. Hello Здраво Поздрављање и представљање; именовање бројева до 5; позив на заједничку активност; изражавање упутстава и молби и захвалности.	- разумеју неформалне поздраве - Hello, Hi, Goodbye; - поздраве и отпоздраве користећи неформалне поздраве; - разумеју и формулишу једноставне исказе који се односе на представљање What's your name? I'm (Marija). My name's (Nick)! - препознају и именују ликове из уџбеника; - разумеју и именују бројеве до 5; - разумеју и реагују на једноставна упутства и налоге; - преброје колико нечега има и напишу борј. - разумеју и поштују правила пристојне комуникације	. Изразе који се користе за поздрављање, представљање, и основну друштвену комуникацију са вршњацима – <i>Hello! I'm (Betty). What's your name? Hi. My name's Ron. Goodbye. Bye. One, two, three, four, five. Let's play!;</i> песме и приче које се односе на тему. *Кроз ову, као и кроз теме кјо следе, наставник постепено уводи основну комуникацију у учионици на енглеском језику – налоге и упутства, молбе, захваљивања и сл – <i>Open/Close your books, please. Listen and draw/circle... Cut and stick. May/Can I go out, please?</i>	9	3	6

2. School Школа Описивање предмета.	- повежу знања из математике са енглеским језиком - сагледају сопствено напредовање - препознају и именују боје - green, yellow, blue, red; - разумеју и формулишу једноставне исказе који се односе на описивање боја - What colour is it? It's (yellow). - питају и кажу коју боју воле - I love (yellow). - препознају и именују школски пробр и остале предмете везано за школу - pencil, book, ruler, pen, desk, computer, rubber, apple; - разумеју и формулишу питање - What's this? И одговор - It's a (pencil). - разумеју бајку на основу слика и да је одглуме - разумеју и формулишу „да ли“ питање - Is it an (apple)? и одговоре - Yes, it is. No, it isn't. It's a (rubber);	Изразе и речи које се односе на тему; језичке структуре What's this / that? It's a ruler/rubber. What colour is it? It's (yellow). Is it a computer? Yes, it is. No, it isn't; песме и приче које се односе на тему.	8	3	5
3. Family and friends Пријатељи и породица Представљање себе и других; тражење и давање основних информација личне природе; изражавање припадања.	- препознају и именују чланове породице и кућне љубимце- father, mother, brother, sister... - разумеју и формулишу изразе који се односе на представљање других (чланова породице) - Who's this/that? It's my (grandfather), This is my (sister) (Marija); - разумеју и формулишу једноставне изразе у свакодневној комуникацији How are you? Fine, thank you; - уоче сличности и разлике у начину обраћања приликом упознавања са вршњацима и одраслима у ВБ и код нас.	Речи којима се именују чланови породице и кућни љубимци; језичке структуре Who's this/that? It's my father/mother/grandfather... This is my (dog). Is that your (sister)? Yes, it is. / No, it isn't.; песме и приче које се односе на тему.	8	3	5
4. You and me Ти и ја Тражење и давање основних информација личне природе; бројење до 10; описивање живих бића и предмета; исказивање потреба, осета и осећања.	- препознају и именују бројеве до 10; разумеју и формулишу питање и одговор који се односи на изражавање година старости (узраста) How old are you? I'm (seven). - препознају и именују појмове који се односе на изражавање осећања - hungry, thirsty, happy, sad; - разумеју и формулишу једноставна питања и одговоре који се односе на изражавање осећања - Are you (hungry)? Yes, I am. / No, I'm not. - разумеју и реагују на упутства; - користе одговарајућу гестикулацију уз осећања; - препознају и именују придеве којима се описује физички изглед људи - big, small, fat, thin. - разумеју и формулишу једноставне исказе који се односе на описивање људи - He's (big). She's (thin). - разумеју и реагују на честитку; - упуте Божићну и Новогодишњу честитку; - препознају и на матерњем језику објасне сличности и разлике у начину прославе Божића у циљној култури и код нас.	Речи које се односе на тему – happy, sad, hungry, thirsty, fat, thin, small, big; језичке структуре How old are you? I'm (six). Are you (happy)? Yes, I am. / No, I'm not. Is (she) sad? Yes, (she) is. No, (she) isn't. She's (thin). It's (big); песме и приче које се односе на тему.	9	4	5

5. Toys and games Играчке и игре Разумевање и давање једноставних упутстава и налога; изражавање припадања/неприпадања и поседовања/непоседовања;	- препознају обележја и именују три стране земље (Шкотска, Перу, Кина); - повежу ликове са земљом из које потичу по народној ношњи; - разумеју, поставе и одговоре на питање колико неко има година; - уочавају и прихватају различитости; - разумеју и реагују на једноставна упутства; - формулишу једноставна упутства: sit down, stand up, clap your hands; - препознају и именују речи које се односе на играчке - bike, kite, plane, ball, train, robot; - разумеју исказе којима се изражава шта неко има/нема; - питају и кажу шта имају/немају - Have you got a...? Yes, I have. No, I haven't. I have/haven't got a...; - опишу постер који су направили - саопште које играчке имају; - уоче сличности и разлике у начину разоноде вршњака у циљној култури и код нас; - препознају и именују четири спорта tennis, swimming, running, basketball; - наведу популарне спортове у циљној култури;	Изразе и речи којима се именују играчке; језичке структуре <i>Stand up. Clap your hands. Come and sit with me. I Have got a (bike). I haven't got a (robot). Have you got a (robot)? Yes, I have. No, I haven't</i>; приче и песме које се односе на тему	8	3	5
6. My body Моје тело Разумевање и давање једноставних упутстава и налога; описивање живих бића.	- препознају и именују делове лица - ears, eyes, mouth, nose; - разумеју и реагују на једноставна упутства - Touch your nose! - формулишу једноставна упутства; - препознају и именују делове тела head, arms, legs, hands; - разумеју једноставан опис физичког изгледа и опишу физички изглед особе (He/She/It has got...). - препознају и именују делове лица и делове тела - ears, eyes, mouth, nose, head, arms, legs, hands;feet, fingers, toes, teeth; - разумеју и реагују на једноставна упутства - Touch your nose! - разумеју и формулишу једноставан опис физичког изгледа особе - He/ She/ It has got/ hasn't got... - препознају и именују животиње које не живе на тлу Србије; - повежу име животиње са деловима света где живе; - самостално именују делове тела и опишу физички изглед живих бића; - повезују знања из различитих области;	Речи којима се именују делови тела; језичке структуре <i>Touch your nose. (She) has got (two legs). He hasn't got (big feet). Has (it) got three eyes? Yes, (it) has. No,(it) hasn't</i>; приче и песме које се доносе на тему.	9	4	5

7. Food Храна Изражавање допадања/недопадања; исказивање учтивих молби и захваљивања.	- препознају и именују воће - bananas, grapes, strawberries, oranges; - разумеју једноставне исказе којима се изражава допадање - I like (bananas)! - саопште шта воле - I like (bananas)! - препознају и именују појмове везане за храну bananas, grapes, strawberries, oranges, carrots, rice, eggs, beans, pizza, burger, ice cream, pasta; - разумеју и формулишу једноставне исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања - I like (pasta). I don't like (ice cream); - разумеју и на матерњем језику описују сличности и разлике у омиљеним врстама јела међу вршњацима у циљној култури и код нас; - разумеју и формулишу изразе – (Two) (bananas) please. Here you are. Thank you. - поштују правила учтиве комуникације.	Речи којима се именује храна; језичке структуре I like (apples). I don't like (beans). Two bananas, please. Here you are. Thanks; песме и приче које се односе на тему.	10	3	7
8. My house Моја кућа Исказивање положаја у простору; описивање предмета; изражавање припадања/неприпадања.	- препознају и именују стамбене просторије - bedroom, kitchen, living room, bathroom; - разумеју, поставе и одговоре на једноставна питања о томе где се неко/нешто налази - Where's the (train)? It's in the (bedroom); - уоче сличности и разлике у изгледу стамбеног простора у земљама циљне културе и код нас; - препознају и именују нове појмове везане за намештај bed, wardrobe; - препознају и именују одећу и обућу; - разумеју и формулишу једноставне исказе којима се описује где се шта налази Where is the (shirt)/ are the (shoes)? It's/ They're in/on/under the... - препознају и именују појмове који се односе на намештај, обућу и одећу; - разумеју, питају и саопште где се нешто налази, односно какве је боје; поштују правила учтиве комуникације; - препознају и на енглеском или матерњем језику именују три стране државе и њихове главне градове (САД – Вашингтон, Француска – Париз, УК – Лондон);	Речи којима се именују просторије у стану/кући, намештај и одећа; предлоге за место – in, on, under; језичке структуре Where's the (ball)? It's (in) the wardrobe. Where are the (shoes)? They're (under) the table. His (shoes) are (green).. Her (shirt) is (yellow); приче и песме које се односе на тему.	11	3	8
Укупан број часова:			72	26	46
Активности наставника	Организује, припрема, прати, помаже, мотивише, планира, учествује, едукује, вреднује				
Активности ученика	Усваја нова знања, именује нове појмове, посматра, разговара, комбинује, уочава сличности и разлике између матерњег и страног језика.				
Облици рада	Фронтални, индивидуални, рад у пару, фруни рад, тимски рад				
Методе рада	Демонстративна, Вербална, Аудитивна,				
Корелација са другим предм.	Грађанско васпитање, ликовна, музичка и драмска уметност, српски језик, математика.				
Стандарди постигнућа	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1.				
Начин провере постигнућа	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања, пројекти.				

ИЗБОРНИ ПРОГРАМ

Назив предмета	ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ
Циљ	Циљ учења програма грађанско васпитање је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.
Разред	први
Годишњи фонд часова	36 часова

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ГОДИШЊЕГ ФОНДА ЧАСОВА

НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА
	СВЕГА
I ТЕМА	2
II ТЕМА	8
III ТЕМА	10
IV ТЕМА	2
V ТЕМА	3
VI ТЕМА	5
VII ТЕМА	4
VIII ТЕМА	2
УКУПНО	36

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
По заршетку разреда ученик ће бити у стању да		
- наведе у чему је успешан и у чему жели да напредује; - уочава међусобне разлике и сличности са другим ученицима у одељењу; - понаша се на начин који не угрожава потребе, права и осећања других; - препозна код себе и других	ЉУДСКА ПРАВА Ја и други у одељењу	Идентитет Ко сам ја? Наше јаке стране, у чему смо успешни, у чему бисмо волели да напредујемо. Таленти и интересовања која поседујемо. Наше сличности и разлике. Основна осећања (радост, страх, туга,

основна осећања; - препознаје примере поштовања и кршења права детета у свом окружењу, причама, филмовима; - преиспитује своје поступке и прихвата да не мора увек да буде у праву; - тражи помоћ у ситуацијама кршења својих и туђих права; - разликује добру и лошу комуникацију у сопственом искуству, ближем окружењу, књижевним делима, филмовима; - комуницира слушајући саговорника и тражи објашњење онога што не разуме; - слободно износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге и прихвата да други могу имати другачије мишљење; - сарађује и преузима различите улоге у групи/тиму; - договара се и одлучује у доношењу одељенских правила и да се понаша у складу са њима; - својим речима образложи неопходност правила која регулишу живот у заједници; - препозна добре стране свог одељења и оно што би требало променити/побољшати; - заједно са вршњацима и наставником учествује у решавању проблема у одељењу; - учествује у изради плана једноставне акције;		бес) и како се препознају. Потребе и права Разлике између жеља и основних животних потреба. Права детета Кршење и заштита права Препознавање кршења права детета. Коме се обратити у ситуацијама кршења права детета. Одговорност према себи и другима.
		Функционисање заједнице Одељење/група као заједница. Вредности одељења/групе - равноправност, одговорност, солидарност, поштовање и брига за друге, толерантност, праведност, поштење. Уважавање различитости. Правила у одељењу/групи и њихова функција. Одлучивање у одељењу/групи. Одговорност деце и одраслих за функционисање заједнице.
	ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Одељење/група као заједница ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Комуникација и сарадња	Комуникација Слушање/неслушање. Кад разговарамо држимо се теме. Изношење мишљења. Уважавање саговорника. Сарадња Групни рад, договарање и сарадња са

- са другим ученицима изводи и документује једноставну акцију; - доприноси промоцији акције; - на једноставан начин вреднује изведену акцију.	ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Акција одељења/групе	вршњацима и одраслима. Планирање и извођење једноставне акције у одељењу/групи Кораци у планирању и извођењу акције. Чиме се поносимо и чиме нисмо задовољни у одељењу. Избор теме/проблема/активности којом ћемо се бавити. Одређивање циља и израда плана акције - подела улога, договор о роковима, начину реализације. Извођење и документовање акције - видео, фотографије, текстови и сл. Промоција акције на нивоу школе - приказивање другим одељењима, родитељима и сл., прављење постера или паноа, објављивање прилога у школском листу. Вредновање акције - чиме смо задовољни, шта је могло бити боље.
--	--	--

ВЕРСКА НАСТАВА

Циљеви и задаци:

Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) јесте да пружи целовит православно погледна свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот(историјску реалност Цркве) и есхатолошки живот(будућу димензију идеалног).То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење(литургијско, као и подвижничко искуство Православне цркве) овухвата све позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све то остварује се како на информативно-сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота (однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом).

Задаци наставе православног катихизиса (веронауке) јесу да код ученика:

- развије отвореност и однос према Богу, другачијем и савршеном у односу на нас, као и отвореност и однос према другим личностима, према људима као ближњима, а тиме се буди и

развија свест о заједници са Богом и са људима и посредно се сузбија екстремни индивидуализам и егоцентризам;

- развије способност за постављање питања о целини и коначном смислу постојања човека и света, о људској слободи, о животу у заједници, о феномену смрти, о односу са природом која нас окружује, као и сопственој одговорности за друге, за свет као творевину Божију и за себе,
- развије тежњу ка одговорном обликовању заједничког живота са другим људима из сопственог народа и сопствене цркве или верске заједнице, као и са људима, народима, верским заједницама и културама другачијим од сопствене, ка изналажењу равнотеже између заједнице и властите личности и ка остварењу сусрета са светом, са природом, и пре и после свега, са Богом;
- изгради способност за дубље разумевање и вредновање културе и цивилизације у којој живе, историје човечанства и људског стваралаштва у науци и другим областима;
- изградисвест и уверење да свет и живот имају вечни смисао, као и способност за разумевање и преиспитивање сопственог односа према Богу, људима и природи.

ФАКУЛТАТИВНЕ (ваннаставне) АКТИВНОСТИ:

- Одлазак у Цркву, на Литургију;
- Организовање излета (посете православним манастирима)
- Учествовање у културно – духовним догађајима (концертима, трибинама, музичким спотовима и др.)

Садржаји програма	Број часова	Начини извођења активности	Циљеви и задаци садржаја програма
Увод	1	Фронтално индивидуално	• упознавање ученика и вероучитеља • упознавање ученика са садржајима предмета и начином рада • мотивисање ученика за похађање часова верске наставе
Заједница као основ живота	5	Фронтално индивидуално	• ученицима пружити основ за разумевање човека као бића заједнице • пружити ученицима елементарно знање о Богу као бићу заједнице
Заједница љубави Бога, човека и природе	5	Фронтално индивидуално	• упоређивање породичних односа и односа који владају у Цркви • пружити основ за упознавање односа који владају између човека и Бога

			• пружити основ за разумевање да је молитва наш разговор са Богом • омогућити ученицима да увиде да се породични односи и односи у Цркви исказују на конкретан начин • ученицима пружити основ за разумевање да се кроз међусобне односе љубави остварује јединство
Неизмерна љубав Божија – Христос се роди	5	Фронтално индивидуално	• пружити ученицима неопходно знање одоласку Спаситеља у свет • указати ученицима да је послање Сина Божјег дарљубави Бога Оца свету • пружити ученицима елементарно знање о Светом Сави
Црква – заједница са Богом	8	Фронтално индивидуално	• пружити ученицима елементарно знање о стварању света • омогућити ученицима да схвате и доживе Цркву као заједницу сабраног Божјег народа • подстицати ученике на лично учешће у животу Цркве
Христова љубав према човеку и свету	6	Фронтално индивидуално	• указати ученицима на величину Христове љубави према људима и свету • пружити ученицима елементарно знање о Христовом страдању и васкрсењу
Наша брига о свету (творевини Божијој)	6	Фронтално индивидуално	• омогућити ученицима да у Христу препознају узор љубави према свету и човеку • подстицати ученике да љубав према Богу изражавају кроз љубав према људима и природи • установити обим разумевања и квалитет

ПРОЈЕКТНА НАСТАВА

Планом наставе и учења у првом циклусу основног образовања и васпитања дефинисана је пројектна настава као облик образовно-васпитног рада којим се развијају опште међупредметне компетенције уз употребу информационо комуникационих технологија. Усмерена је на достизање исхода који се првенствено односе на логичко и критичко мишљење као и припрему ученика за лако сналажење у свету технике, технологије и рачунарства, како у свакодневном животу тако и у процесу учења. У складу је са општим исходима образовања и васпитања и у функцији је когнитивног, афективног и социјалног развоја ученика.

Потреба за увођењем пројектне наставе, већ у првом разреду основне школе, почива на савременим схватањима детета, наставе, функције образовања и сазнавања као социјалне конструкције подржане кроз сарадничко деловање, коришћењем различитих извора информација и активности. Применом оваквог облика рада долази до повезивања познатог и непознатог, учења помоћу примера, учења примењивањем, развоја процедуралних знања, коришћења информационих технологија као и комбиновања конвергентног (логичког) и дивергентног (стваралачког) мишљења. Пројектна настава има елементе проблемске и истраживачке наставе али се у овом облику рада поред централног захтева, који се односи на тражење решења за неки проблем, потенцирају још и процедуре, планирање, евалуирање, презентовање резултата, коришћење савремених технологија на правилан начин и наравно, тимски рад, односно процес сарадње, који је изнад самог резултата у решавању проблема.

Пројектна настава је део целокупног образовно-васпитног рада и прати наставни процес уважавајући специфичности наставних предмета у првом разреду. Ослонци планирања и организације пројектне наставе су: уважавање узраста ученика и њихове природне радозналости са којом долазе у први разред; коришћење ваншколских знања, вештина и искустава ученика; укључивање свих ученика уз поштовање њихових различитости; повезивање садржаја свих наставних предмета и употреба савремених информационо-комуникационих технологија. Зато овај облик рада омогућава да наставни предмети буду смислено међусобно повезани као и доведени у везу са свакодневним животом ученика. На тај начин се обезбеђује разумевање сврхе онога што се учи, функционално повезивање знања, вештина и искустава и мотивација ученика.

Пројектна настава је драгоцен облик рада јер од ученика захтева бројне активности, међу којима су: самостално проналажење информација; способност решавања проблема; самостално учење; рад у групи, сарадњу; критички однос према властитом и туђем раду; доношење одлука; аргументовање; усвајање другачијих, нових начина рада; планирање; поштовање рокова и преузимање одговорности.

С обзиром на узраст ученика првог разреда и чињеницу да је то њихов први сусрет са оваквим начином рада, примерено је да се реализују пројектни задаци где је наставник главни организатор активности, а самосталност ученика се испољава у сегментима пројекта где је то могуће. Наставник пружа подршку свим ученичким активностима у току пројекта, а у првом разреду често и помоћ. Повремене тешкоће у комуникацији и сарадњи су очекиване јер се ради о ученицима који су у фази адаптације на школу и о групи која се тек формира. Култивисање сарадње и начина на који се комуницира у групи су увек важни циљеви пројектне наставе, а у првом разреду су, може се рећи, и приоритетни јер доприносе јачању одељенске кохезије. Такође, током реализације оваквог облика рада наставник има могућност да добро упозна ученике, њихове јаче и слабије стране и да осмисли процес индивидуализације за оне којима је то потребно.

Пројектну наставу треба планирати и организовати на начин да садржи све потребне кораке:

- дефинисање циља и исхода који се пројектом желе постићи;

- планирање активности које одговарају теми пројекта, односно циљу пројекта, подела активности, избор материјала и метода рада, дефинисање места и динамике рада;
- реализацију планираних активности;
- приказ добијених резултата и продуката пројекта;
- вредновање пројекта (процена остварености дефинисаних циљева и исхода, указивање на успехе и тешкоће у току реализације пројекта).

При планирању наставник треба да дефинише тип пројекта, да одреди његов циљ, очекиване исходе, област којом се бави пројекат и повезаност са наставним предметима, његове садржаје, активности ученика, потребна средства, динамику рада по фазама и све што је потребно за успешно спровођење пројектне наставе. Како је наведено, за први разред, најпримеренији је полуструктурирани тип пројекта где наставник даје ограничен избор тема, у великој мери дефинише методологију рада и сам одређује које ће материјале дати ученицима, а које ће они сами пронаћи. Све садржаје треба реализовати кроз различито тематско повезивање у игри или функционалној активности која задовољава интересовање и потребе детета на млађем школском узрасту.

Кроз пројектну наставу треба започети са развијањем основа дигиталне писмености. На овом узрасту, употреба ИКТ-а треба да буде сведена на употребу најједноставнијих алата и упознавање са коришћењем интернета. На крају првог разреда ученик би требао да буде у стању да:

- правилно укључи рачунар, покрене програм за цртање, користи одговарајуће алатке овог програма, сачува свој цртеж и искључи рачунар.
- користи интернет за учење и проналажење информација уз помоћ наставника
- правилно седи при раду за рачунаром
- зна да наведе могуће последице на здравље услед неправилног коришћења дигиталних уређаја

Један од важних исхода реализације пројекта јесте оспособљавање ученика да добијене продукте учине видљивим и представе их другима. Бројни су начини да се то постигне (представе, изложбе, кратки филм, текст у новинама, наступ на локалној телевизији, представљање за родитеље...), а њихов квалитет није приоритет.

Пројектна настава јесте захтевнији облик рада који подразумева добру припрему наставника. Планом је предвиђено да се реализује са једним часом недељно али сам наставник ће проценити каква динамика рада највише одговара могућностима ученика и фази у којој је пројекат. То значи, да уколико је потребно пројектна настава се може организовати и на другачији начин (на пример као двочас сваке друге недеље).

ПРЕДЛОГ ТЕМА ПРОЈЕКТНЕ НАСТАВЕ.

- Саобраћај
- Биљке и животиње моје околине
- Здрава ужина
- Дан планете Земље
- Међу уметницима
- Помажемо слабијима
- Дунав
- Ово је мој таленат
- У свету спорта
- Међу планетама

Избор тема које се реализовати је разноврстан и сваки учитељ, сходно афинитетима свога одељења, бира тему пројекта, као и дужину реализације.

Родитељи треба да буду упознати са сврхом пројектне наставе и њеним најважнијим исходима. Они треба да подрже самосталне активности своје деце, или њихов заједнички рад са

другом децом, као и да разумеју зашто је важно да не преузимају њихове задатке у жељи да имају боље продукте.

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ.

Креативна радионица: драмско - рецитаторска

Поменуте активности доприносе развијању талената и вештина ученика. Ове радионице помажу ученицима да се препознају у одређеној области и да стекну и јачају самопоуздање.

Друштвене активности

У току школске године планиране су посете културним установама, једном месечно:

- позоришту
- музеју
- биоскопу
- библиотеци
- културне манифестације

Реализација друштвених активности се одвија у просторијама школе, културним установама (позоришта, музеји, биоскопи, библиотеке), и просторима на којима се одвијају културне манифестације током школске године.

ПЛАН И ПРОГРАМ НАСТАВЕ У ПРИРОДИ ПРВОГ РАЗРЕДА

Планирани број ученика : На наставу у природи ће ићи најмање две трећине ученика првог разреда.

Носиоци реализације : Директор школе, Одељењска већа првог разреда, Туристичка агенција

Образовно – васпитни циљеви и задаци наставе у природи су:

- развијање позитивног односа према националним, историјским, научним и културним вредностима;
- проучавање објеката и појава у природи;
- побољшање здравља и развијање физичких и моторичких способности ученика;
- социјализација ученика и стицање искуства у колективном животу, уз развијање толеранције и позитивног односа према себи и другима;
- упознавање са начином живота и рада људи појединих крајева;
- задовољавање основних децијих потреба за кретањем и игром;
- упознавање разноврсности биљног и животињског света, уочавање њихове повезаности;
- оспособљавање ученика за безбедан и правилан боравак у природи;
- развијање еколошких навика и свести о потреби заштите, неговања, чувања и унапређивања природне и животне средине;
- развијање позитивног односа према националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, развијање позитивних социјалних односа;
- развијање способности сналажења тј. оријентисања у простору и времену;
- развијање правилних хигијенско-здравствених навика, као и навика редовне и правилне исхране;
- подстицање групног рада, договарања и сарадње међу вршњацима и одраслима кроз различите активности.

НАПОМЕНА: Настава у природи пружа могућност интердисциплинарног повезивања свих наставних предмета и ваннаставних активности. Садржаји свих предмета прилагођени су и подређени остваривању набројаних циљева и задатака, тј. настави у природи. Ученици кроз различите игровне активности, шетње, дружење, такмичења, спортске, културне и друге активности остварују предвиђене циљеве и задатке.

Пре одласка на рекреативну наставу подразумева се детаљна припрема наставника, родитеља и ученика, у складу са правилником о извођењу наставе у природи у првом циклусу основног образовања и васпитања.

Начин финансирања: Наставу у природи финансирају родитељи ученика.

Обавезе наставника:

- Одељењски старешина обезбеђује организационо-техничке услове за извођење путовања и координира остваривање садржаја и активности предвиђених програмом наставе у природи, стара се о безбедности и понашању ученика

Обавезе ученика:

- поштује правила и одлуке директора и наставника
- поштује личност других ученика и наставника
- чува имовину и брине се о хигијени током читаве наставе
- брине о очувању животне средине

Забрањено је:

- напуштати групу без питања и дозволе
- употребљавати непримерене речи: псовке и погрдне изразе
- носити средства која могу довести до самоповређивања или повређивање других

ПЛАН И ПРОГРАМ ИЗЛЕТА ПРВОГ РАЗРЕДА

Планирани број ученика : На излет ће ићи најмање 60 % ученика првог разреда.

Носиоци реализације : Директор школе, Одељењско веће првог разреда, Туристичка агенција

Образовно – васпитни циљеви и задаци излета су:

- развијање позитивног односа према националним, историјским, научним и културним вредностима;
- проучавање објеката и појава у природи;
- побољшање здравља и развијање физичких и моторичких способности ученика;
- неговање и очување народне традиције и упознавање старих заната
- упознавање ученика са одликама равничарског рељефа
- проширивање знања из области саобраћаја
- задовољавање основних дечјих потреба за кретањем и игром;
- упознавање разноврсности биљног и животињског света, уочавање њихове повезаности;
- упознавање са култивисаним бикама и њихово повезивање са стаништем
- уочавање разлике између два основна типа насеља (село и град)
- оспособљавање ученика за безбедан и правилан боравак у природи;
- развијање еколошких навика и свести о потреби заштите, неговања, чувања и унапређивања природне и животне средине;
- развијање позитивног односа према националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама,
- развијање позитивних социјалних односа.

Начин финансирања: Излете финансирају родитељи ученика.

Обавезе наставника:

- Одељењски старешина обезбеђује организационо-техничке услове за извођење путовања и координира остваривање садржаја и активности предвиђених програмом излета, стара се о безбедности и понашању ученика

Обавезе ученика:

- поштује правила и одлуке директора и разредних старешина
- поштује личност других ученика и наставника
- чува имовину и брине се о хигијени током читаве екскурзије
- брине о очувању животне средине

Забрањено је:

- напуштати групу без питања и дозволе
- употребљавати непримерене речи: псовке и погрдне изразе
- носити средства која могу довести до самоповређивања или повређивање других

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА- ДРУГИ РАЗРЕД

Р.број	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ДРУГИ РАЗРЕД	
		нед.	год.
1.	Српски језик	5	180
2.	Енглески језик	2	72
3.	Математика	5	180
4.	Свет око нас	2	72
5.	Ликовна култура	2	72
6.	Музичка култура	1	36
7.	Физичко и здравствено васпитање	3	108
УКУПНО : А		20-22*	720-792*
Р.број	Б. ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ		
1	Верска настава/Грађанско васпитање	1	36
УКУПНО: Б		1-3*	36-108*
У К У П Н О : А + Б		21-23*	756-828*

*Број часова за ученике припаднике националних мањина

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми и активности

Р.број	ОБЛИК ВАСПИТНО - ОБРАЗОВНОГ РАДА	ДРУГИ РАЗРЕД	
		нед.	год.
1.	Редовна настава	21-23*	756-828*
2.	Пројектна настава	1	36
3.	Допунска настава	1	36
4.	Додатна настава	/	/
5.	Настава у природи**	7-10 дана годишње	

Р.број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА	ДРУГИ РАЗРЕД	
		нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36
2.	Ваннаставне активности	1-2	36-72
3.	Екскурзија	1-3 дана годишње	

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ДРУГИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ПРОГРАМИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ОРИЈЕНТИСАНИ НА ИСХОДЕ

Програми наставе и учења засновани су на општим циљевима и исходима образовања и васпитања и потребама и могућностима ученика. Усмерени су на процес и исходе учења, а не на саме садржаје који сада имају другачију функцију и значај. Садржаји више нису циљ сами по себи, већ су у функцији остваривања исхода који су дефинисани као функционално знање ученика тако да показују шта ће ученик бити у стању да учини, предузме, изведе, обави захваљујући знањима, ставовима и вештинама које је градио и развијао током једне године учења конкретног предмета. Овако конципирани програми подразумевају да оствареност исхода води ка развијању компетенција, и то како општих и специфичних предметних, тако и кључних.

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ – СРПСКИ ЈЕЗИК

Назив предмета	СРПСКИ ЈЕЗИК
Циљ	Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.
Разред	други
Годишњи фонд часова	180 часова

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ГОДИШЊЕГ ФОНДА ЧАСОВА

НАСТАВНА ОБЛАСТ	БРОЈ ЧАСОВА		
	Обрада	Остали облици	Укупно
1. КЊИЖЕВНОСТ	48	22	70
2. ЈЕЗИК (граматика и правопис)	23	17	40
3. ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	28	42	70
УКУПНО	99	81	180

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
- разликује књижевне врсте: песму, причу, басну, бајку, драмски текст; - одреди главни догађај, време и место дешавања у прочитаном тексту; - одреди редослед догађаја у тексту; - уочи главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; - разликује стих и строфу; - уочи стихове који се римују; - објасни значење пословице и поуке коју уочава у басни; - наведе једноставне примере поређења из текстова и свакодневног живота; - чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; - изражајно рецитије песму; - изводи драмске текстове;	КЊИЖЕВНОСТ	ШКОЛСКА ЛЕКТИРА Поезија Народна песма: Да вам певам што истина није/Мишја моба Народна песма: Мајка Јова у ружи родила/Санак иде низ улицу Јован Јовановић Змај: Пролећница/Хвала Војислав Илић: Први снег Бранко Ћопић: Огласи ``Шумских новин`` (одломци), Болесник на три спрата Душан Радовић: Лепо је све што је мало, Мама Драган Лукић: Школа, Равнотежа Мирослав Антић: Тајна Душко Трифуновић: Два јарца Григор Витез: Дохвати ми, тата, мјесец Александар Сергејевич Пушкин: Бајка о рибару и рибици (читање у наставцима) Проза Народна прича: Свети Сава, отац и син/ Свети Сава и отац и мати са малим дететом Народна прича: Седам прUTOва Народна басна: Бик и зец/Коњ и магарац Доситеј Обрадовић: Пас и његова сенка/Коњ и магаре Десанка Максимовић: Бајка о лабуду

- износи своје мишљење о тексту; - разликује глас и слог и препозна самогласнике и сугласнике; - разликује врсте речи у типичним случајевима; - одређује основне граматичке категорије именица и глагола; - разликује реченице по облику и значењу; - поштује и примењује основна правописна правила; - влада основном техником читања и писања латиничног текста; - пронађе експлицитно исказане информације у једноставном тексту (линеарном и нелинеарном); - користи различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање, описивање; - правилно састави дужу и потпуну реченицу и споји више реченица у краћу целину; - учествује у разговору и пажљиво слуша саговорника;		Гроздана Олујић: Шаренорепа Градимиr Стојковић: Деда Милоје Мирјана Стефановић: Златне рибице не праве штету Ђани Родари: Кад дедица не зна да прича приче Су Ју Ђин: Свитац тражи пријатеља Феликс Салтен: Бамби (одломак по избору) Драмски текстови Александар Поповић: Два писма Ана Миловановић: Слатка математика Гвидо Тартаља: Оцене Тоде Николетић: Шума живот значи Популарни и информативни текстови Избор из илустрованих енциклопедија и часописа за децу о значајним личностима српског језика, књижевности и културе (Доситеј Обрадовић- баснописац, Никола Тесла-приче из детињства, знаменита завичајна личност и друге) Домаћа лектира 1. Избор из кратких народних умотворина (загонетке, пословице, брзалице, питалице, разбрајалице) 2. Ханс Кристијан Андерсен: Принцеза на зрну грашка, Царево ново одело, Девојчица са шибицама 3. Десанка Максимовић: Ако је веровати мојој баки, Прстен на морском дну, Бајка о трешњи, Сликарка зима, Како су пужу украли кућу, Три патуљка, Чика-Мраз, Божић-батини пртежи, Траве говоре бакиним гласом, Орашчићи-палчићи, Кћи вилиног коњица (три бајке по избору ученика) 4. Љубивоје Ршумовић, избор из збирке песама ``Ма шта ми рече`` (Једног дана, Др, Десет љутих гусара, Ићли смо у Африку, Ако желиш мишице,
--	--	--

- разликује основне делове текста (наслов, пасус, име аутора, садржај); - изражајно чита ћирилички текст;		Уторак вече ма шта ми рече, Има један, Телефонијада, Дете, Вуче вуче бубо лења, Вук и овца) 5. Драгомир Ђорђевић, избор песама (Кад сам био мали, Бабе су нам сјајне, Рецепт за деду, Све су мајке, Ја сам био срећно дете, Једном давно ко зна када, Првоаприлска песма, Ми имамо машту, Тајанствена песма, Бити пекар то је сјајно, Успон једног лава, Стонога, Вештице су само трик) 6. Избор из кратких прича за децу: Бранко Стевановић, Прича из ормана, Весна Видојевић Гајевић, Бркљача, Дејан Алексић, Једном је један дечко зевнуо. Књижевни појмови: - стих, строфа, рима; - народна успаванка; - басна; - бајка; - тема, место и време збивања, редослед догађаја; - главни и споредни лик (изглед, основне особине и поступци); - лица у драмском тексту за децу.
	ЈЕЗИК	-Глас и слог: самогласници и сугласници. -Врсте речи: именице (властите и заједничке); род и број именица; глаголи; глаголска времена: прошло, садашње и будуће време; потврдни и одрични глаголски облици; придеви (описни); бројеви (основни и редни). -Реченице: обавештајне, упитне, заповедне, узвичне. -Потврдне и одричне реченице -Велико слово: писање назива држава, градова и села (једночланих и вишечланих) и једночланих географских назива. -Спојено и одвојено писање речи; писање речце ли и речце не уз глаголе. -Интерпункција: тачка (на крају реченице и иза редног

		броја); две тачке и запета у набрајању; писање датума арапским и римским цифрама. -Писање скраћеница: мерне јединице и опште скраћенице ОШ, бр., итд.. стр., нпр.
	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	-Друго писмо (латиница): штампана и писана слова. -Разумевање прочитаног кроз одговоре на питања. -План за препричавање кратких текстова (лирских, епских, драмских) састављен од уопштених питања -План описивања на основу непосредног посматрања. -Правописне вежбе: преписивање, диктат и самостално писање. -Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке, асоцијације, састављање реченица, , проширивање задатих реченица. -Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета. -Сценско приказивање драмског/драматизованог текста.

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА 2. РАЗРЕД ПО НИВОИМА

КЊИЖЕВНОСТ

Основни ниво:

- 1.CJ.1.5.1.препознаје књижевне родовена основу формалних одлика поезије, прозе и драме
- 1CJ.1.5.2.препознаје књижевне врсте, бајку и басну
- 1CJ.1.5.3.одређује главни догађај и ликове, носиоци радње у књижевно уметничком тексту
- 1CJ.1.5.4.одређује време и место дешавања радње у књижевно уметничком тексту

Средњи ниво:

- 1CJ.2.5.2.одређује кратке народне умотворине, пословице, брзалице, загонетке
- 1CJ.2.5.3.препознаје риму, стих и строфу у лирској песни
- 1CJ.2.5.4.одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова, као и њихове међусобне односе
- 1CJ.2.5.5.одређује редослед догађаја у тексту

Напредни ниво:

- 1CJ.3.5.1.тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст
- 1CJ.3.5.2.уочава узрочно последичне везе међу догађајима у тексту
- 1CJ.3.5.3.тумачи идеје у књижевно уметничком тексту и аргументује их

ЈЕЗИК

Основни ниво:

1CJ.1.3.1.пише писаним словима ћирилице

1CJ.1.3.3.почиње реченицу великим словом,завршава је одговарајућим знаком

1CJ.1.3.5.пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре

1CJ.1.4.3.препознаје врсте реченица по комуникативној функцији,обавештајне,упитне,заповедне,узвичне и по потврдности.

Средњи ниво:

1CJ.2.3.1.зна и користи оба писма

1CJ.2.3.2.употребљава велико слово приликом писања имена држава и места и њихових становника,правилно пише речцу ли и не,употребљава запету при набрајању

1CJ.2.3.3.пише јасним и потпуним реченицама,варира језички израз,ред речи у реченици,типове реченице,дужину реченице

1CJ.2.3.4.држи се теме,излагање организује око основне идеје текста коју поткрепљује одговарајућим детаљима

1CJ.2.3.6.саставља кратак наративни текст

1CJ.2.3.7.саставља кратак дескриптивни текст

1CJ.2.4.5.препознаје субјекат и глаголски предикат

1CJ.2.4.7.саставља реченице различите по комуникативној функцији и облику

Напредни ниво:

1CJ.3.3.2.јасно структурира текст,уводни,средишњи завршни део текста,добро распоређује основну информацију и додатне информације унутар текста и пасуса

1CJ.3.3.3.прилагођава језичко стилски израз типу текста

1CJ.3.3.4.саставља кратак експозиторни текст

1CJ.3.3.5.користи богат фонд речи у односу на узраст

1CJ.3.3.6.издваја пасусе

1CJ.3.4.4.одређује значења непознатих речи и контекста у којем су употребљени

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА

Основни ниво:

1CJ.0.1.1.познаје основна начела вођења разговора,уме да започне разговор,учествује у њему и оконча га,пажљиво слуша своје саговорнике

1CJ.1.2.1.влада основном техником читања ћириличног и латиничног текста

1CJ.1.2.5.одређује основну тему текста

Средњи ниво:

1CJ.2.2.1.чита текст природно,поштујући интонацију реченице или стиха,уме да одреди који део текста треба прочитати брже а који спорије

1CJ.2.2.2.изводи једноставне закључке у вези са текстом анализирајући информације исказане у тексту

1CJ.2.2.3.раздваја битне од небитних информација,одређује след догађаја у тексту

1CJ.2.2.5.одређује смисао текста и његову намену

1CJ.2.2.8.износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се допада или не,да ли се слаже или не са поступцима ликова

1CJ.2.2.9.издваја делове текста који су му нејасни

1CJ.2.2.10.вреднује примереност илустрација која прате текст,наводи разлоге за избор одређене илустрације

Напредни ниво:

1CJ.3.2.1.изводи сложеније закључке на основу текста обједињујући информације из различитих делова дужег текста

1CJ.3.2.3.разликује различита гледишта заступљена у тексту

- 1CJ.3.2.4.изводи сложеније закључке на основу текста и издваја делове текста који их поткрепљују, резимира наративни текст
1CJ.3.2.6.процењује сврху информативног текста у односу на предвиђену намену
1CJ.3.2.7.објашњава и вреднује догађаје и поступке ликова у тексту

ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА ЗА ДРУГИ РАЗРЕД

У другом разреду се реализује 18 часова допунске наставе из српског језика.

Допунска настава ће бити реализована према потребама ученика.

На часовима допунске наставе из српског језика реализоваће се наставни садржаји из следећих наставних тема:

1. Књижевност
2. Језик (граматика и правопис)
3. Језичка култура

МАТЕМАТИКА

Назив предмета	МАТЕМАТИКА
Циљ	Циљ учења предмета математика је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.
Разред	други
Годишњи фонд часова	180 часова

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ГОДИШЊЕГ ФОНДА ЧАСОВА

РЕДНИ БРОЈ	НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА		
		ОБРАДА	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ	УКУПНО
1.	БРОЈЕВИ	62	81	143
2.	ГЕОМЕТРИЈА	11	17	28
3.	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	5	4	9
	Укупно:	78	102	180

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
– одреди десетице најближе датом броју; – усмено сабира и одузима бројеве до 100; – користи појмове чинилац, производ, дељеник, делилац, количник, садржалац; – примени замену места и здруживање сабирака и чинилаца ради лакшег рачунања; – усмено множи и дели у оквиру прве стотине; – израчуна вредност бројевног израза са највише две операције; – реши текстуални задатак постављањем израза са највише две рачунске операције и провери тачност решења; – одреди непознати број у једначини са једном аритметичком операцијом; – одреди делове (облика $1/n$) дате величине; – изрази одређену суму новца преко различитих апоена; – прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама; – прикаже мањи број података у таблици и стубичастим дијаграмом; – уочи правило и одреди следећи члан започетог низа; – разликује дуж, полуправу и праву; – одреди дужину изломљене	БРОЈЕВИ	Први део Сабирање и одузимање са преласком. Замена места и здруживање сабирака. Веза сабирања и одузимања. Једначине са једном операцијом (сабирање или одузимање). Римске цифре I, V, X, L, C Други део Множење и дељење (таблично). Нула и јединица као чиниоци; нула као дељеник. Замена места и здруживање чинилаца. Трећи део Редослед рачунских операција. Множење и дељење збира и разлике бројем. Веза множења и дељења. Једначине са једном операцијом (множење или дељење). Бројевни изрази. Формирање израза на основу реалистичних ситуација. Разломци облика $1/n$, $1 \leq n \leq 10$, визуелно и симболичко представљање.
	ГЕОМЕТРИЈА	Први део Дуж, права и полуправа. Тачка и права. Отворена и затворена изломљена линија.

линије (графички и рачунски); – одреди обим геометријске фигуре; – нацрта правоугаоник, квадрат и троугао на квадратној мрежи и тачкастој мрежи; – уочи подударне фигуре на датом цртежу; – уочи симетричне фигуре; – допуни дати цртеж тако да добијена фигура буде симетрична у односу на дату праву; – изрази дужину у различитим јединицама за мерење дужине; – измери дужину дужи и нацрта дуж дате дужине – чита и запише време са часовника; – користи јединице за време у једноставним ситуацијама.		Графичко надовезивање дужи. Дужина изломљене линије. Обим геометријских фигура без употребе формула. Други део Цртање правоугаоника, квадрата и троугла на квадратној мрежи, на тачкастој мрежи. Симетричне фигуре. Подударност фигура (интуитивно).
	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	Мерење дужине стандардним мерним јединицама (m, dm, cm). Мерење времена (дан, месец, година, час, минут).

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА 2. РАЗРЕД

БРОЈЕВИ

Основни ниво:

- 1МА.1.1.1. зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини и прикаже број на датој полуправој;
- 1.МА.1.1.3. уме да множи и дели без остатка у оквиру прве стотине;
- 1МА.2.1.3. сабира и одузима, рачуна вредност израза;
- 1МА.1.3.1. уме да прочита и формално запише разломак $\frac{1}{n}$ ($n \leq 10$) и препозна његов графички приказ;

Средњи ниво:

- 1МА.1.1.2. рачуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве стотине;
- 1МА.1.1.4. уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом;
- 1МА.1.1.5. уме да решава једноставне једначине у оквиру прве стотине;
- 1МА.1.3.2. уме да израчуна n -ти део неке целине (где је $0 < n \leq 10$)

Напредни ниво:

- 1МА.1.1.4. уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом;
- 1МА.2.1.4. рачуна вредност израза с највише две операције;
- 1МА.2.1.5. уме да решава задатке са непознатим чиниоцем, дељеником или делиоцем
- 1МА.1.3.2. уме да израчуна n -ти део неке целине (где је $0 < n \leq 10$)

ГЕОМЕТРИЈА-Основни ниво:

1МА.1.2.1. уме да именује геометријске облике у равни (квадрат, круг, троугао, правоугаоник и тачка);

1МА.1.2.2. зна јединице за мерење дужине (m, cm dm) и њихове односе;

Средњи ниво:

1МА.1.2.3. користи поступак мерења дужине линије приказане на слици;

1МА.2.2.1. уочава међусобне односе геометријских објеката у равни

Напредни ниво:

1МА.3.2.1. претвара јединице за мерење (m, cm, dm) из већих у мање

МЕРЕЊЕ И МЕРЕ

Средњи ниво:

1МА.2.4.2. зна јединице за време (минут и сат) и пореди временске интервале у једноставним ситуацијама

ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ ИЗ МАТЕМАТИКЕ ЗА ДРУГИ РАЗРЕД

У другом разреду се реализује 18 часова допунске наставе из математике.

На часовима допунске наставе из математике реализоваће се наставни садржаји следећих наставних тема, у складу са потребама ученика:

1. Природни бројеви
2. Геометрија
3. Мерење и мере

СВЕТ ОКО НАС

Назив предмета	СВЕТ ОКО НАС
Циљ	Циљ учења предмета свет око нас јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.
Разред	други
Годишњи фонд часова	72 часа

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ГОДИШЊЕГ ФОНДА ЧАСОВА

Р.Б.	НАСТАВНА ТЕМА	ОБРАДА	УТВР.	УКУПНО
1.	ДРУГИ И ЈА	7	5	12
2.	КУЛТУРА ЖИВЉЕЊА	10	6	16
3.	КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ВРЕМЕНУ	11	6	17
4.	РАЗНОВРСНОСТ ПРИРОДЕ	12	8	20
5.	ЧОВЕК СТВАРА	4	3	7
	УКУПНО	44	28	72

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
- оствари права и обавезе у односу на правила понашања у групама којима припада; - прихвати последице када прекрши правила понашања; - се понаша тако да уважава различитости других људи; - сарађује са другима у групи на заједничким активностима; - препозна грб, заставу и химну Републике Србије и примерено се понаша према симболима; - идентификује групе људи којима припада и своју улогу у њима; - разликује потребе од жеља на једноставним примерима из сопственог живота; - повеже личну хигијену, боравак у природи, физичку активност и разноврсну исхрану са очувањем здравља; - повеже резултате рада са уложеним трудом; - одржава личну хигијену- руку, зуба и чулних органа. - одреди тип насеља на основу његових карактеристика; - оствари права и обавезе у односу на правила понашања у групама којима припада; - идентификује групе људи којима припада и своју улогу у њима; - сарађује са другима у групи на заједничким активностима; - се понаша тако да уважава различитости других људи; - примени правила културног и безбедног понашања у саобраћају и превозним средствима у насељу са	ДРУГИ И ЈА	Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља.
	КУЛТУРА ЖИВЉЕЊА	Симболи Републике Србије: грб, застава и химна. Типови насеља: село, град. Здрав начин живота: хигијена тела, разноврсна исхрана, број оброка, боравак у природи и физичка активност. Врсте саобраћаја: копнени, водени и ваздушни и одговарајућа превозна средства. Безбедно понашање у саобраћају у насељу (кретање улицом и путем без тротоара, прелаћење улице и пута без пешачког прелаза). Правила понашања у превозним средствима (аутомобил и јавни превоз). Временске непогоде (олуја, град, мећава) и безбедно понашање у затвореном и на отвореном простору.

околином; - именује занимања људи у свом насељу са околином; - пронађе тражени објект у насељу помоћу адресе/карактеристичних објектата; - разликује облике рељефа у свом насељу и околини; - разликује облике и делове површинских вода у свом насељу и околини. - одабере начин кретања тела , узимајући у обзир облик тела, врсту подлоге и средину у којој се тело креће; - понаша се тако да уважава различитости својих вршњака и других људи; - сарађује са другима у групи на заједничким активностима;	КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ВРЕМЕНУ	Различити облици кретања тела (хода, скаче, трчи, пада, лети, плива, котрља се, клизи). Утицај облика тела, подлоге и средине на кретање по равној подлози и пређено растојање тела. Сналажење у насељу помоћу адресе (улица, кућни број) и карактеристичних објектата. Сналажење у времену у односу на временске одреднице: минут, сат, дан, седмица, месец, година, датум, годишња доба. Средства за мерење времена; часовник, календар, лента времена.
- наводи примере различитих облика кретања у окружењу; - измери растојање које тело пређе током свог кретања; - одреди време помоћу часовника и календара користећи временске одреднице: сат, дан, седмицу, месец, годину; - забележи и прочита податке из личног живота помоћу ленте времена; - повеже резултате рада са уложеним трудом; - изведе једноставне огледе пратећи упутства. - идентификује заједничке особине живих бића на примерима из окружења; - сарађује са другима у групи на заједничким активностима; - препозна примере повезаности живих бића са условима живота; - разврста животиње из окружења на основу начина живота и начина исхране; - изведе једноставне огледе		Рељеф и облици рељефа: узвишења (брдо, планина), удубљења (долине, котлине), равнице. Рељеф у насељу и околини. Облици појављивања воде: површинске воде (текуће, стајаће) и њихови делови (извор, ток, корито, обала). Површинске воде у насељу и околини. Заједничке особине живих бића (дисање, исхрана, раст, остављање потомства). Функције (улога) делова тела живих бића. Разноврсност биљака у окружењу (зељасте и дрвенасте , лишћарске и четинарске). Разноврсност животиња у околини (домаће и дивље, биљоједи, месоједи и сваштоједи).

пратећи упутства; - разврста биљке из окружења на основу изгледа листа и стабла; - повеже делове тела живих бића са њиховом улогом/ улогама; - негује и својим понашањем не угрожава биљке и животиње у окружењу; - наведе примере који показују значај биљака и животиња за човека; - повеже резултате рада са уложеним трудом; - повеже промене у природи и активности људи са годишњим добрима;		Значај биљака и животиња за човека. Улога човека у очувању природе (штедња производа који се користе у свакодневном животу, разврставање отпада на предвиђена места, брига о биљкама и животињама). Сунчева светлост и топлота, вода, ваздух и земљиште-неопходни услови за живот. Промене у природи и активности људи у зависности од годишњих доба.
- безбедно поступа пре и током временских непогода; - штедљиво троши производе које користи у свакодневним ситуацијама; - разврста отпад на предвиђена места; - се понаша тако да уважава различитости других људи. - сарађује са другима у групи на заједничким активностима; - одабере материјале који својим својствима највише одговарају употреби предмета; - истезањем, савијањем и сабијањем одреди својства материјала; - именује занимања људи у свом насељу и околини; - повеже резултате рада са уложеним трудом; - штедљиво троши производе које користи у свакодневним ситуацијама; - пронађе нову намену коришћеним предметима; - разврста отпад на предвиђена места.	ЧОВЕК СТВАРА	Материјали (дрво, камен, метал, стакло, гума, пластика, папир, тканина, глина/пластелин) и производи људског рада. Еластичност материјала. Својства материјала одређују њихову употребу. Нова намена предмета направљених од различитих материјала. Занимања људи у граду и селу.

ОПШТИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА

1. ДРУГИ И ЈА

- 1ПД.1.5.1. зна које друштвене групе постоје и ко су њихови чланови
- 1ПД.1.5.2. зна основна правила понашања у породици, школи и насељу
- 1ПД.1.5.3. зна које људске делатности постоје и њихову улогу
- 1ПД.1.5.4. зна који су главни извори опасности по здравље и живот људи и основне мере заштите
- 1ПД.1.5.5. зна поступке за очување и унапређивање људског здравља
- 1ПД.2.5.2. зна која су права и обавезе чланова у различитим друштвеним групама
- 1ПД.2.5.3. разуме повезаност и међузависност различитих људских делатности
- 1ПД.3.5.1. разуме заједничке карактеристике друштвених група и разлике међу њима
- 1ПД.3.5.2. разуме да се права и обавезе чланова друштвених група међусобно допуњују

2. КУЛТУРА ЖИВЉЕЊА

- 1ПД.1.5.1. зна које друштвене групе постоје и ко су њихови чланови
- 1ПД.1.5.2. зна основна правила понашања у породици, школи и насељу
- 1ПД.1.5.3. зна које људске делатности постоје и њихову улогу
- 1ПД.1.6.2. зна основне типове насеља и њихове карактеристике

3. КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ВРЕМЕНУ

- 1ПД.1.4.1. уме да препозна кретање тела у различитим појавама
- 1ПД.1.4.2. зна помоћу чега се људи оријентишу у простору: лева и десна страна, стране света, адреса, карактеристични објекти
- 1ПД.1.4.4. зна јединице за мерење времена: дан, недеља, месец, година, деценија и век
- 1ПД.2.4.1. зна да кретање тела зависи од силе која на њега делује, врсте подлоге и облика тела

4. РАЗНОВРСНОСТ ПРИРОДЕ

- 1ПД.1.1.1. прави разлику између природе и производа људског рада
- 1ПД.1.1.2. зна ко и шта чини живу и неживу природу
- 1ПД.1.1.5. препознаје и именује делове тела живих бића
- 1ПД.1.2.3. разликује повољно и неповољно деловање човека по очување природе
- 1ПД.2.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима
- 1ПД.2.1.4. зна улогу основних делова живих бића
- 1ПД.2.2.3. зна основне мере заштите живе и неживе природе као природних ресурса
- 1ПД.2.2.4. зна шта је добробит животиња и поступке којима се она штити
- 1ПД.3.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на мање очигледним примерима
- 1ПД.3.1.2. разуме функционалну повезаност различитих делова тела живих бића

5. ЧОВЕК СТВАРА

- Разуме функционалну повезаност различитих делова тела живих бића

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Назив предмета	ЛИКОВНА КУЛТУРА
Циљ	Циљ учења предмета ликовна култура је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.
Разред	други
Годишњи фонд часова	72 часа

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ГОДИШЊЕГ ФОНДА ЧАСОВА

Број тем е	Назив теме	Тип и број часа		
		обрада	утврђивање	укупно
1.	ОБЛИЦИ	22	10	32
2.	ПРОСТОР	8	6	14
3.	СПОРАЗУМЕВАЊЕ	10	4	14
4.	ЛИКОВНЕ ИГРЕ	4	8	12
	УКУПНО	44	28	72

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:		
– користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела;	ОБЛИЦИ	- Облици (светлост као услов за опажање облика; визуелне карактеристике природних и вештачких облика; дизајн предмета за свакодневну употребу). - Супротности (обојено и безбојно; једноставно и сложено; испупчено и удубљено; ближе и даље...). - Облик и целина (истакнути део целине; везивање и спајање облика).

– идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; – преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; – тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; – изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; – пружи основне информације о одабраном музеју; – разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.		
	ПРОСТОР	- Простор (обликовање простора – школа, учионица, соба, музеј...). - Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору). - Сцена (маске, костими, реквизити).
	СПОРАЗУМЕВАЊЕ	- Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). - Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке).
	ЛИКОВНЕ ИГРЕ	- Боја (светле и тамне боје ; боја и облик; боја и звук). - Замишљања (стварност и машта).

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Назив предмета	МУЗИЧКА КУЛТУРА
Циљ	Циљ учења предмета музичка култура је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.
Разред	други
Годишњи фонд часова	36 часова

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ГОДИШЊЕГ ФОНДА ЧАСОВА

Редни број наставне области	Назив наставне области	Број часова		
		за обраду	за друге типове	укупно
1.	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	10	4	14
2.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	11	5	16
3.	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	3	3	6
Укупно		24	12	36

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:		
- објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело; - разликује различите инструменте по боји звука и изражајним могућностима; - издвоји основне музичке изражајне елементе; - препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу; - повезује карактер	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	- Уметничка музика у цртаним и анимираним филмовима. - Однос звук-лик, музика-радња. - Композиције које илуструју различита осећања. - Звук и тон (извори) – звуци из природе и окружења. - Тон: боја (различити гласови и инструменти), трајање (кратак-дуг), јачина (гласан-тих), висина (висок-дубок). - Композиције које илуструју различите боје људског гласа и инструмената. - Музички дијалог (хор, глас и хор, глас и инструмент, два гласа, два инструмента, један свирач, група свирача, оркестар). - Различити жанрови везани за ситуације значајне у животу ученика.

дела са изражајним музичким елементима и инструментима; - изговара бројалице у ритму, уз покрет; - пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; - изводи уз покрет музичке и традиционалне игре;		-Музичка прича. -Композиције различитог карактера и елементи музичке изражајности (мелодијска линија, темпо, ритам, динамика). -Музички бонтон. -Музика и здравље. -Носиоци звука (ЦД плејер, рачунар...).
- примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; - свира по слуху ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; - повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама; - повезује ритам са графичким приказом; - објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; - учествује у школским приредбама и манифестацијама; - направи децје	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	Изговор бројалице у ритму уз покрет. -Звучне ономатопеје и илустрације. -Правилан начин певања-држање тела и дисање. -Правилна дикција-изговарање брзалица и бројалица. -Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера. -Певање песама уз покрет-песме уз игру и народне песме. -Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова уз боју (а1 бела, ха1 љубичаста). -Дечји и алтернативни инструменти и начини свирања на њима. -Инструментална пратња по слуху уз бројалице и песме – пулс, ритам, груписање удара. -Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима – песме уз игру, дидактичке игре, музичке драматизације. -Свирање инструменталних аранжмана на дечјим ритмичким инструментима и на алтернативним изворима звука. -Музички бонтон.

ритмичке инструменте; - осмисли покрете уз музику; - осмисли ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука; - осмисли одговор на музичко питање; - осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; - према литерарном садржају изабере од понуђених, одговарајући музички садржај; - поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; - користи самостално, или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука.	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	-Израда дечјих ритмичких инструмената од различитих материјала. -Креирање сопствених покрета уз музику. -Стварање једноставне ритмичке пратње коришћењем различитих извора звука. -Музичка питања и одговори и музичка допуњалка. -Стварање звучне приче од познатих музичких садржаја, звучних ономатопеја и илустрација на краћи литерарни текст.
--	--	--

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

Назив предмета	ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ
Циљ	Циљ учења предмета физичко и здравствено васпитање је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.
Разред	други
Годишњи фонд часова	108 часова

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ГОДИШЊЕГ ФОНДА ЧАСОВА

Редни број	НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	Број часова за обраду новог градива	Остали типови часова	Укупан број часова
1.	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	Реализује се на свим часовима		
2.	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ	66	42	108
3.	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	Реализује се на свим часовима		
	Укупно	66	42	108

ИСХОДИ По заршетку разреда ученик ће бити у стању да	ОБЛАСТ/ТЕМА		САДРЖАЈИ
- примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); - правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; - комбинује и користи усвојене моторичке вештине у игри и у свакодневном животу; - одржава равнотежу у различитим кретањима; - разликује правилно од неправилног држања тела и правилно држи тело; - примењује правилну технику дисања приликом вежбања; - изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; - игра дечји и народни плес; - користи основну терминологију вежбања; - поштује правила понашања на	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ		-Вежбе за развој снаге. -Вежбе за развој покретљивости. -Вежбе за развој издржљивости. -Вежбе за развој брзине. -Вежбе за развој координације
	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ	ХОДАЊЕ И ТРЧАЊЕ	Ходање: -кратким корацима; -дугим корацима; -у различитом ритму; -опружањем стајне ноге; -са реквизитима; -са променом правца и смера;

просторима за вежбање; - поштује мере безбедности током вежбања; - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; - поштује правила игре; - навија фер и бодри учеснике у игри; - прихвати сопствену победу и пораз; - уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; - наведе делове свога тела и препозна њихову улогу; - уочи промену у расту код себе и других; - уочи разлику између здравог и болесног стања; - примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања; - одржава личну хигијену; - учествује у одржавању простора у коме живи и борави; - схвати значај коришћења воћа у исхрани; - правилно се понаша за столом.			-комбиновано са различитим покретима; -преко ниских препрека; – елементарне игре са ходањем; Техника трчања: -преко препрека; -са променом ритма; -са променом правца и смера; -брзо трчање стартом из различитих почетних положаја; -трчање 30м; -елементарне игре са трчањем. СКАКАЊА И ПРЕСКАКАЊА -Прескакање вијаче, палице и других реквизита поређаних на тлу једноножним и суножним одскоком. -Комбинације скокова. -Скок удаљ и увис из места и залета. -Скок са повишене површине. Припремне вежбе за прескок:
--	--	--	---

			-игре уз коришћење различитих облика скакања и прескакања.
		БАЦАЊА И ХВАТАЊА	-Ходање и трчање са котрљањем лопте. -Бацање лоптице из места у даљину и у циљ. -Бацање лоптице из кретања. -Бацање лопте увис без и са окретом за 360 степени. -Вођење лопте једном и другом руком у месту и кретању. -Додавање лопте једном и другом руком. -Вођење лопте у ходању и трчању. -Гађање лоптом у импровизовани кош, ниски кош и гол. -Елементарне игре са вођењем, додавањем и гађањем лоптом у циљ. -Штафетне игре и друге елементарне игре лоптом (вођење, хватање, додавање).
		ПУЗАЊА, ВИШЕЊА, УПОРИ И ПЕЊАЊА	-Помицање на дохватном вратилу са погрченим ногама у вису предњем. -Помицање у вису предњем окретањем за 180 степени, са

			укрштеним хватом. -Њихање уз помоћ. -Проширени садржаји -Узмак корацима уз косу површину. -Бочно пењање уз лесте са наизменичним прехватањем и опирањем истовремено обема ногама.
			-Основни садржаји: -Два повезана колута напред -Колут напред и скок пруженим телом -Колут назад из чучња у чучањ, низ косу површину -Колут назад -Састав од научених елемената -Игре усвојених вежби -Проширени садржаји: -Колут напред из упора стојећег, опружених ногу -Колут преко лопте -Одељењско

ВЕЖБЕ НА ТЛУ

			такмичење са задатом комбинацијом вежби. •
			-Основни садржаји: -Мала вага на тлу, клупи и ниској греди -Ходање привлачењем на целом стопалу и успон -Ходање опружањем стајне и предножењем замајне ноге -Ходање уназад на греди -Састав из првог разреда допунити наученим вежбама -Проширени садржаји: -Наскок кораком на греду -Чучањ и окрет у чучњу за 90 и 180 степени -Састав из првог разреда допунити вежбама ходањем у назад и окретом у чучњу за 180 степени -Одељењско такмичење.

**ВЕЖБЕ
РАВНОТЕЖЕ**

		ВЕЖБЕ СА РЕКВИЗИТИМА	-Вежбе обликовања са реквизитима -Трчања, поскоци и скокови уз коришћење реквизита -Прескакање вијаче на различите начине -Дизање и ношење предмета и реквизита на различите начине -Елементарне игре са реквизитима -Игре са ластисем -Полигон и елементарне игре уз коришћење реквизита.
		ПЛЕС И РИТМИКА	-Основни садржаји -Народно коло и дечји плес по избору -Повезивање елемената из првог разреда у композицију-састав -Основни ритмички покрети са реквизитима -Проширени садржаји -Прескакање вијаче уназад -Комбиновано прескакање вијаче

			напред-назад -Ходање и трчање са бацањем и хватањем лопте и обруча -Вежбе са вијачом
		ПОЛИГОНИ	-Комбиновани полигон од усвојених вештина (вежби)
	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	КУЛТУРА ВЕЖБАЊА И ИГРАЊА	-Основни термини у вежбању. -Вежбам безбедно. -Чувам своје и туђе ствари. -Правила елементарних игара. -Некад изгубим, а некада, победим. -Навијам пристојно.
		ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ	-Моје здравље и вежбање -Мишићи, зглобови и кости мога тела -Телесни развој -Лична хигијена -Хигијена простора за вежбање -„Шарени-разноврсни оброк“-правилна исхрана -Значај воде за организам и вежбање

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Циљ наставе енглеског језика у другом разреду је оспособљавање ученике да на енглеском језику комуницирају у усменом облику, на основном нивоу, о темама из њиховог непосредног окружења, као и подстицање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика и олакшавање разумевања других и различитих култура и традиција. Стимулише критичко и креативно мишљење, радозналост и истраживачки дух и омогућава одговарајући социјални и интелектуални развој ученика.

Преглед тема/комуникативних функција, исхода, наставних садржаја и оперативних задатака, броја часова по теми и укупно

БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ (Комуникативне функције)	ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	Број часова по теми	Обрада	Остали типови
	По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој комуникацији:	Ученици у усменој комуникацији уче и увежбавају:			
1. We're back Вратили смо се Поздрављање и представљање; описивање предмета.	- поздраве и отпоздраве примењујући једноставна језичка средства; представе себе и другог; -разумеју јасно постављена једноставна питања личне природе и одговоре на њих; - разумеју и користе формалне и неформалне поздраве и поштују устаљена правила учтивости; - уоче сличности и разлике у школама циљне културе и код нас.	Изразе и речи које се односе на тему; језичке садржаје <i>Hello! My name's (Meg). What's your name? I'm (Jack) What's this/that? It's a (bag/rubber). What are these? They're (apples). What colours is it? It's (red);</i> песме и приче које се односе на тему. *Наставник води основну комуникацију у учионици на енглеском језику што више – даје налоге и упутства, инсистира на учтивим молбама и захваљивању – <i>Open/Close your books, please. Listen and draw/circle... Cut and stick. May/Can I go out, please? May I see your workbook? Yes, miss. Thank you.</i>	9	3	6
2. Party time Време за забаву Честитање; изражавање количина; описивање предмета.	- препознају и именују предмете који се односе на тему; - разумеју једноставно исказане честитке и одговоре на њих; упуте једноставне честитке; - разумеју и саопште једноставне исказе који се односе на бројеве и количине; - разумеју једноставне описе предмета; опишу предмете користећи једноставна језичка средства; - празници везани за циљну културу - <i>Halloween</i>	Изразе и речи које се односе на тему; језичке садржаје <i>Happy brthiday (Meg). This is for you. Thank you. How many (dolls)? Two (dolls). What are these? They're (lollipops). What colour are they? They're (red). Are tey (lollipops)? Yes, they are. No, they aren't. She is a cat. She's black and white;</i> песме и приче које се односе на тему.	8	3	5

3. Home and family Дом и породица Представљање других; давање информација о себи и тражење и давање информација о другима; изражавање припадања; описивање места – положаја у простору.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - представе друге; - разумеју јасно постављена једноставна питања личне природе и одговоре на њих; постављају питања личне природе; - изразе припадање; - траже и пруже кратка једноставна обавештења која се односе на опис места – положаја у простору; - уочавају сличности и разлике у породичним односима и односима према кућним љубимцима у циљној култури и код нас.	Речи којима се именују чланови породице и кућни љубимци; језичке садржаје <i>Who's that? It's my (sister). This is my (grandmother). This is my father, Bill. Where's the puzzle? It's on/in/under the (wardrobe). Where are the balls? They're (on) the (sofa).</i> ; песме и приче које се односе на тему.	8	3	5
4. You and me Ти и ја Изражавање поседовања/непоседовања; изражавање количина; описивање живих бића.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне исказе којима се изражава поседовање / непоседовање и реагује на њих; - разумеју и саопште једноставне исказе који се односе на бројеве и количине; разумеју једноставне описе живих бића; опишу жива бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства; - уочавају сличности и разлике у односу према животињама у земљама циљне културе и код нас.	Речи које се односе на тему; језичке садржаје <i>I've got (eleven kites). Have you got a pet (cat)? Yes, I have. No, I haven't. (He) has got (fair hair). (She) has got (big ears). This is Lilly, my rabbit. She has got brown eyes, big ears and a small nose. I'm Rosie. I'm black and white. I've got brown eyes and brown ears;</i> песме и приче које се односе на тему.	9	4	5
5. Animals Животиње Описивање живих бића; изражавање способности; изражавање количина.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне описе живих бића; опишу жива бића користећи једноставна језичка средства; - разумеју једноставне исказе који се односе на изражавање способности; траже информацију о туђим способностима и саопште шта они или неко други може/не може/уме/не уме да уради; - разумеју и саопшти једноставне исказе који се односе на бројеве и количине; - уочавају сличности и разлике у односу према животињама у земљама циљне културе и код нас.	Изразе и речи које се односе на тему; језичке садржаје <i>How many (monkeys) can you see? I can see (three) monkeys. Can you (swim)? Yes, I can. No, I can't. This is a (parrot). It can talk. It can fly, too. This is my lion. It can run, jump and swim. It can't fly.</i> приче и песме које се односе на тему.	8	3	5

6. My town Мој град Описивање места	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне описе места; опишу места користећи једноставна језичка средства; - разумеју и поштују правила учтивног понашања у јавном простору.	Изразе и речи које се односе на тему; језичке садржаје <i>This is my town. There is a (park). There are two (restaurants). There are two police stations, too. Is there a zoo in your town? Yes. No.</i>	9	3	6
7. My favourite food Моја омиљена храна Изражавање допадања/недопадања; исказивање потреба.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; -разумеју једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагују на њих; траже мишљење и изражавају допадање/недопадање једноставним језичким средствима; - разумеју свакодневне исказе у вези са непосредним потребама и реагују на њих; изразе основне потребе, кратким и једноставним језичким средствима; - уочавају сличности и разлике у начину исхране у циљној култури и код нас.	Изразе и речи које се односе на тему; језичке садржаје <i>What's your favourite food? I like (meat). I don't like (chips). I want (fruit). I don't want (cola). I'm hungry. Me, too. Come with me. I've got sweets and cake. Chips. Yum! They're good/bad for you.</i> песме и приче које се односе на тему.	10	3	7
8. Clothes Одећа Описивање живих бића.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне описе живих бића; опишу жива бића користећи једноставна језичка средства; - култура одевања.	Изразе и речи које се односе на тему; језичке садржаје <i>I'm wearing jenas. Look! (He)'s wearing a (hat). (She)'s wearing (glasses). Is (she) wearing (jeans and trainers)? Yes (she) is. No, (she) isn't. This is Mario. He's wearing a sombrero. It's a hat.</i>	11	3	8
Укупан број часова:			72	25	47
Активности наставника	Организује, припрема, прати, помаже, мотивише, планира, учествује, едукује, вреднује				
Активности ученика	Усваја нова знања, именује нове појмове, пише, посматра, разговара, комбинује, уочава сличности и разлике између матерњег и страног језика.				
Облици рада	Фронтални, индивидуални, рад у пару, фрутни рад, тимски рад				
Методе рада	Демонстративна, Вербална, Аудитивна,				
Корелација са другим предм.	Грађанско васпитање, ликовна, музичка и драмска уметност, српски језик, математика.				
Стандради постигнућа	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.15. 1.2.1. 1.2.4. 1.3.1.				
Начин провере постигнућа	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања, пројекти.				

ИЗБОРНИ ПРОГРАМ

Назив предмета	ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ
Циљ	Циљ учења програма грађанско васпитање је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.
Разред	Други
Годишњи фонд часова	36 часова

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ГОДИШЊЕГ ФОНДА ЧАСОВА

НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА
	СВЕГА
I ЉУДСКА ПРАВА: Ја и други у различитим групама	16
II ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО: Школа као заједница	10
III ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ: Школа као безбедно место	4
IV ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ: Школа као безбедно место за све	6
УКУПНО	36

ИСХОДИ По заршетку разреда ученик ће бити у стању да	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
-Разликује понашања појединаца која доприносе или ометају функционисање и напредовање групе -Успоставља, гради и чува успешне односе са члановима групе којој припада -Искаже своја осећања и	ЉУДСКА ПРАВА Ја и други у одељењу	-Групни идентитет -Ко смо ми-сличности и разлике -Групе којима припадамо (породица, одељење, школа, спортски клуб, музичка школа...) -Од чега зависи функционисање и напредак групе: комуникација, сарадња,

потребе на начин који не угрожава друге - Препозна и уважи осећања и потребе других - Наведе и својим речима објасни основна права детета садржана у Конвенцији о дејим правима - Прихвата и образлаже на примерима из живота да свако дете има иста права без обзира на различитост - Препозна ситуације кршења својих и туђих права и показује спремност да тражи помоћ - Договара се и одлучује у доношењу правила групе и понаша се у складу са њима - Наводи примере међусобне повезаности права и одговорности - Разликује ненасилну од насилне комуникације међу члановима групе на примерима из свакодневног живота, из књижевних дела која чита и филмова које гледа - Саслуша излагање саговорника без упадица и са уважавањем - Даје и прихвата предлоге водећи рачуна о интересу свих страна у сукобу		узајамно подржавање, блискост - Понашања појединаца која ојачавају или ометају односе у групи - Осећање изражавања сопствених осећања - Осећања других, како их препознајемо и уважавамо - Веза осећања са мислима и понашањима - Потребе и права - Моје потребе и потребе других - Осећања, потребе, вредности и начин њиховог остваривања - Веза са правима - Права детета - Конвенција о дејим правима - Различити смо, али су нам права иста - Људска права важе свуда и за свакога - Кршење и заштита права - Нисам посматрач, реагујем на ситуације кршења права деце у одељењу и школи - Знам како и коме да се обратим за помоћ
- Представи шта садржи и чему служи Правилник о безбедности ученика његове школе - Понаша се у складу са	ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Одељење/група као заједница	- Школа као заједница - Вредности школе као заједнице: равноправност, одговорност, солидарност, брига за друге, толерантност, праведност поштење - Правила у школи и њихова функција

Правилником -Наводи примере одговорности одраслих и ученика за безбедност у школи -Препознаје предности, ризике и опасности по себе и друге и одговорно поступа при коришћењу мобилног телефона и интернета -Сарађује и преузима различите улоге на основу одговора у групи -Износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге који могу унапредити безбедност ученика у школи -Учествује у изради плана једноставне акције -Са другим ученицима изводи и документује једноставну акцију		-Одговорности ученика и одраслих за функционисање школе као заједнице -Односи у заједници -Како радим сам, а како у групи -Шта у школи радимо заједно -У чему смо добри -У чему бисмо могли бити бољи -Како комуницирамо у групи -Насилна и ненасилна комуникација -Сукоби -Узроци сукоба и шта са њима -Сукоб из угла оног другог -Посредовање у сукобу -Конструктивно решавање сукоба
-Доприноси промоцији акције -На једноставан начин вреднује изведену акцију	ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Комуникација и сарадња	-Безбедност ученика у школи -Ученици имају право на заштиту и безбедност -Правилник школе о безбедности ученика -Безбедност ученика у школи и школском дворишту, на путу између куће и школе, ван школе-на излету и на настави у природи -Безбедност ученика је одговорност свих- запослених у школи, ученика, родитеља, институција ван школе -Безбедно и небезбедно понашање на интернету

		-Одговорна употреба мобилног телефона
	ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Акција одељења/групе	-Како учинити школу безбедним местом за све-планирање и извођење једноставне акције -Кораци у планирању и извођењу акције -Избор теме/проблема/активности којом ћемо се бавити -Одређивање циља и израда плана акције-подела улога, договор о роковима, начину реализације -Извођење и документовање акције-видеоснимци, фотографије, текстови... -Промоција акције на нивоу школе-приказивање другим одељењима, родитељима и сл, прављење постера или паноа, објављивање прилога у школском листу -Вредновање акције-чиме смо задовољни, шта је могло бити боље.

ВЕРСКА НАСТАВА - ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС (ВЕРОНАУКА)

Циљеви и задаци:

Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) јесте да пружи целовит православно погледна свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот(историјску реалност Цркве) и есхатолошки живот(будућу димензију идеалног).То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење(литургијско, као и подвижничко искуство Православне цркве) овухвата све позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све то остварује се како на информативно-сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота(однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом).

Задаци наставе православног катихизиса (веронауке) јесу да код ученика:

- развије отвореност и однос према Богу, другачијем и савршеном у односу на нас, као и отвореност и однос према другим личностима, према људима као ближњима, а тиме се буди и развија свест о заједници са Богом и са људима и посредно се сузбија екстремни индивидуализам и егоцентризам;

- развије способност за постављање питања о целини и коначном смислу постојања човека и света, о људској слободи, о животу у заједници, о феномену смрти, о односу са природом која нас окружује, као и сопственој одговорности за друге, за свет као творевину Божију и за себе,
- развије тежњу ка одговорном обликовању заједничког живота са другим људима из сопственог народа и сопствене цркве или верске заједнице, као и са људима, народима, верским заједницама и културама другачијим од сопствене, ка изналажењу равнотеже између заједнице и властите личности и ка остварењу сусрета са светом, са природом, и пре и после свега, са Богом;
- изгради способност за дубље разумевање и вредновање културе и цивилизације у којој живе, историје човечанства и људског стваралаштва у науци и другим областима;
- изградисвест и уверење да свет и живот имају вечни смисао, као и способност за разумевање и преиспитивање сопственог односа према Богу, људима и природи.

ФАКУЛТАТИВНЕ (ваннаставне) АКТИВНОСТИ:

-Одлазак у Цркву, на Литургију;

-Организовање излета (посете православним манастирима)

-Учествовање у културно – духовним догађајима (концертима, трибинама, музичким спотовима и др.)

Садржаји програма	број часова	Начини извођења наставе	Циљеви и задаци садржаја програма
Увод	2	фронтални индивидуални	• упознавање ученика са садржајима и начином рада • мотивисање ученика за похађање часова верске наставе
Моје место у Цркви	6	фронтални индивидуални	• омогућити ученицима разумевање Крштења као уласка у Божју породицу • омогућити ученицима да разликују појмове: Црква, храм, Литургија • указати ученицима да је учешће у Литургији засновано на слободи
Литургијске службе и њихов смисао	6	фронтални индивидуални групни	• ученицима пружити основно знање о литургијским службама • омогућити ученицима да уоче да Црква не може да постоји без свих служби • омогућити ученицима да уоче да свако у Цркви има своју службу
Живот у Цркви – лепота празника	5	фронтални индивидуални	• ученицима пружити основно знање о великим празницима Цркве • указати ученицима да се празници прослављају литургијски –на заједничкој молитви • ученицима пружити основно знање о важности личности Пресвете Богородице
Трпеза Господња	5	фронтални индивидуални	• пружити ученицима неопходно знање да у Литургији свет приносимо Богу

		ни	• омогућити ученицима основ за разумевање да се кроз Причешће остварује наша заједница са Богом • ученицима пружити основно знање о предметима који се користе на Литургији • упознати ученике са основним елементима славе и њеном везом са Литургијом
Света Литургија – прослава Васкрсења	5	фронтални индивидуални	• пружити ученицима основ за разумевање Литургије као догађаја остварења наше заједнице са Богом • побољшати знање од огађајима везаним за Васкрсење Христово
Икона – прозор у вечност	7	фронтални индивидуални	• омогућити ученицима да упознају који су основни делови храма • приближити ученицима појам Царства Божјег • указати на иконе као на посебну пројаву Царства Небеског • приближити ученицима појам светих

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

СВРХА ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање: језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености, неопходне за живот у савременом и сложеном друштву.

Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштују друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економским, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развоју друштва.

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА СУ:

Развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима,

Подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика,

Оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења,

Оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука скоје се односе на сопствен развој и будући живот,

Развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина,

Омогућавање укључивања у процесе европског и међународног повезивања,

Развијање свести о значају заштите и очувања природе и животне средине,

Усвајање, разумевање и развој основних социјалних моралних вредности демократски уређеног, хуманог и толерантног друштва,

Уважавање плурализма вредности и омогућавање, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и добробити за све,

Развијање код деце и ученика радозналости и отворености за културу традиционалних цркава и верских заједница, као и етничке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања која нарушавају остваривање права на различитост,

Поштовање права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски уређеном друштву, Развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.

ЗНАЧАЈНЕ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА У ОКВИРУ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА:

Посматрање са усмереном и концентрисаном пажњом ради јасног запажања и уочавања света у окружењу (уочавање видних карактеристика),

Описивање - вербално или ликовно изражавање спољашњих и унутрашњих запажања,

Процењивање - самостално одмеравање,

Груписање - уочавање сличности и различитости ради класификовања,

Праћење - континуирано посматрање ради запажања промена,

Бележење - записивање графичко, симболичко, електронско бележење опажања,

Практиковање - у настави, свакодневном животу и спонтаној игри и раду,

Експериментисање - намерно модификоване активности, огледи које изводи сам ученик,

Истраживање - испитивање својстава и особина, веза и узрочно - последичних односа,

Сакупљање - прављење колекција, збирки, албума из природног и друштвеног окружења,

Стварање - креативна продукција,

Играње - дидактичке, едукативне и спонтане игре,

Активности у оквиру мини-пројекта - осмишљавање и реализација.

ЛИСТА ПРЕДМЕТА И АКТИВНОСТИ

У Основној школи изучаваће се предмети који су прописани на националном нивоу и активности које смо предложили. На националном нивоу предложени су обавезни наставни предмети (српски језик, математика, енглески језик, природа и друштво, ликовна култура, музичка култура, физичко васпитање).

На основу анализе потреба, кадровских могућности и спроведене анкете међу родитељима, у школи ће се ове школске године као изборни предмети изучавати:

1. Грађанско васпитање
2. Верска настава
3. Народна традиција
4. Од играчке до рачунара
5. Чувари природе

ГОДИШЊИ И НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА ПО ПРЕДМЕТИМА

ПРЕДМЕТИ	Недељни фонд час.	Год.фонд час.по предмет.
ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ		
СРПСКИ ЈЕЗИК	5	180
СТРАНИ ЈЕЗИК	2	72
МАТЕМАТИКА	5	180
ПРИРОДА И ДРУШТВО	2	72
МУЗИЧКО КУЛТУРА	1	36
ЛИКОВНА КУЛТУРА	2	72
ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ	3	108
ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ		
ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ	1	36
ВЕРСКА НАСТАВА	1	36
ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ		
ЧУВАРИ ПРИРОДЕ		
НАРОДНА ТРАДИЦИЈА		
ОД ИГРАЧКЕ ДО РАЧУНАРА		
ФАКУЛТАТИВНИ ПРЕДМЕТ		
ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК	2	72
УКУПНО	25	864

СРПСКИ ЈЕЗИК

ЦИЉ наставе српског језика јесте:

- да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати,
- да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци наставе српског језика:

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- основно описмењавање ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе;
- развијање смисла и способности за правилно, течно и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
- развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служе као извором сазнања;
- поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;
- упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења;
- подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво;
- васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, солидарности и других моралних вредности;
- развијање патриотизма и васпитање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.

Оперативни задаци:

- овладавање техником читања и писања на оба писма;
- савладавање просте реченице (појам, главни делови);
- стицање основних појмова о именицама, глаголима и придевима;
- постепено увођење у тумачење основне предметности књижевног дела (догађаји, ликови, радње, осећања, поруке, језичко-стилске карактеристике);
- овладавање усменим и писменим изражавањем према захтевима програма (препричавање, причање, описивање, извештавање);

- постепено упознавање методологије израде писменог састава.

РЕДНИ БРОЈ	НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА		
		ОБРАДА	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ	СВЕГА
1.	КЊИЖЕВНОСТ -лектира -читање и тумачење текста			
2.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА -усмено изражавање -писмено изражавање			
3.	ЈЕЗИК -граматика -правопис			
				Укупно: 180 часова

НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈ	ВРСТЕ АКТИВНОСТИ	ОБЛИЦИ И МЕТОДЕ РАДА	КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ	ПРОВЕРА ОСТВАРЕН ОСТИ
------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	-----------------------------

					ПРЕДМЕТИМА	ПОСТИГНУ ЋА
1	КЊИЖЕВНОСТ 1а.Лектира 1б.Читање и тумачење текста	- читање и тумачење текста; - увежбавање технике читања; - дечје стваралаштво. Књижевни појмови Лирика Ритам; наглашени и ненаглашени слогови; рима. Песничка слика као саставни чинилац композиције лирске песме. Поређење - препознавање стилског средства. Породичне народне лирске песме, шаљива песма, родољубива песма основна обележја. Епика Фабула: повезаност догађаја с местом, временом и ликовима. Књижевни лик: изглед; говорна карактеризација књижевног лика; односи међу ликовима. Пишчев говор и говор ликова. Разговор, опис - на нивоу препознавања и именовања. Народна и ауторска бајка - препознавање. Драма Радња у драми. Развој драмског сукоба. Драмски лик и глумац. Сценски простор - на нивоу препознавања и спонтаног увођења у свет драмске/сценске уметности.	Активности ученика: -слушање -читање -препричавање -рецитовање -писање -драматизација -посматрање -нарација -активно богаћење речника -игровне активности-драмске игре -понављање -препознавање идентификовање -именовање -цитирање -скратити и исказати на другачији начин -дефинисање -класификовање -интерпретирање -објашњавање -показивање -уопштавање -давање сопствених	Наставне методе: рад на тексту монолошка дијалогска (слободан разговор, полемика, дискусија, дебата или расправа, постављање питања и одговора) метода писаних и графичких радова ученика демонстра-тивна решавање проблема-хеуристичка метода практични рад игровне активности	Корелација се остварује са свим предметима, у зависности од наставних садржаја: ликовна култура (књижевност), музичка култура(обрада песме, самостално креативно изражавање), грађанско васпитање (текстови о породици, другарству...), природа и друштво (описивање природе, говорне вежбе...), народна традиција (народна књижевност), верска настава (текстови о	Наставников о оцењивање ученика: <u>Формативно</u> <u>оцењивање</u> праћење напредовања, рада и залагања ученика кроз: -разговор са ученицима -различите врсте посматрања -усмена и писмена испитивања -оцењивање радова и продуката ученичких активности-домаћих задатака,свежака,пројеката,учешћа у разним активностима, дискусијама ...;

		Функционални појмови Подстицање ученика да схватају и усвајају појмове: главно, споредно, машта, збиља, утисак, расположење, интересовање, околност, ситуација, испољавање; подстрек, услов, поређење, процењивање, тврдња, доказ, закључак; дивљење, одушевљење, љубав (према човеку, домовини, раду, природи); привлачност, искреност, правичност, племенитост.	примера -извођење закључака који се заснивају на одређеним подацима -навођење аргумената или доказа -скицирање и илстровање -креирати и измислити -сажимање -повезивање -одређивање кључних речи -процењивање вредности идеја -истаживање и процењивање -рангирање -вредновање и мерење -повезивање садржаја српског језика са конкретним животним ситуацијама *Активности наставника:	комбиновани рад. Облици рада: фронтални индивидуални групни рад у пару индивидуализовани облик диференциран и комбиновани облик рада.	Светом Сави...)	-оцењивања портфолија -вођење белешки о раду, продуктима рада и напредовању ученика. <u>Сумативно оцењивање</u> кроз: -посматрање -усмена и писмена испитивања -различите врсте тестова (стандардизованих и нестандардизованих)- контролни задаци -диктати -писмени тематски радови -петоминутне и петнаестоминутне провере -квизови
2	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА 2а.Усмено изражавање 2б.Писмено изражавање	Препричавање садржине текстова, играних и анимираних филмова, позоришних представа, радијских и телевизијских емисија за децу - детаљно (опширно), по заједничком и индивидуалном плану; сажето препричавање по заједничком и самостално сачињеном плану за препричавање. Причање о доживљајима и догађајима, стварним и измишљеним (нарочито у функцији стварања погодне атмосфере за читање и тумачење текста). Причање према слици са целовитим догађајем по заједничком и самостално сачињеном плану. Причање по задатим речима. Настављање приче подстакнуто датим почетком. Описивање људи и природе: спољашња обележја особе која се описује (физички портрет), њене основне карактерне црте				

	(духовни профил) и понашање у конкретним животним околностима (поступци, реакције, говор). Колективна и самостална посматрања природе (шетња, излети, посете, документарни филмови) на основу којих се увежбава описивање уочљивих и занимљивих појединости које су међусобно повезане. Самостално бирање мотива и издвајање детаља који ученика посебно заокупљају и подстичу на описивање - најчешће у писменом облику. Увежбавање планског приступа у описивању (заједнички и индивидуални планови/подсетници за описивање). Извештавање - сажето информисање о себи (кратка аутобиографија). Усмена и писмена вежбања Ортоепске вежбе: увежбавање правилног изговора речи, исказа, реченица, пословица, краћих текстова; слушање звучних записа, снимање читања, анализа снимка и одговарајуће вредновање. Ортографске вежбе: преписивање текста са ћирилице на латиницу. Увежбавање читког и уредног рукописа, уз примену правописних правила. Преписивање текста са датим задатком. Диктати: са допуњавањем, аутодиктат, изборни диктат, контролни диктат. Лексичке и семантичке вежбе: основно и пренесено /фигуративно значење	- постављање питања - слушање - вођење разговора - усмеравање - анализа - синтеза - организовање - праћење и вредновање - бележење		знања. Међусобно оцењивање ученика са или без учешћа наставника. Самооцењивање ученика
--	--	--	--	---

	речи, грађење речи - формирање породица речи; изналажење синонима и антонима, уочавање семантичке функције акцента; некњижевне речи и њихова замена језичким стандардом. Синтаксичке и стилске вежбе: допуњавање исказа различитим могућностима у складу са понуђеном говорном ситуацијом, проширивање реченице уношењем личног тона, сажимање реченице ради појачања њене информативне моћи и др. Интонационо подешавање гласа у изговору појединих реченица (обавештајне, упитне, узвичне и заповедне) или неких њихових делова (реченични акценат). Увежбавање подешавања реда речи према комуникативним потребама у контексту. Казивање напамет научених текстова (лирских, епских и драмских). Сценско приказивање драмског и драматизованог текста. Загонетање и одгонетање, састављање и решавање ребуса и укрштених речи. Служење речником и енциклопедијом за децу и писање сопственог речника. Неговање културе слушања саговорника; писање писма, честитке и разгледнице. Слушање и вредновање говора и разговора у емисијама за децу на радију				
--	---	--	--	--	--

		и телевизији. Систематско увођење у начин планирања (израда подсетника) и писања тзв. слободних писмених састава. Два писмена задатка - један у првом и један у другом полугодишту.				
3	ЈЕЗИК За. Граматика 3б. Правопис	Граматика Именице: заједничке и властите; род и број именица. Глаголи: радња, стање, збивање; разликовање облика којима се означава садашњост, прошлост и будућност. Разликовање лица и броја глагола. Потврдни и одрични облик глагола. Придеви: род и број придева; описни и присвојни придеви. Реченица: појам реченице; врсте реченица по значењу: обавештајне, упитне, узвичне и заповедне; главни делови реченице - предикат и субјекат; речи које означавају место, време и начин вршења радње; потврдни и одрични облик реченице. Уочавање управног говора у тексту. Речи које значе нешто умањено и увећано. Речи истог облика, а различитог значења. Речи различитог облика, а истог или сличног значења.				

		Правопис Обнављање и вежбе у примени правописних правила. Употреба великог слова у писању имена народа, вишечланих географских имена, празника, наслова књига, часописа и новина. Писање датума. Писање назива улица. Писање бројева словима. Писање речце НЕ уз глаголе, придеве и именице. Писање речце ЛИ. Азбука и абецеда - изговор напамет и уочавање примене у списковима ученика и сл. Интерпункцијски знак на крају обавештајних, упитних, узвичних и заповедних реченица. Писање сугласника ј у речима (отклањање грешака ако их ученици чине) - између самогласника и - о / о - и; Писање скраћеница типа: бр., уч., стр., год. и скраћенице за мере. Ортоепија Правилно изговарање гласова Ч, Ћ, Џ, Ђ и Х. Интонација реченице: тон и јачина гласа у изговарању реченице; истицање речи у реченици (реченични акценат); интонационо подешавање гласа у изговарању обавештајне, упитне, узвичне и заповедне реченице; изговарање потврдног и одричног облика реченице;				
--	--	---	--	--	--	--

		значај брзине и паузе у говору.				
--	--	---------------------------------	--	--	--	--

ДОПУНСКА НАСТАВА : 18 часова

РЕДНИ БРОЈ	НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА
1.	КЊИЖЕВНОСТ -лектира -читање и тумачење текста	3
2.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА -усмено изражавање -писмено изражавање	4
3.	ЈЕЗИК -граматика -правопис	11

НАПОМЕНА: Часови допунске наставе за 2. тему ће се реализовати као допуна припреми за писмене задатке. Остали часови ће бити реализовани када за то буде било потребе.

СРПСКИ ЈЕЗИК

Општи стандарди постигнућа – образовни стандарди за крај првог циклуса обавезног образовања за Српски језик садрже стандарде постигнућа за области: Говорна култура, Вештина читања и разумевање прочитаног, Писано изражавање, Граматика и лексикологија и Књижевност. У оквиру сваке области описани су захтеви на три нивоа, осим у области Говорна култура.

ГОВОРНА КУЛТУРА

1CJ.0.1.6. уме на занимљив начин да почне и заврши своје причање

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на основном нивоу.

ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ

1CJ.1.2.2. одговара на једноставна питања у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане у једној реченици, пасусу, или у једноставној табели (ко, шта, где, када, колико и сл.)

1CJ.1.2.3. препознаје да ли је тражена информација, која може да буде исказана на различите начине (синонимија, парафраза), садржана у тексту

1CJ.1.2.4. познаје и користи основне делове текста и књиге (наслов, пасус, име аутора; садржај, речник)

1CJ.1.2.5. одређује основну тему текста

1CJ.1.2.6. разуме дословно значење текста

1CJ.1.2.7. разликује књижевноуметнички од информативног текста

1CJ.1.2.8. процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли му се допада, да ли му је занимљив; да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издаја речи које су му непознате

ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ

У области **ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ** ученик/ученица:

1CJ.1.3.3. почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком

1CJ.1.3.4. употребљава велико слово приликом писања личних имена, назива места(једночланих), назива школе

1CJ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре

1CJ.1.3.6. издаја наслов, углавном се држи теме

1CJ.1.3.7. препричава кратак једноставан текст (до 400 речи)

1CJ.1.3.9. пише кратку поруку (о томе куда иде, зашто касни, и сл.)

1CJ.1.3.8. користи скроман фонд речи (у односу на узраст); правилно их употребљава

1CJ.1.3.10. пише честитку (за Нову годину, рођендан), позивницу (за рођенданску прославу, забаву), разгледницу (са летовања, зимовања, екскурзије)

ГРАМАТИКА И ЛЕКСИКОЛОГИЈА

У подобласти **ГРАМАТИКА**, у типичним школским примерима, ученик/ученица:

1CJ.1.4.1. препознаје врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе)

1CJ.1.4.2. препознаје граматичке категорије променљивих речи (род и број заједничких именица) и глаголско време (презент, перфекат и футур)

1CJ.1.4.3. препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне)

У подобласти **ЛЕКСИКОЛОГИЈА** ученик/ученица:

1CJ.1.4.4. препознаје антонимију

1CJ.1.4.5. познаје значења речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији (у кући, школи и сл.)

КЊИЖЕВНОСТ

У области **КЊИЖЕВНОСТ** ученик/ученица:

1CJ.1.5.1. препознаје књижевне родове на основу формалних одлика поезије, прозе и драме

1CJ.1.5.2. препознаје књижевне врсте (бајку и басну)

1CJ.1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту

1CJ.1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на **средњем нивоу**.

2. ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ

У области **ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ** ученик/ученица:

1CJ.2.2.1. чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха; уме да одреди на ком месту у тексту је пауза, место логичког акцента; који део текста треба прочитати брже, а који спорије

1CJ.2.2.2. изводи једноставне закључке у вези са текстом, анализирајући и обједињујући информације исказане у различитим деловима текста (у различитим реченицама, пасусима, пољима табеле)

- 1CJ.2.2.3. раздваја битне од небитних информација; одређује след догађаја у тексту
- 1CJ.2.2.4. успоставља везу између информација исказаних у линеарном и нелинеарном тексту (нпр. проналази део/деталј који је приказан на илустрацији, у табели, или на дијаграму)
- 1CJ.2.2.5. одређује основни смисао текста и његову намену
- 1CJ.2.2.6. препознаје фигуративно значење у тексту
- 1CJ.2.2.7. изводи једноставне закључке на основу текста (предвиђа даљи ток радње, објашњава расплет, уочава међусобну повезаност догађаја, на основу поступака јунака/актера закључује о њиховим особинама, осећањима, намерама и сл.)
- 1CJ.2.2.8. износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се допада/не допада, због чега му је занимљив/незанимљив; да ли се слаже/не слаже са поступцима ликова
- 1CJ.2.2.9. издваја делове текста који су му нејасни
- 1CJ.2.2.10. вреднује примереност илустрација које прате текст; наводи разлоге за избор одређене илустрације

3. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ

У области ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ученик/ученица:

- 1CJ.2.3.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу)
- 1CJ.2.3.2. употребљава велико слово приликом писања имена држава и места и њихових становника; користи наводнике при навођењу туђих речи; правилно пише присвојне придеве (-ов/-ев/-ин, -ски/-чки/-шки); правилно пише гласове *ћ, ч, ђ, џ*; правилно пише сугласник *ј* у интервокалској позицији; правилно пише речцу *ли* и речцу *не*; употребљава запету при набрајању
- 1CJ.2.3.3. пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи у реченици, типове реченица, дужину реченице...)
- 1CJ.2.3.4. држи се теме; излагање организује око основне идеје текста коју поткрепљује одговарајућим детаљима
- 1CJ.2.3.5. језички израз прилагођава комуникативној ситуацији (формалној/неформалној)
- 1CJ.2.3.6. саставља кратак наративни текст
- 1CJ.2.3.7. саставља кратак дескриптивни текст
- 1CJ.2.3.8. користи фонд речи примерен узрасту; употребљава синонине (нпр. да избегне понављање)
- 1CJ.2.3.9. исправља свој текст (критички чита написано, поправља текст и исправља грешке)
- 1CJ.2.3.10. уме да попуни једноставан образац са основним подацима о себи (име, презиме, име родитеља, година рођења, адреса, телефон; школа, разред, одељење)
- 1CJ.2.3.11. пише писмо (приватно) и уме да га адресира

4. ГРАМАТИКА И ЛЕКСИКОЛОГИЈА

У подобласти **ГРАМАТИКА**, у типичним школским примерима, ученик/ученица:

1CJ.2.4.1. одређује врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе)

1CJ.2.4.2. препознаје подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве)

1CJ.2.4.3. препознаје лице, род и број личних заменица у номинативу

1CJ.2.4.4. препознаје граматичке категорије глагола (лице, број и род) и уме да пребаци глаголе из једног глаголског времена у друго

1CJ.2.4.5. препознаје субјекат и глаголски предикат

1CJ.2.4.7. саставља реченице различите по комуникативној функцији и облику

1CJ.2.4.6. одређује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне)

У подобласти **ЛЕКСИКОЛОГИЈА** ученик/ученица:

1CJ.2.4.8. препознаје синонимију

1CJ.2.4.9. познаје значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и правилно их употребљава

КЊИЖЕВНОСТ

У области **КЊИЖЕВНОСТ** ученик/ученица:

1CJ.2.5.2. одређује фолклорне форме (кратке народне умотворине - пословице, загонетке, брзалице)

1CJ.2.5.3. препознаје риму, стих и строфу у лирској песми

1CJ.2.5.4. одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова; и односе међу ликовима у књижевноуметничком тексту

1CJ.2.5.5. уочава везе међу догађајима (нпр. одређује редослед догађаја у књижевно уметничком тексту)

1CJ.2.5.6. разликује приповедање од описивања и дијалога

1CJ.2.5.7. разуме фигуративну употребу језика у књижевноуметничком тексту

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на напредном нивоу.

2. ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ

У области **ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ** ученик/ученица:

- 1CJ.3.2.1. изводи сложеније закључке на основу текста, обједињујући информације изразличитих делова дужег текста
- 1CJ.3.2.2. повезује и обједињује информације исказане различитим симболичким системима (нпр. текст, табела, графички приказ)
- 1CJ.3.2.5. представља текст у одговарајућој нелинеарној форми (уноси податке из текста у дату табелу или дијаграм)
- 1CJ.3.2.6. процењује сврху информативног текста у односу на предвиђену намену (нпр. који од два текста боље описује дату слику, да ли је упутство за (познату) игру потпуно и сл.)
- 1CJ.3.2.7. објашњава и вреднује догађаје и поступке ликова у тексту (нпр. објашњава зашто је лик поступио на одређен начин, или вреднује крај приче у односу на своја предвиђања током читања текста, или износи свој став о догађајима из текста)

3. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ

У области **ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ** ученик/ученица:

- 1CJ.3.3.1. пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама; користи разноврсне синтаксичке конструкције, укључујући и сложене
- 1CJ.3.3.2. јасно структурира текст (уводни, средишњи и завршни део текста); добро распоређује основну информацију и додатне информације унутар текста и пасуса
- 1CJ.3.3.3. прилагођава језичко-стилски израз типу текста
- 1CJ.3.3.4. саставља кратак експозиторни текст
- 1CJ.3.3.5. користи богат фонд речи (у односу на узраст)

КЊИЖЕВНОСТ

У области **КЊИЖЕВНОСТ** ученик/ученица:

- 1CJ.3.5.1. тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст
- 1CJ.3.5.2. уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту

МАТЕМАТИКА

ЦИЉ наставе математике у трећем разеду основне школе јесте да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе; да упуту ученике за успешно настављање математичког образовања и самообразовање, као и да доприноси развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

ЗАДАЦИ:

Ученици треба да:

- савладају читање, писање и упоређивање природних бројева до 1000;
- упознају римске цифре (I, V, X, L, C, D, M) и принцип читања и писања бројева помоћу њих;
- успешно обављају све четири рачунске операције до 1000.
- упозната својства операција користе за рационалније (лакше) рачунање;
- упознатју зависност резултата од компонената операција;
- знају да израчунају вредност бројевног израза са највише три операције;
- умеју да прочитају и запишу помоћу слова својства рачунских операција;
- знају да решавају једноставније једначине у скупу бројева до 1000;
- упознају и правилно записују разломке чији је бројилац 1, а именилац мањи или једнак 10;
- успешно решавају текстуалне задатке;
- формирају представе о тачки, правој и равни;
- знају да цртају паралелне и нормалне праве, квадрат, правоугаоник, троугао и кружницу (помоћу лењира, троугаоника и шестара);
- стичу представу о подударности фигура (преко модела и вртања);
- знају да одреде обим правоугаоника, квадрата и троугла;
- упознају мерење масе тела и запремине течности, као и нове јединице за време (година, век);
- развијају способност посматрања, опажања и логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења;
- развијају културне, радне, етичке и естетске навике, као и математичку радозналост у посматрању и изучавању природних и друштвених појава;
- стичу способност изражавања математичким језиком, јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;

РЕДНИ БРОЈ	НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА		
		ОБРАДА	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ	СВЕГА
1.	Бројеви до 1000	54	84	138
2.	Геометријске фигуре и њихови међусобни односи	12	20	32
3.	Мерење и мере	4	6	10

	НАСТАВ НА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈ	ВРСТЕ АКТИВНОСТИ	ОБЛИЦИ И МЕТОДЕ РАДА О М	КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМ А	ПРОВЕРА ОСТВАРЕНИСТИ ПОСТИГНУЋА
1 .	Бројеви до 1000	Декадно записивање и читање бројева до 1000. Упоредивање бројева према њиховим декадним записима. Писање бројева римским цифрама. Сабирање и одузимање бројева у блоку до 1000. Дељење са остатком у блоку бројева до 100 (укључујући и усмене вежбе). Множење и дељење троцифреног броја једноцифреним. Изрази. Коришћење заграда и њихово изостављање. Својства рачунских операција и њихова примена на трансформисање израза и за рачунске олакшице. Употреба знакова за скуп и припадност скупу: { }, Једначине облика попут: $x \pm 13 = 25$, $125 - x = 25$, $5 \cdot x = 225$. Неједначине облика попут: $x > 15$, $x < 245$. Скуп решења неједначине. Текстуални задаци. Разломци облика 1 ($a \leq 10$).	Наставници разговор, демонстрација, усмеравање, подстицање, показивање, помагање при употреби помагала (шестар, лењир), анализа, синтеза, издвајање правила, нових појмова... Ученици учавање, посматрање, цртање, резање, пресавијање, мерење, процењивање, упоређивање,	Облици рада фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, диференцирани рад, индивидуализација, амбијентална настава програмирана настава Методе рада разговор, објашњење, експеримент, истраживање, илустрација, метода рада путем дијаграма и табела, метода дужи партиципативне методе	<u>Српски језик</u> (читање са разумевањем, мерне јединице – скраћенице...), <u>Природа и друштво</u> (обим квадрата, правоугаоника, круга, троугла, углови...) <u>Ликовна култура</u> (углови – сенка, круг, цело, део-основне и изведене боје...) <u>Музичка култура</u> (разломци – основна музичка писменост), <u>Физичко васпитање</u> (скокови, трим стазе, кретање у природи на	<u>Формативно:</u> путем посматрања (општег, систематског), вођењем белешки, критеријумског и нормативног, редовним извештавањем о напретку ученика, самооцењивањем, заједничким оцењивањем (у групи, пару); <u>Сумативно:</u> усменим проверама, писменим испитивањима: петоминутне провере, петнаестоминутне провере, тест, контролне вежбе.

2 .	Геометријске фигуре и њихови међусобни односи	Кружница (кружна линија) и круг. Цртање помоћу шестара. Угао. Врсте углова - оштар, прав, туп. Паралелне и нормалне праве и њихово цртање помоћу обичног и троугаоног лењира. Правоугаоник и квадрат. Троугао. Цртање ових фигура помоћу лењира и шестара. Поређење и графичко надовезивање дужи. Обим правоугаоника, квадрата и троугла.	поклапања спајање, преслагање елемената		различите начине...) <u>Грађанско васпитање</u> (помагање, заједничко учење...)	Праћење и вредновање треба обављати континуирано, уважавајући интересовања и активности ученика у процесу учења, а у складу са индивидуалним развојним способностима.
3 .	Мерење и мере	Милиметар и километар. Килограм. Литар. Година и век. Односи између мањих и већих јединица који остају у оквиру блока бројева до 1000.				

ДОПУНСКА НАСТАВА: 18 часова

РЕДНИ БРОЈ	НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА
1.	Бројеви до 1000	6
2.	Геометријске фигуре и њихови међусобни односи	6
3.	Мерење и мере	6

НАПОМЕНА:

Наставне теме се дате као оријентир за реализацију часова допунске наставе, јер ће се све током рада прожимати.

МАТЕМАТИКА

Општи стандарди постигнућа – образовни стандарди за крај првог циклуса обавезног образовања за предмет Математика садрже стандарде постигнућа за области: Природни бројеви и операције са њима, Геометрија, Разломци и Мерење и мере. У оквиру сваке области описани су захтеви на три нивоа.

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на основном нивоу.

ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА

У области **ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА** ученик/ученица:

- 1МА.1.1.1. зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини и да прикаже број на датој бројевној полуправој
- 1МА.1.1.3. множи и дели без остатка (троцифрене бројеве једноцифреним) у оквиру прве хиљаде
- 1МА.1.1.2. рачуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве хиљаде
- 1МА.1.1.5. уме да решава једноставне једначине у оквиру прве хиљаде

ГЕОМЕТРИЈА

У области **ГЕОМЕТРИЈА** ученик/ученица:

- 1МА.1.2.1. уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг, троугао, правоугаоник, тачка, дуж, права, полуправа, угао) и уочава међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност, припадност)
- 1МА.1.2.2. зна јединице за мерење дужине и њихове односе
- 1МА.1.2.3. користи поступак мерења дужине објекта приказаног на слици при чему је дата мерна јединица
- 1МА.1.2.4. користи поступак мерења површине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица

РАЗЛОМЦИ

У области **РАЗЛОМЦИ** ученик/ученица:

- 1МА.1.3.1. уме да прочита и формално запише разломак $\frac{1}{n}$ ($n \leq 10$) и препозна његов графички приказ
- 1МА.1.3.2. уме да израчуна половину, четвртину и десетину неке целине

МЕРЕЊЕ И МЕРЕ

У области **МЕРЕЊЕ И МЕРЕ** ученик/ученица:

- 1MA.1.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у једноставним ситуацијама
- 1MA.1.4.2. зна коју јединицу мере да употреби за мерење задате запремине течности (l, dl, ml)
- 1MA.1.4.3. зна коју јединицу мере да употреби за мерење задате масе (g, kg, t)
- 1MA.1.4.4. уме да чита једноставније графиконе, табеле и дијаграме

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу.

ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА

У области **ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА** ученик/ученица:

- 1MA.2.1.1. уме да примени својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и разуме декадни бројни систем
- 1MA.2.1.2. уме да одреди десетицу, стотину и хиљаду најближу датом броју
- 1MA.2.1.3. сабира и одузима, рачуна вредност израза
- 1MA.2.1.5. уме да решава једначине

ГЕОМЕТРИЈА

У области **ГЕОМЕТРИЈА** ученик/ученица:

- 1MA.2.2.2. претвара јединице за мерење дужине
- 1MA.2.2.1. уочава међусобне односе геометријских објеката у равни
- 1MA.2.2.3. зна јединице за мерење површине и њихове односе
- 1MA.2.2.4. уме да израчуна обим троугла, квадрата и правоугаоника када су подаци дати у истим мерним јединицама
- 1MA.2.2.5. уме да израчуна површину квадрата и правоугаоника када подаци нису дати у истим мерним јединицама

РАЗЛОМЦИ

У области **РАЗЛОМЦИ** ученик/ученица

- 1MA.2.3.1. уме да препозна разломак a/b ($b \leq 10$, $a < b$) када је графички приказан на фигури подељеној на b делова

МЕРЕЊЕ И МЕРЕ

У области **МЕРЕЊЕ И МЕРЕ** ученик/ученица:

1MA.2.4.4. претвара јединице за мерење масе из већих у мање

1MA.2.4.5. уме да користи податке приказане графички или табеларно у решавању једноставних задатака и уме графички да представи дате податке

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на напредном нивоу.

ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА

У области **ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА** ученик/ученица:

1MA.3.1.1. уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака

1MA.3.1.4. уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми

1MA.3.1.5. уме да одреди решење неједначине са једном операцијом

ГЕОМЕТРИЈА

У области **ГЕОМЕТРИЈА** ученик/ученица:

1MA.3.2.2. уме да израчуна обим троугла, квадрата и правоугаоника

1MA.3.2.4. уме да израчуна обим и површину сложених фигура у равни када су подаци дати у истим мерним јединицама

РАЗЛОМЦИ

У области **РАЗЛОМЦИ** ученик/ученица:

1MA.3.3.2. зна да израчуна део a/b ($b \leq 10$, $a < b$) неке целине и користи то у задацима

1MA.3.3.1. уме да прочита, формално запише и графички прикаже разломак a/b ($b \leq 10$, $a < b$)

МЕРЕЊЕ И МЕРЕ

У области **МЕРЕЊЕ И МЕРЕ** ученик/ученица:

1MA.3.4.1. зна јединице за време (секунда, минут, сат, дан, месец, година, век) и уме да претвара из једне јединице у другу и пореди временске интервале у сложенијим ситуацијама

1MA.3.4.2. претвара јединице за мерење запремине течности

1MA.3.4.3. претвара јединице за мерење масе

ПРИРОДА И ДРУШТВО

Циљ и задаци

Циљ наставног предмета природа и друштво јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

Задаци овог наставног предмета су:

- развијање способности запажања основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности;
- развијање основних појмова о природном и друштвеном окружењу и повезивање тих појмова;
- развијање основних елемената логичког мишљења;
- развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења;
- оспособљавање за самостално учење и проналажење информација;
- интегрисање искуствених и научних сазнања у систем појмова из области природе и друштва;
- стицање елементарне научне писмености и стварање основа за даље учење;
- усвајање цивилизацијских тековина и упознавање могућности њиховог чувања, рационалног коришћења и дограђивања;
- развијање еколошке свести и разумевање основних елемената одрживог развоја.

ТРЕЋИ РАЗРЕД

Задаци

- развијање способности запажања основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности;
- развијање основних научних појмова из природних и друштвених наука;
- развијање основних појмова о ширем природном и друштвеном окружењу – завичају;
- развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења;
- развијање основних елемената логичког мишљења;
- стицање елементарне научне писмености, њена функционална применљивост и развој процеса учења;
- оспособљавање за сналажење у простору и времену;
- разумевање и уважавање сличности и разлика међу појединцима и групама;
- коришћење различитих социјалних вештина, знања и умења у непосредном окружењу;
- развијање одговорног односа према себи, окружењу и културном наслеђу.

РЕДНИ БРОЈ	НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА		
		ОБРАДА	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ	СВЕГА
1.	ПРИРОДА- ЧОВЕК- ДРУШТВО			
	Мој завичај	10	5	15
	Нежива природа	8	4	12
	Веза живе и неживе природе (животне заједнице)	6	3	9
2.	Кретање у простору и времену	7	3	10
3.	Наше наслеђе - некад и сад	3	1	4
		4	2	6
4.	Материјали и њихова употреба	5	2	7
5.	Људска делатност	6	3	9
	УКУПНО:	49	23	72

	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈ	ВРСТЕ АКТИВНОСТИ		ОБЛИЦИ И МЕТОДЕ РАДА		КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА	ПРОВЕРА ОСТВАРЕНОСТ И ПОСТИГНУЋА
			наставници	ученици	О	М		
1.	ПРИРОДА-ЧОВЕК-ДРУШТВО	Облици рељефа у окружењу Облици појављивања воде у окружењу. Животне заједнице ***	објашњавање показивање демонстрирање вођење процеса сазнања, давање истраживачки	Посматрање са усмереном и концентрисаном пажњом Описивање Процењивање Груписање Праћење Бележење Практиковање Експериментисање Истраживање Сакупљање Стварање Активности у оквиру мини-пројекта Играње	фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад, амбијентална настава	разговор, објашњавање, демонстрација, илустративна, експеримент...	Српски језик (поезија, приповедање, граматика и правопис), Ликовна култура (кроз све садржаје), Физичко васпитање, Музичка култура, Грађанско васпитање, Верска настава, ваннаставне активности	Систематизовање, допуњавање и реструктурирање искуствених сазнања ученика, њихово довођење у везу са научним сазнањима... Праћење и вредновање треба обављати континуирано, уважавајући интересовања и активности ученика у процесу учења, а у складу са индивидуалним развојним способностима. У процесу праћења остваривања постављених циљева и задатака, као и постизању постављених
1 а	Мој завичај							
1 б	Нежива природа	Разлике и сличности воде и других течности. Понашање тела (материјала) у води и различитим течностима Промене при загревању и хлађењу течности Основне карактеристике течности. Ваздух притиска и покреће. Променљивост облика и запремине. Промене које настају при загревању и хлађењу ваздуха	х задатка, давање огледа, праћење, помагање...					

		Чврсто, течно, гасовито – разлике и сличности Промене материјала и објеката: повратне и неповратне.							стандарда, пожељно је што мање користити класичне писмене провере знања – контролне и писмене вежбе. Поред мотивационог значаја, оцена би требало да представља и одраз квалитета испуњености постављених стандарда (знања, умења, ставова и вредности) у оквиру предмета.
1 в	Веза живе и неживе природе	Својства земљишта и њихов значај за живи свет. Својства воде и ваздуха која су значајна за живи свет и људску делатност Кружење воде у природи. Временске прилике и њихов значај за живот у окружењу. Различити звуци у природи као последица кретања. Повезаност животних заједница и улога човека у њиховој одрживости.							

2.	КРЕТАЊЕ У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ	Различити облици кретања и њихове основне карактеристике . Кретање производи звук. Када и како тела падају, клизају се и котрљају наниже. Оријентација према Сунцу и одређивање главних страна света. Оријентација помоћу плана насеља. Оријентација на географској карти Републике Србије. Временске одреднице .						
3.	НАШЕ НАСЛЕЂЕ	Како откривамо прошлост . Трагови прошлости: материјални, писани, усмени и обичајни. Чувамо и негујемо остатке прошлости. Некад и сад Одређивање ближе и даље прошлости. Мој завичај и његова прошлост – културна и историјска. Ликови из наших						

		народних песама, приповедака и бајки – повезаност догађаја из прошлости са местом и временом догађања. Знаменити људи нашег краја.						
4.	МАТЕРИЈАЛИ И ЊИХОВА УПОТРЕБА	Специфичне промене материјала под топлотним и механичким утицајима. Електрична проводљивост воде, водених раствора и ваздуха. Ваздух – топлотни изолатор. Магнетна својства материјала. Својства материјала одређују њихову употребу. Значај и неопходност рециклирања материјала и рационалне потрошње производа од стакла, пластике, метала.						
5.	ЉУДСКА ДЕЛАТНО	Становништво нашег краја						

СТ	Дечија права, правила група						
	Производне и непроизводне делатности људи и њихова међузависност. Село и град, сличности и разлике (загађеност...), њихова повезаност, зависност и међуусловљеност. Саобраћајнице у окружењу Међусобни утицаји човека и окружења, утицај на здравље и живот кроз правила понашања која доприносе одрживом развоју.						

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Циљ и задаци

Циљ васпитно-образовног рада у настави ликовне културе јесте да се подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Задаци:

- настава ликовне културе има задатак да развија способност ученика за опажање облика, величина, светлина, боја, положаја облика у природи;
- да развија памћење, повезивање опажених информација, што чини основу за увођење у визуелно мишљење;
- стварање услова за разумевање природних законитости и друштвених појава;
- стварати услове да ученици на сваком часу у процесу реализације садржаја користе технике и средства ликовно-визуелног изражавања;
- развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности;
- развијати ученикове потенцијале у области ликовности и визуелности, те му помагати у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава;
- развијати љубав према вредностима израженим у делима свих облика уметности;
- да ствара интересовање и потребу за посећивање изложби, галерија, музеја и чување културних добара;
- да осетљивост за ликовне и визуелне вредности коју стичу у настави, ученици примењују у раду и животу;
- развијати сензибилитет за лепо писање;
- развијати моторичке способности ученика.

Оперативни задаци:

- ликовно изражавање ученика у функцији развијања мишљења и визуелног ликовног естетског сензибилитета за медијуме, уз коришћење разних материјала за компоновање, покрет у композицији, орнаментику, простор, одабирање случајно добијених ликовних односа по личном избору, плакат и ликовне поруке као могућност споразумевања;
- увођење ученика у различите могућности комуникације;
- стварање услова за развијање свести о потреби чувања човекове природне и културне околине, те активног учествовања у квалитетном естетском и просторном уређењу животне околине.

РЕДНИ БРОЈ	НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА		
		ОБРАДА	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ	СВЕГА
1.	Коришћење разних материјала за компоновање	6	2	8
2.	Композиција и покрет у композицији	6	2	8
3.	Орнаментика	8	4	12
4.	Простор (повезивање разних облика у целину)	12	4	16
5.	Одабирање случајно добијених ликовних односа по личном избору ученика	6	/	6
6.	Плакат, билборд, реклама	6	2	8
7.	Ликовне поруке као могућност споразумевања	6	/	6
8.	Ликовна дела и споменици културе	4	/	4
9.	Дела савремених медијума	4	/	4
	УКУПНО	58	14	72

	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈ	ВРСТЕ АКТИВНОСТИ		ОБЛИЦИ И МЕТОДЕ РАДА		КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА	ПРОВЕРА ОСТВАРЕНОСТ И ПОСТИГНУЋА
			наставници	ученици	О	М		
1.	КОРИШЋЕЊЕ РАЗНИХ МАТЕРИЈАЛА ЗА КОМПОНОВАЊЕ	Дорада и преобликовање започетих облика.	прављење визуелне припреме, идентификација садржаја, образложење, мотивисање, давање упутстава, помоћ у реализацији, анализа и синтеза	посматрање, опажање, уочавање, самостално проналажење решења задатака, сликање, цртање, сецкање лепљење, преобликовање, узајамно помагање, анализа	фронтални, индивидуални, у пару, групни, амбијентална настава,	демонстрација, илустрација, разговор, објашњење, метод практичних радова, истраживање, експеримент у настави	Настава ликовне културе је заснована на корелацији са свим предметима који се изучавају на овом узрасту Српски језик (илустрација приче, поруке...), Математика (линија, простор, орнаментика), Природа и друштво и Народна традиција (орнаментика, споменици културе и ликовна дела), Музичка култура, Физичко васпитање (покрет у композицији)	нормативно и критеријумско оцењивање, редовно извештавање, праћење мотивисаности и спремности за рад, вођење белешки, видео записи, анализа урађеног
2.	КОМПОЗИЦИЈА И ПОКРЕТ У КОМПОЗИЦИЈИ	Композиција линија, композиција боја, композиција облика, композиција светлина и сенки, композиција разних материјала у складу са проширеним медијумима.						
3.	ОРНАМЕНТИКА	Линеарна орнаментика, површинска орнаментика, тродимензионална орнаментика.						
4.	ПРОСТОР (ПОВЕЗИВАЊЕ РАЗНИХ ОБЛИКА У ЦЕЛИНУ)	Аутоматски начин цртања, субјективно осећање простора, илузија простора, линије, површине, облици и боје у простору,						

		шаљиви простор...							
5.	ОДАБИРАЊЕ СЛУЧАЈНО ДОБИЈЕНИХ ЛИКОВНИХ ОДНОСА ПО ЛИЧНОМ ИЗБОРУ УЧЕНИКА	Слика случај (извођење емотивно- афективних садржаја према узрасту ученика).							
6.	ПЛАКАТ, БИЛБОРД, РЕКЛАМА	Визуелне информације, поруке, препоруче...							
7.	ЛИКОВНЕ ПОРУКЕ КАО МОГУЋНОСТ СПОРАЗУМЕВАЊА	Препознавање карактеристика инсеката, животиња, професија код људи...							
8.	ЛИКОВНА ДЕЛА И СПОМЕНИЦИ КУЛТУРЕ; ДЕЛА САВРЕМЕНИХ МЕДИЈУМА	Избор дела и споменика културе у складу са захтевима целина програма и узрастним могућностима ученика.							

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Циљ и задаци

Циљ

- развијање интересовања, музичке осетљивости и креативности;
- оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања;
- развијање осетљивости за музичке вредности упознавањем музичке традиције и културе свога и других народа.

Задаци

- неговање способности извођења музике (певање/свирање);
- стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука;
- подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике);
- упознавање традиционалне и уметничке музике свога и других народа;
- развијање критичког мишљења;
- упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности.

Оперативни задаци

Ученици треба да:

- певају песме по слуху;
- слушају вредна дела уметничке и народне музике;
- изводе дечје, народне и уметничке игре;
- свирају на дечјим музичким инструментима;
- усвајају основе музичке писмености.

РЕДНИ БРОЈ	НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА		
		ОБРАДА	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ	СВЕГА
1.	Извођење музике (певање и свирање)	5	7	12
2.	Слушање музике	7	2	9
3.	Стварање музике		6	6
4.	Увођење музичке писмености	7	2	9
	УКУПНО:	19	17	36

	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈ	ВРСТЕ АКТИВНОСТИ		ОБЛИЦИ И МЕТОДЕ РАДА		КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА	ПРОВЕРА ОСТВАРЕНИСТИ ПОСТИГНУЋА
			наставници	ученици	О	М		
1.	Извођење музике		причање, певање, свирање, вођење, објашњавање, показивање, демонстрација.	- певање и свирање, уз поступно уознавање и уовајање ритмичких структура, музичког	фронтални, индивидуални, у	разговор, демонстрација	Песмом треба да се започиње и завршава школски дан. Спски језик (мотивациона припрема за већину часова);	Оцењивање је у функцији праћења напредовања ученика. Да би се пратило напредовање ученика, важно је да наставник упозна
1a	Певање	- Певање песама (учење по слуху и учење песме са нотног текста) различитог садржаја и расположења, традиционалне и уметничке						

		музике које су примерене гласовним могућностима и узрасту ученика. - Певање и извођење музичких игара (игре уз покрет, дидактичке игре). - Певање модела и наменских песама као звучна припрема за поставку музичке писмености.		писма и интонације; - слушање музике и усвајање основних појмова из опште музичке културе; - активности у музичком стваралаштву- - хорско и оркестарско музицирање.			Математика (разломци), Природа и друштво (музика епоха, музички ствараоци, песме о природи), Физичко васпитање (дечје игре и кола, вежбе разгибавања), Грађанско васпитање (сарадња у групи, помагање)	музичке способности сваког ученика. Некада се музичке способности појединца могу уочити врло рано, или је полаган раст неких способности такав да их често сматрамо потпуним изостанком. Кроз наставу музичке културе поставља се захтев да се код ученика развија естетски доживљај, машта, вештине, навике и стваралачки импулс. Сваком ученику треба омогућити најбољи могући развој у оквиру васпитно-образовног рада, без погрешних реаговања. Основни задатак наставника јесте да храбри и подстиче ученика. Оцењивање је саставни део
16	Свирање	- Свирање пратње за бројалице, песме, игре на ритмичким дечјим инструментима. - Свирање једноставнијих песама на мелодијским инструментима Орфовог инструментарија. - На основу искуства у извођењу музике, препознати и свирати делове песама. - Слушање вокално-инструменталних композиција за децу и кратких инструменталних композиција различитог садржаја, облика и расположења, као и музичких прича. - Слушање народних песама и игара.						
2.	Слушање музике							
3.	Стварање музике	- Ритмичким и звучним ефектима креирати						

		једноставне пратње за бројалице, песме, приче, стихове, музичке игре, користећи притом различите изворе звука (глас, тело, Орфов инструментаријум). - Креирање покрета уз музику коју певају или слушају ученици. - Смишљање музичких питања и одговора, ритмичка допуњаљка, мелодијска допуњаљка са потписаним текстом, мелодијска допуњаљка. - Импровизовање дијалога на мелодијским инструментима Орфовог инструментарија.						процеса учења и наставе, а треба да подржи учење и допринесе његовој успешности. Оно захтева максимално реалне и објективне критеријуме у оцењивању сваког ученика појединачно. Процене о томе колико је који ученик лепо и музикално интерпретирао песму више су у домену естетског процењивања. Наставник треба да сагледа опште ангажовање и рад ученика и према томе да донесе адекватну и реалну оцену. Целокупно градиво остварује се само у школи.
--	--	---	--	--	--	--	--	--

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ физичког васпитања:

Циљ физичког васпитања јесте да разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Задаци наставе физичког васпитања јесу:

- подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела
- стицање моторичких способности
- развој и усавршавање моторичких способности
- стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја
- формирање морално – вољних квалитета личности
- оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада
- стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине

Оперативни задаци:

- задовољавање основних дејјих потреба за кретањем и игром
- развијање координације, глупкости, равнотеже и експлозивне снаге
- стицање моторичких умења у свим природним (филогенским) облицима кретања у различитим условима: елементарним играма, ритмици, плесним вежбама и вежбама на тлу, упознавање са кретним могућностима и ограничењима сопственог тела
- стварање претпоставки за правилно држање тела, јачање здравља и развијање хигијенских навика
- формирање и овладавање елементарним облицима кретања - „моторичко описмењавање”,
- стварање услова за социјално прилагођавање ученика на колективан живот и рад

РЕДНИ БРОЈ	НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА		
		ОБУЧАВАЊЕ	УВЕЖБАВАЊЕ	СВЕГА
1.	Атлетика	20	21	41
2.	Вежбе на справама и тлу	16	15	31
3.	Ритмичка гимнастика и народни плесови	7	6	13
4.	Основи тимских игара	7	6	13
5.	Здравствено васпитање	5	5	10
	УКУПНО:	55	53	103

	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈ	ВРСТЕ АКТИВНОСТИ		ОБЛИЦИ И МЕТОДЕ РАДА		КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА	ПРОВЕРА ОСТВАРЕНИСТИ ПОСТИГНУЋА
			наставници	ученици	О	М		
1	АТЛЕТИКА	Техника трчања; Скокови Скок увис: прекорачном техником; Скок удаљ: згрчном техником; Бацања;	показивање, објашњавање, помоћ, подстицање, процењивање	трчање, скакање, вежбање, прескакање, окрети, игре лоптом, вијачама, плесање	фронталан, самосталан, диференциран, - корективно-педагошки рад; групни рад - излети- кросеви; - такмичења; дани спорта; слободне активности.	вежбање, демонстрација, метод трајног рада, разговор, објашњење	Српски језик (садржаји везани за амбијенталну наставу); Математика (скакање, прескакање, трчање, трим...); Природа и друштво (амбијентална настава, плесови, кола); Музичка култура (ритам, вежбе обликовања), Грађанско васпитање (тимски дух, помагање)	Провера се остварује на основу остваривања циљева оперативних задатака и остваривању минималних образовних захтева. 1. Стање моторичких способности; 2. Стање здравља и хигијенских навика; 3. Достигнути ниво савладаности моторних знања, умења и навика; 4. Однос према раду. 1. Праћење и вредновање моторичких способности у прва два разреда врши се на основу савладаности програмског садржаја којим се подстиче развој оних физичких способности за које је овај узраст критичан период због њихове трансформације под утицајем физичких активности - координација, глпкост,
2	ВЕЖБЕ НА СПРАВАМА И ТЛУ	Вежбе на тлу (за ученике и ученице); Прескок (за ученике и ученице); Вратило (за ученике и ученике); Клупа, ниска греда, (за ученице); Паралелни разбој до висине груди; Дохватни кругови;						
3	РИТМИЧКА ГИМНАСТИКА И НАРОДНИ ПЛЕСОВИ	Естетско обликовање тела (претклон, заклон, отклон); Окрети са покретима руку; Скокови: маказице и мацји скок;						

		Вијача; Лопта: бацања и котрљања. Плесови: Савила се бела лоза винова. Једно коло према избору.							равнотежа и експлозивна снага.
4	ОСНОВИ ТИМСКИХ ИГАРА	Основни ставови у месту и кретању; Рукомет; Кошарка; Одбојка							2. Стање здравља и хигијенских навика, прати се на основу утврђивања нивоа правилног држања тела и одржавања личне и колективне хигијене и усвојености и примени знања из области здравља.
5	ЗДРАВСТВЕН О ВАСПИТАЊЕ (кроз све физичке активности и часове физичког васпитања)	- твоја физичка форма; - лична хигијена и хигијена здравља; - правилна исхрана; - правилан ритам рада и одмора; - прва помоћ.							3. Степен савладаности моторних знања и умења спроводи се на основу минималних програмских захтева, који је утврђен на крају навођења програмских садржаја.
									4. Однос према раду вреднује се на основу редовног и активног учествовања у наставном процесу, такмичењима и ваншколским активностима.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Циљ

Циљ наставе енглеског језика на млађем школском узрасту је да оспособи ученика да на страном језику комуницира на основном нивоу у усменом и писаном облику о темама из његовог непосредног окружења. У исто време, настава страних језика треба да:

- подстакне развијање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика;
- олакша разумевање других и различитих култура и традиција;
- стимулише машту, креативност и радозналост;
- подстиче употребу страног језика у личне сврхе и из задовољства.

Задаци на нивоу језичких вештина

Разумевање говора

Ученик треба да:

- препознаје гласове (посебно оне којих нема у матерњем језику) у говорном ланцу, акценат, ритам и интонацију
- разуме кратке дијалоге, приче и песме о познатим темама, које чује уживо, или са аудио-визуелних записа
- разуме и реагује на одговарајући начин на кратке усмене поруке у вези са личним искуством и са активностима на часу (позив на игру, заповест, упутство итд.).

Разумевање писаног текста

Ученик треба да:

- препознаје слова, написане речи и реченице које је усмено већ усвојио и поштује правописне знаке приликом читања
- разуме основна значења кратких писаних и илустрованих текстова о познатим темама.

Усмено изражавање

Ученик треба да:

- разговетно изговара гласове, акцентује речи, поштује ритам и интонацију
- даје основне информације о себи и свом окружењу, самостално и уз наставникову помоћ
- описује у неколико реченица познату радњу или ситуацију, користећи усвојене речи и реченичне моделе.

Интеракција

Ученик треба да:

- са саговорницима размењује неколико основних исказа у вези са конкретном ситуацијом
- размењује информације о хронолошком и метеоролошком времену
- учествује у комуникацији (у пару, у групи, итд.)
- препознаје кад нешто не разуме, поставља питања и тражи разјашњења.

Писмено изражавање

Ученик треба да:

- поштујући правопис преписује, допуњава и пише речи и краће реченице у вези са познатим писаним текстом или визуелним подстицајем.
- пише своје личне податке (име, презиме и адресу)
- прави спискове са различитим наменама (куповина, прослава рођендана, обавезе у току дана...)
- допуњава честитку.

Знања о језику

- препознаје основне граматичке елементе
- користи језик у складу са нивоом формалности комуникативне ситуације (нпр. форме учтивости)
- разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима.

РЕДНИ БРОЈ	НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА		
		ОБРАДА	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ	СВЕГА
1	School	3	4	7
2	Pets	3	4	7
3	I am scared	3	3	7
4	What is the time?	3	4	7
5	Birthdays	3	3	6

6	Food and drink	3	4	7
7	My body	3	4	7
8	Free time	3	4	7
9	Seasons	3	4	7
10	At home	3	4	7
11	Halloween	1	1	2
12	Christmas	1	1	2

ред. бр. тем е	НАСТАВ НА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈ	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	ОБЛИЦИ РАДА	МЕТОДЕ РАДА	КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА	ПРОВЕРА ОСТВАРЕНОСТИ ПОСТИГНУЋА
1	Школа	императив именице везане за школу и учионицу тражење и давање адресе тражење и давање броја телефона	осмишљава представљање лекције, развија све језичке вештине код ученика, оспособљава ученике да се изразе у	слушање читање писање уочавање упоређивање описивање одговори	фронтални индивидуални рад у пару групни рад	комуникациони	свет око нас српски језик музичко ликовно	домаћи задатак контролна вежба усмено одговарање пројекат

			говорном и писаном облику на енглеском језику	на питања израда вежбања извођење дијалога певање рецитованье цртање				
2	Кућни љубимци	називи кућних љубимаца глагол-имати	осмишљава представљање лекције, развија све језичке вештине код ученика, оспособљава ученике да се изразе у говорном и писаном облику на енглеском језику	слушање читање писање уочавање упоређивање описивање одговори на питања израда вежбања извођење дијалога певање рецитованье цртање	фронтални индивидуални рад у пару групни рад	комуникациони	свет око нас српски језик музичко ликовно	домаћи задатак контролна вежба усмено одговарање пројекат
3	Плашим се од...	садашње време-глагол	осмишљава представља	слушање читање	фронтални индивидуални	комуникациони	свет око нас српски језик	домаћи задатак контролна вежба

		бити императив	ње лекције, развија све језичке вештине код ученика, оспосабава ученике да се изразе у говорном и писаном облику на енглеском језику	писање уочавањ е упоређив ање описива ње одговори на питања израда вежбања изво	лни рад у пару групни рад		музичко ликовно	усмено одговарање пројекат
4	Колико је сати?	називи делова дана постављање питања-Колико је сати? просто садашње време глагол-моћи питање-Колико има ...?	осмишљава представља ње лекције, развија све језичке вештине код ученика, оспосабава ученике да се изразе у говорном и писаном облику на енглеском језику	слушање читање писање уочавањ е упоређив ање описива ње одговори на питања израда вежбања извођење дијалога певање рецитова ње цртање	фронтални индивиду лни рад у пару групни рад	комуникацио ни	свет око нас српски језик музичко ликовно	домаћи задатак контролна вежба усмено одговарање пројекат

5	Рођендан	садржај месеци у години просто садашње време глагол-моћи	осмишљава представљање лекције, развија све језичке вештине код ученика, оспособљава ученике да се изразе у говорном и писаном облику на енглеском језику	слушање читање писање уочавање упоређивање описивање одговори на питања израда вежбања извођење дијалога певање рецитовање цртање	фронтални индивидуални рад у пару групни рад	комуникациони	свет око нас српски језик музичко ликовно	домаћи задатак контролна вежба усмено одговарање пројекат
6	Храна	називи намирница конструкција-волим, не волим питање шта би волео	осмишљава представљање лекције, развија све језичке вештине код ученика, оспособљава ученике да се изразе у говорном и писаном облику на	слушање читање писање уочавање упоређивање описивање одговори на питања израда	фронтални индивидуални рад у пару групни рад	комуникациони	свет око нас српски језик музичко ликовно	домаћи задатак контролна вежба усмено одговарање пројекат

			енглеском језику	вежбања извођење дијалога певање рецитова ње цртање				
7	Тело	делови тела присвојни придеви-мој, његов, њен придеви	осмишљава представља ње лекције, развија све језичке вештине код ученика, оспосабљава ученике да се изразе у говорном и писаном облику на енглеском језику	слушање читање писање уочавањ е упоређив ање описива ње одговори на питања израда вежбања извођење дијалога певање рецитова ње цртање	фронтални индивидуа лни рад у пару групни рад	комуникацио ни	свет око нас српски језик музичко ликовно	домаћи задатак контролна вежба усмено одговарање пројекат
8	Слободно време	називи спорта и активности просто садашње време	осмишљава представља ње лекције, развија све језичке	слушање читање писање уочавањ е	фронтални индивидуа лни рад у пару групни	комуникацио ни	свет око нас српски језик музичко ликовно	домаћи задатак контролна вежба усмено одговарање пројекат

		глагол моћи,умети	вештине код ученика, оспосабљава ученике да се изразе у говорном и писаном облику на енглеском језику	упоређив ање описива ње одговори на питања израда вежбања извођење дијалога певање рецитова ње цртање	рад			
9	Годишње доба	називи годишњих доба питање какво је време називи градова у Великој Британији	осмишљава представља ње лекције, развија све језичке вештине код ученика, упознаје са културом народа који говори енглески језик	слушање читање писање уочавањ е упоређив ање описива ње одговори на питања израда вежбања извођење дијалога певање рецитова	фронтални индивидуа лни рад у пару групни рад	комуникацио ни	свет око нас српски језик музичко ликовно	домаћи задатак контролна вежба усмено одговарање пројекат

				ње цртање				
10	Код куће	називи просторија, предлози прошло садашње време	осмишљава представљање лекције, развија све језичке вештине код ученика, оспособљава ученике да се изразе у говорном и писаном облику на енглеском језику	слушање читање писање уочавање упоређивање описивање одговори на питања израда вежбања извођење дијалога певање рецитованье цртање	фронтални индивидуални рад у пару групни рад	комуникациони	свет око нас српски језик музичко ликовно	домаћи задатак контролна вежба усмено одговарање пројекат

ГАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ и задаци

Општи циљ предмета

Сазнање о себи и другима је подстицање развоја личности и социјалног сазнања код ученика 3. разреда основне школе. Овај предмет треба да пружи могућност ученицима да постану активни учесници у процесу образовања и васпитања и да изграде сазнања, умења, способности и вредности неопходне за формирање аутономне, компетентне, одговорне и креативне личности, отворене за договор и сарадњу, која поштује себе и друге.

Задаци:

У образовно – васпитном раду на реализацији овог предмета разликујемо неколико основних задатака:

- подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима;
- подстицање развоја самопоуздања и личне одговорности;
- оспособљавање ученика да препознају и разумеју сопствене потребе и потребе других и да штите и остварују своје потребе на начин који не угрожава друге;
- развијање свести о потреби уважавања различитости и особености ;учавање и превазилажење стереотипа везаних за пол, узраст, изглед, понашање, порекло;
- оспособљавање ученика за ненасилно решавање сукоба;
- развијање појма пријатељства ;
- оспособљавање ученика да разумеју неопходност правила која регулишу живот у заједници и да кроз договарање активно доприносе поштовању или мењању правила сагласно са потребама;
- оспособљавање ученика да упознају и уважавају деčја права и да буду способни да активно учествују у њиховом остваривању;
- развијање и неговање еколошке свести;
- развијање моралног расуђивања и неговање основних људских вредности;
- оспособљавање ученика да активно доприносе развоју школе по мери детета

Годишњи фонд часова: 36

Недељни фонд часова: 1

НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА
Родитељски састанак	2
Уважавање различитости и особености; уважавање и превазилажење стереотипа везаних за пол, узраст	9
Пријатељство и моралне дилеме у вези са тим (крађа, лаж)	5
Појединац и заједница; правила која регулишу живот у заједници	9
Заштита од насиља	3
Развијање моралног расуђивања	4
Развијање еколошке свести; брига о животињама и биљкама	3
Евалуација	1

	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈ	ВРСТЕ АКТИВНОСТИ	ОБЛИЦИ И МЕТОДЕ РАДА	КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА	ПРОВЕРА ОСТВАРЕНОСТИ И ПОСТИГНУЋА
1.	Подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима	-Родитељски састанак: сусрет родитеља, наставника и ученика. Размена о узајамним очекивањима, потребама, захтевима, тешкоћама везаним за остваривање програма грађанског васпитања. - Уводни час: упознавање ученика са садржајем предмета и начином рада.	Сарадња између одраслог и деце у зони наредног развоја деце тј. у области оних функција које у време интеракције још нису развијене код деце него су у фази настајања. Одрасли се појављују као организатор таквих размена међу децом које ће представљати подстицај за развој њиховог социјалног сазнања, самосвести, моралног и	Методе учења Искуствено учење, Игровно учење, радионица Облици учења фронтални рад, рад у пару, групни рад	Са свим предметима и на свим нивоима	Сагласно природи предмета, његовом циљу и задацима наставе, ученици се не оцењују класичним школским оценама, нити пореде. Проблем може бити то што ученици желе да знају колико су успешни у одређеној активности, покушавајући да погоде шта одрасли очекују од њих. Задатак наставника је да им јасно предочи да је свака лична експресија подједнако драгоцен, да
2.	- Уважавање различитост и и особности; уочавање и превазилажење стереотипа везаних за пол, узраст, изглед, понашање, порекло	- Сличности и разлике: уочавање особности и различитости која им прија. - Полни стереотипи у играма: разматрање стереотипа о мушким и женским играма; размена ставова о томе. - Последице полних стереотипа: разматрање последица стереотипа о мушким и женским играма, о поштовању слободе избора; прихватању различитости. - Последица уопштених судова: стереотипи о дечама и девојчицама, превођење на језик чињеница. - Појава искључивања у групи: разматрање различитости која им не прија - размена о искуствима и разлозима искључивања из групе. - Понашање које одступа од очекиваног: сагледавање последица саосећајног				

		односно осуђивачког става према понашању које одступа од очекиваног; сукоб потреба и како га разрешити. - Односи у одељењу: размена о томе шта су предузели да би изненадили пажњом вршњаке супротног пола у протеклој седмици. - Односи млађи - старији: размена о односу млађе и старије деце у породици, о поштовању слободе избора и договарању, о личној одговорности. - Дискриминација по узрасту: размена о односу старије и млађе деце, о дискриминацији по узрасту, о искрености у дружењу.	критичког мишљења. Интерактивне радионице, структуриране активности			охрабри децу да износе своје мишљење и кад је различито од осталих, само на начин које не вређа друге. Најважнији задатак одраслог у процесу васпитања јесте да помогне ученицима да формирају позитивну слику о себи, да стекну самопоуздање, и да осете да кроз процес размене са другима могу да обогате своју личност и сазнање. С тим у вези, овај предмет тражи да наставник буде спреман да подржи ученике када им је тешко да се изразе или слушају и отворен да чује и оно што није у складу са његовим
3.	Пријатељство и моралне дилеме у вези са тим; развијање појма пријатељства и моралног расуђивања (крађа, лаж)	- Пријатељство: дефинисање појма пријатељства; сукоб и усаглашавање ставова у вези са пријатељством. - Лаж као морални прекршај: размена мишљења о томе да ли треба разоткрити лаж коју је изрекао пријатељ/ица; да ли је ћутање о томе исто лаж; да ли је лаж опростива; да ли се може бити пријатељ некоме ко лаже; зашто је лаж морални прекршај. - Припадање групи: размена мишљења о сукобу потреба и како га превазићи, морална дилема - крађа као услов прихваћености у групи, поштовање туђег власништва. - Крађа као морални прекршај: размена о томе да ли је крађа морални прекршај и кад је покренута добрим намерама.				

		- Односи међу пријатељима: размена о томе шта све чини пријатељство и какви могу бити односи међу пријатељима.					вредностима, без критиковања и процењивања. Подстицајним питањима може да наведе децу да сагледају ситуацију из друге перспективе, да кроз социо-когнитивни конфликт сами реструктурирају своје мишљење и ставове. Пошто је учење по моделу важан облик учења социјалног понашања, битно је да наставник својим понашањем, начином рада и односом према деци, демонстрира вредности које жели да његови ученици усвоје. Ученик се оцењује описно. Критеријуми за
4.	- Појединац и заједница; правила која регулишу живот у заједници; права и одговорност и; договарање.	- Обавезе у кући: размена мишљења о правима и одговорностима укућана; о подели одговорности око кућних послова, о слободи избора, правима и обавезама деце. - Договарање у породици: размена мишљења о томе како превазићи сукоб потреба деце и одраслих, о стереотипима у вези са полним улогама; о децјим правима и одговорностима; о значају договарања. - Права и одговорности у заједници: размена мишљења о томе како превазићи сукоб потреба деце и одраслих, о кућном реду; о децјим правима и одговорностима; о значају договарања. - Слобода избора: размена о слободи избора у одлучивању код куће и у школи. О чему деца могу сама да одлучују, о одговорности за последице избора, о томе како лични избор утиче на друге у околини. - Кућни ред школе: размена о томе чему правила; како настају правила; да ли деца могу да утичу на мењање правила која регулишу живот у школи, о последицама кршења правила, о мерама које треба предузети кад дође до кршења правила. - Оцењивање: размена о томе чему служе оцене, шта значи лоша оцена, чему она служи, да ли деца имају право да знају зашто су добили оцену коју су добили и					

		шта је требало да одговоре, ако оцена није задовољавајућа. - Демократија у учионици: размена о томе шта је то демократско одлучивање у разреду, како то може да се постигне, шта спречава да се то постигне. - Доношење одлука на нивоу одељења: размена о разлозима побуне у разреду, разликама између наређивања и договарања, о одговорности за последице понашања. - Планирање акције: ученици се договарају и планирају акције којим ће да побољшају простор у коме бораве (учионицу, школско двориште); уче како да усагласе идеје, поделе одговорности, од кога да траже подршку и како, како да изведу акције.				оцењивање су: редовност у похађању наставе, заинтересованост и активно укључивање у процес наставе.
5.	- Заштита од насиља: ненасилно решавање сукоба	- Сукоби и њихово решавање: размена о санкцијама кршења договора међу децом, да ли је освета морални прекршај; шта је праведно; како се ненасилно може решити сукоб потреба. - Кажњавање: размена о врстама казни које добијају од родитеља, о поступцима који су довели до казне, о осећањима и незадовољеним потребама у вези са казном, о алтернативама кажњавању. - Насиље у школи: размена о насиљу у школи - ученика према ученицима, и како да се заштите од тога.				
6.	Развијање моралног	- Лажна солидарност: размена о моралној дилеми - сакривања починиоца из				

	расуђивања	солидарности са другом или искрености, о преузимању одговорности за последице понашања, о оправданости казне, о томе да ли је прећутати исто што и лагати, зашто је лаж морални прекршај. - Одговорност за направљену штету: размена о одговорности за ненамерно учињену штету, о санкцијама, алтернативама кажњавању. - Последице лажи: размена о моралној дилеми - лагању да би се избегла казна, о последицама лажи. - Циљ оправдава средство: размена о томе да ли позитивни циљ оправдава крађу; зашто је погрешно красти.				
7.	Развијање еколошке свести; брига о животињама и биљкама	- Однос према животињама: размена о разлозима дејег насиља према животињама, о одговорности и бризи о животињама. - Природа и ја: размена о праву на живот, и међусобној повезаности свих живих бића; о одговорности и бризи за биљни свет. - Брига о природи: размена о томе шта су предузели да би изненадили пажњом животиње или биљке у протеклој седмици.				
8.	Евалуација	- Евалуација програма и презентација резултата рада родитељима: ученици се подстичу да сами процене програм који су прошли и сопствено напредовање; презентација резултата рада родитељима.				

ВЕРСКА НАСТАВА

НАСТАВНИ ПРОГРАМ – СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

ЦИЉ наставе православног катихизиса (веронауке) основном образовању и васпитању јесте да пружи целовит православни поглед на свет и живот уважавајући две димензије: историјски хришћански живот (историјску реалност Цркве) и есхатолошки (будући) живот (димензију идеалног). То значи да ученици систематски ученици упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење (литургијско као и подвижничко искуство Православне Цркве) обухвата сва позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све ово спроводи се како на информативно-сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота (однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом).

ЗАДАЦИ наставе православног катихизиса (веронауке) код ученика треба да:

- уоче да конкретни људи као личности нису постојали пре него што су се родили;
- спознају да је Бог из љубави створио свет за вечност;
- запазе да је Бог на крају свега створио човека као личност;
- уоче разлику између природе и личности код човека;
- уоче да се структура створеног света огледа у Литургији.

РЕДНИ БРОЈ	НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА		
		ОБРАДА	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ	СВЕГА
1.	Сусрет и упознавање катихете и ученика, упознавање са садржајима, програмом и начином рада (могућа посета православном храму).	1		1
2.	Бог је створио јединствени свет и то као многе конкретне врсте ни из чега	5	4	9
3.	Последице створености по природу и њено постојање	3	1	4
4.	Стварање човека на крају свега створеног по „икони и подобију „ Божијем	3	2	5
5.	Евхаристија као свет у малом	7	5	12
6.	Стварање света и човека у православној иконографији	3	2	5
				Укупно : 36

	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈ	АКТИВНО СТИ НАСТАВН ИКА	АКТИВНО СТИ УЧЕНИКА	ОБЛИЦИ РАДА	МЕТОДЕ РАДА	КОРЕЛАЦИЈ А СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИ МА	ПРОВЕРА ОСТВАРЕ НОСТИ ПОСТИГН УЋА
1.	<i>Увод</i>	1. Разговор о програму који ће се остваривати у трећем разреду и о начину рада		Упознавање ученика са планом и програмом рада.	Ф, Г, И Фронтални Групни Индивидуални	Ди, М, И Дијалошки Монолошки Илустративни	СРПСКИ ЈЕЗИК <i>Текст: “ Свети Сава и сељак без среће „ . Народна прича</i>	
2	БОГ ЈЕ СТВОРИО ЈЕДИНСТВЕНИ СВЕТ И ТО КАО МНОГЕ КОНКРЕТНЕ ВРСТЕ НИ ИЗ ЧЕГА	2. Свет је створен ни из чега	Читање и тумачење библијског текста		Ф, Г, И Фронтални Групни Индивидуални	Илустра-ција цртежима и шемама		Цртање задате теме
		3. Свет је створен ни из чега	Стварање света ни из чега као скуп конкретних врста и бића која су раздељена међу собом временски и просторно	Разумевање да је Бог створио свет ни из чега као многе конкретне врсте.		Илустра-ција цртежима и шемама		Препричавање, запажање, цртање

			указује да су створена бића друге природе у односу на Божанску.					
		4. Стварање различитих врста	Наставник кроз приче о Постању треба да обради задту тему.	Деца треба да илуструју задату тему		Припове-дање, описива-ње, образлагање		Цртање задте теме
		5. Стварање различитих врста	Наставник кроз приче о Постању треба да обради задту тему.	Деца треба да схвате стварање различитих врста је део Божијем плана.		Илустра-ција цртежима и шемама		Препричавање, запажање, цртање
		6. Човек-врхунац Божијег стварања	Реализациом програма треба указати да је човек непоновљив о и есхатолошко биће. Читање и тумачење библијског текста,	Деца треба да схвате да је човек непоновљив о и вечно биће кроз заједницу са Богом.		Припове-дање, описива-ње, образлагање		Криз знања

		7. Човек-врхунац Божијег стварања						
		8. Бог ствара свет слободно	Наставник треба да објасни појмове слободе, љубави, заједнице.	Деца треба да повежу задате појмове са животним ситуацијама.		Илустра-ција цртежима и шемама		Усмено одговарање
		9. Бог је створио свет из љубави и жели да он вечно постоји	За реализацију програма треба користити дечја искуства која указују на то да када нешто из љубави направимо, онда је то за нас најлепш.. Да нам је увек тешко кад се растајемо од оног кога волимо.	Деца треба да користе искуства из живота				Препричавање, запажање, цртање
		10. Систематизација						Квиз знања

		11. Бог се брине о свету	Божија брига за творевину.	Деца треба да користе искуства из живота у оквиру задате теме.		Припове-дање, описива-ње, образлагање		
		12. Конкретност врста и њихова раздељеност	Наставник треба да објасни раздељеност бића и стварање света ни из чега.	Деца треба да користе искуства из живота у оквиру задате теме.				Препознавање
		13. Конкретност врста и њихова раздељеност	Свет је створен ни из чега и не можа постојати сам за себе без заједнице са Богом.	Раздељеност указује на пропадљивост бића без заједнице са Богом.				Препричавање, запажање, цртање
		14. Раздељеност бића и њихова пропадљивост	Узрок раздељеност и бића наставник треба да објасни.	Литургија је центар заједнице и пребазилажење пропадљивости.				Усмено одговарање
3.	СТВАРАЊЕ ЧОВЕКА НА КРАЈУ	15. Стварање човека као “иконе и	Читање и тумачење библијског	Учениоци треба да разумеју да	Ф, Г, И Фронтални	Ди, М, И Дијалошки		Препознавање

	СВЕГА СТВОРЕНО Г ПО „ИКОНИ И ПОДОБИЈУ “ БОЖИЈЕМ	подобија“ Божијег	текста,	је човек створен да буде икона Божија, да се брине о створеном свету.	Групни Индивидуал ни	Монолошки Илустративни		
		16.Стварање човека као“иконе и подобија“ Божијег	Објаснити Христолико ст сваког људског бића.					Препознава ње
		17. Човек- свештеник твари	Улога и важност човека у овом свету; наставник парафразира пример из живота	Деца треба да илуструју задату тему				Усмено одговарање
		18. Човек је по природи створен (смртан) и не може да постоји без заједнице са Богом	Литургијско практично искуство са децом у цркви	Деца треба да схвате значај заједнице са Богом кроз Литургију				Провера уредности и прецизности садржаја у свескама за веронауку, уз пропитивањ е
		19. Припрема за школску славу-празник	Наставник треба да парафразира	Деца треба да цртају задату тему	Текстуална, демонстрати		СРПСКИ ЈЕЗИК	Цртање задате теме

		Св. Саве	а живот светог Саве		вна		Текст: “Свети Сава и сељак без среће”, Народна прича	
4.	ЕВХАРИСТ ИЈА КАО СВЕТ У МАЛОМ	20. Личност као заједница љубави	Објаснити појам личности примером из живота.	Ученици треба да разумеју да Литургија не пројављује само садашњост, већ и наговештава будеуће Царство Божије.	Ф, Г, И Фронтални Групни Индивидуал ни	Ди, М, И Дијалошки Монолошки Илустративни		Препознава ње
		21. Личност као заједница љубави: остварење личности могуће је само у Литургији	Личност =љубав; наставни треба да објасни	Ученици треба да спознају Литургију као заједницу људи и Бога, као свет у малом .		Текстуална, демонстративна		Усмено одговарање
		22. Систематизаци ја						Квиз Знања, провера уредности и

								прецизности садржаја у свескама за веронауку, уз пропитивањ е
		23. Литургија- заједница љубави	Литургија је Христоцентрична. Наставник треба да објасни	Литургији као свету у малом.		Текстуална, демонстративна		
		24. Литургија- заједница са људима и Богом	У Литургији се сједињујемо преко Христа са Богом . Читање и тумачење	Развијање љубави према Богу и другим људима		Читање и тумачење		Препричава ње, запажање, цртање
		25. Празновање Васкрсења Христовог	Значај Васкрса у свакодневно м животу.					Цртање задате теме
		26. Твар у Литургији	У Литургији се сједињујемо преко Христа са Богом .	Деца треба да схвате значај Литургије				Усмено одгоарање, препричава ње, запажање, цртање е
		27. Твар у Литургији	Значај твари у Литургији	Кроз квиз знања деца треба да				Квиз знања

				утврде задату тему.				
		28. Евхаристија-свет у малом	У Литургији се сједињујемо преко Христа са Богом .	Деца треба да илуструју задату тему				Препознавање, препричавање, запажање, цртање
		29. Евхаристија-свет у малом	Евхаристија као свет у малом.	Значај евхаристије у животу.				
		30. Евхаристија-сједињење створења преко човека са Богом Оцем	Практично искуство деца са Причешћа, тј. Литургије.	Кроз квиз знања деца треба да утврде задату тему.				Квиз знања
		31. Систематизација						
5.	СТВАРАЊЕ СВЕТА И ЧОВЕКА У ПРАВОСЛАВНОЈ ИКОНОГРАФИЈИ	32. Брига за творевину (екологију) са православног становишта	Наставик користи тему Постање и повезује са екологијом.	Упознавање ученика са основама православног иконографичког.	Ф, Г, И Фронтални Групни Индивидуални	Ди, М, И Дијалошки Монолошки Илустративни		Усмено одговарање
		33. Брига за творевину (екологију) са православног становишта	Наставик користи тему Постање и повезује са екологијом.	Значај природе у животу сваког човека.				Провера уредности и прецизности садржаја у свескама за веронауку,

								уз пропитивањ е
		34.Стварање света и човека у православној иконографији	Православна иконографија природу увек доводи у везу са човеком и зависност од човека.	Деца треба да схвате иконичност света и човека кроз конкретне приче.				Квиз знања
		35. Излет у природи						
		36.Систематиза ција – Излет у природи						Провера уредности и прецизности садржаја у свескама за веронауку, уз пропитивањ е

НАРОДНА ТРАДИЦИЈА

ЦИЉ И ЗАДАЦИ:

- ученик упознаје материјалну и духовну традицијску културу свог народа и народа у ужем и ширем окружењу;
- развијање знања о фолклорним празницима, биљкама, хлебовима и кући-дому;
- познавање разлика између отвореног и затвореног простора (ливада-кућа);
- упознавање различитих традиционалних заната у окружењу;
- стицање елементарних знања о појединим традиционалним занатима;
- упознавање са фолклорним веровањима као пратећим формама традиционалних заната;
- упознавање карактеристичних обичајно-обредних облика понашања везаних за одеђене традиционалне занате;
- упознавање типичних традиционалних заната урбаних и руралних средина;
- схватање значаја о чувању и неговању традиционалних заната.

Наставна тема	Садржај програма	Остали циљеви и задаци	Врсте активности	Начин и поступак и остваривања
Традиционални занати	- пекар-пекара; - посласти-чар-посластичарница; - воденичар-воденица; - млинар-млинара; - ковач – ковачница; - колар, сарач; - кројач-кројачница;	- Усвајање основних елементарних знања о разлици између фолклорног и актуелног окружења кроз: - упознавање са основним фолклорним текстовима (бајке,	- посматрање; - описивање; - груписање; - праћење; - бележење; - истраживање; - сакупљање; - стварање; - активности у оквиру мини пројекта;	Начин: - фронтални - индивидуални - групни - рад у пару - комбиновани. Наставне методе: - вербалне; - рада на тексту, писаних и графичких радова;

Наставна тема	Садржај програма	Остали циљеви и задаци	Врсте активности	Начин и поступак и остваривања
	ткач, ткаља, разбој, преслица, вретено; - јорганицја и вуновлачар-вуновлачара; - обућар, опанчар; - крзнар-ћурчија; - занати некад и сад; - традиционални занати села и града; - традиционална занатска производња на супрот фабричкој, индустријској производњи.	легенде, приче, пословице...); - упознавање са дечјим фолклором (игре, загонетке, успаванке...); - познавање основних разлика између градског и сеоског начина живота, основних сезонских радова, основних обичајно-обредних радњи и празника.	- играње.	-демонстра-тивна метода; -практични рад и радионица; -истраживачки рад; -комбиновани рад -партиципa-тивне методе; - кооперативне методе; - интерактивне методе; - амбијетално учење.

ОД ИГРАЧКЕ ДО РАЧУНАРА

Циљеви и задаци:

- развијање моторичких способности уз коришћење материјала, прибора, алата, уређаја и рачунара;
- развијање креативности, логичког мишљења и способности комбиновања;
- развијање конструкторских вештина;
- упознавање и употреба образовних програма;
- упознавање једноставног програма за цртање и одговарајућих „алата“;
- развијање умећа и вештина за коришћење материјала, прибора, алата и рачунара у игри и свакодневном животу;
- развијање способности решавања једноставних задатака уз помоћ рачунара.

Наставна тема	Садржај програма	Остали циљеви и задаци	Врсте активности	Начин и поступак и остваривања
Правимо, конструи- шемо	- употреба појединих врста материјала; - избор и употреба лако обрадивих материјала; - склапање модела од датих материјала; - припрема играчака за употребу; - примена играчака. - рад са дискетом;	- остваривање наставе у складу са интересовањима и психофизичким способностима ученика; - прожимање елемената раднотехничког и информатичког садржаја; - осмишљавање ситуација у којима ће активности ученика бити разноврсне; - развијање дечје	- играње; - цртање; - писање; - брисање; - склапање; - констру-исање; - моделовање; - скенирање; - штампање; - руковање фотоапаратом,	Начин(облик рада): -фронтални -индивидуални -групни -рад у пару -комбиновани. Поступак (наставне методе): -вербална; -решавање проблем ситуација-хеуристички приступ;

Играмо игрице	- покретање и затва-рање прогр., прозора; -учитавање програма; - затварање програма.	разодналости ; - развој логичког и критичког мишљења; - развијање способности комбиновања и конструкторских вештина;	скенером, електронском поштом; - креирање; - решавање задатака.	-рад на тексту, писаних и графичких радова; -демонстра-тивна метода; -практични рад и радионица; -комбиновани рад; - партиципа-тивне методе; - кооперати-вне методе; - интеракти-вне методе.
Компјуте- рски буквар	- програми за забаву, рачунање и учење; - компјутерски буквар; - образовни програми.	- упознавање делова, конструкција и функционисања играчака у циљу развијања елемената техничке културе;		
Играмо се и цртамо	- једноставни програми за цртање; - алати за цртање; - цртање елипсе, канџица, спреј, пипета, крива линија, полигон; - примена рачунара у ликовном васпитању; - цртање по задатку или слободном избору; - чување цртежа, штампање.	- усвајање правила, начина и тока управљања; - упознавање ученика са основним функцијама тастера; - увођење и навикавање ученика на коришћење рачунара у настави и учењу.		Наставна средства: -рачунарска опрема; -образовни софтвер; -приручна литература за ученике и наставнике; -алат; -прибор; -материјал.

Пиши- бриши	- програм за писање; - покретање програма; - избор слова; - унос текста; - уређивање, чување, снимање текста; - штампање.			
Рачунамо - рад са калкула- тором	- основне рачунске операције; - покретање програма; - примена рачунара у математици; - рад са штампачем.			
Креирамо, стварамо	- руковање дигиталним фотоапаратом; - електронска пошта; - креирање писма, постера, позивнице, честитке, календара, албума...			

ЧУВАРИ ПРИРОДЕ

Циљеви и задаци

- разумевање појава везаних за непосредну животну средину;
- препознавање негативних појава у човековом односу према животној средини (квалитет воде, ваздуха, земљишта, хране, биљног и животињског света);
- уочавање узрочно-последичних веза у животној средини;
- уочавање узрочно-последичних веза у животној средини извођењем једноставних огледа;
- васпитавање ученика да чува и уређује простор у коме живи и учи;
- стицање навика одговорног понашања према животињама;
- развијање интересовања и способности за активно упознавање и чување животне средине;
- решавање једноставних проблем-ситуација - самостално и у тиму;
- развијање правилног става и критичког мишљења.

Наставна тема	Садржај програма	Остали циљеви и задаци	Врсте активности	Начин и поступак и остваривања
Животна средина	- Повезивање основних елемената животне средине и њихов значај. - Утицај човека на животну средину (квалитет ваздуха, воде, земљишта...). - Правила понашања у природи.	Програм изборног наставног предмета Чувари природе учитељима омогућава успешну реализацију циљева и задатака. Наведени	Реализација наставних садржаја, поред наставног процеса на часу (описивањем, цртањем, играњем, огледом...), неопходна је и ван школског простора, у непосредном окружењу, школи у природи, излетима, рекреативној настави (посматрањем, праћењем, истраживањем, сакупљањем, и организовањем разних акција).	Начин (облик рада): -фронтални индивидуални -групни -рад у пару -комбиновани.

Природне појаве и промене у животној средини	- Природне појаве и промене у непосредној животној средини. - Уочавање (природних) промена на живој природи у непосредној околини. - Везе између животиња и биљака, станишта и начина живота; ланци исхране.	садржаји немају за циљ само усвајање знања, већ су у овом узрасту ученика усмерени на примену и практичну реализацију знања стечених у првом и другом разреду. Програмом су одређени само општи циљеви и задаци у целини, а даља, оперативна разрада циљева и задатака, препуштена је учитељима који сами креирају време, место извођења и број часова за одређене програмске садржаје.		Поступак (наставне методе): -вербална; -решавање проблем ситуација-хеуристички приступ; -рад на тексту, писаних и графичких радова; -демонстративна метода; -практични рад и радионица; -комбиновани рад; - партиципа-тивне методе; - кооперати-вне методе; - интерактивне методе. Изборни наставни предмет Чувари природе пружа могућности за корелацију са свим другим наставним предметима јер су му садржаји
Загађивање животне средине	- Загађивање воде (извори, последице и заштита). - Загађивање ваздуха (извори, последице и заштита). - Загађивање земљишта (извори, последице и заштита). - Бука (извори, последице и заштита). - Посматрање и истраживање извора загађивања животне			

Заштита животне средине	средине (активно истраживање у непосредној околини). - Истраживање промена у непосредној околини (узрочно-последичне везе) преко једноставних огледа. - Активно упознавање и заштита животне средине (организовање активности Чувара природе ван учионице). - Најчешће угрожене биљке и животиње и њихова заштита. - Одговоран однос према животињама (кућни љубимци, пси лугалице...). - Чување и уређивање животног и радног простора (акција). - Сакупљање и раздвајање отпада (акција).			мултидисциплинарни.
--	--	--	--	---------------------

	- Правилан однос према себи и животној средини. - Право на здраву животну средину, критички и отворен став (сарадња са локалном средином, друштвом за заштиту животне средине, друштвом за заштиту животиња...).			
--	---	--	--	--

ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ

У трећем разреду ће се организовати културне манифестације које су везане за обележавање Светских дана (октобар- Дан учитеља, април- Светски дан вода, јун- Дан заштите животне средине), прославе Нове године, Дана Светог Саве, Дана школе, Манифестације – Јевремова-улица сусрета.

Реализатори : Одељењске старешине

ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКИХ АКТИВНОСТИ

Промоција спорта у школи (школе пливање, кошарке, ватерпола, фудбала, одбојке)- током године

Спортски дани (октобар и април)

Јесењи и пролећни крос Општине Стари град

Крос РТС-а (мај-јун)

Међуодељењска такмичења поводом Дана школе (април)

Реализатори: Одељењске старешине

ПРОГРАМ ПРЕВЕНИЦИЈЕ НАСИЉА

Превенција насиља ће се реализовати током године на часовима одељењске заједнице (издвојене наставне јединице).

Такође ће се реализовати радионице за родитеље (Уа, неправда)- септембар

Реализатори: Одељењске старешине

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Програм сарадње са породицом обухвата организацију **Отвореног дана школе сваког месеца**, када родитељи, односно старатељи могу да присуствују образовно-васпитном раду, као и присуство **„Дану отворених врата“** последње недеље у месецу када родитељи могу да разговарају са наставницима о напредовању ученика.

Планирани облици сарадње:

- Индивидуални и групни разговори са родитељима, односно старатељима ради међусобног информисања о здрављу ученика, психичком и физичком развоју, резултатима учења и понашања ученика, као и наставним и ваннаставним активностима, условима у породици, школи и друштвеној средини
- Родитељски састанци и обрада одређених тема у циљу образовања родитеља за успешније остваривање васпитне улоге породице
- Организацију отвореног дана школе сваког месеца, када родитељи, односно старатељи могу да присуствују образовно-васпитном раду
- Укључивање родитеља у предавања из области здравствене заштите деце.

ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Задаци здравствене заштите:

- развијање психички и физички здраве личности, одговорне према сопственом здрављу;
- стварање позитивног односа и мотивације за здрав начин живљења;
- васпитавање ученика за рад и живот у здравој средини;
- стицање знања, умења, ставова и вредности у циљу очувања и унапређивања здравља;
- подстицање сазнања о себи, свом телу и сопственим способностима;
- развијање психичких и моторних способности у складу са индивидуалним карактеристикама;
- мотивисање и оспособљавање ученика да буду активни учесници у очувању свог здравља;

- развијање навика код ученика за очување и неговање своје околине;
- развијање одговорног односа према себи и другима;
- укључивање породице на плану промовисања здравља и усвајања здравог начина живота;
- усвајање и прихватање позитивних и сузбијање негативних облика понашања значајних за очување здравља;
- упознавање са најосновнијим елементима здравог начина живота;
- упознавање са важним факторима за здравље, као што су: физичка активност и боравак у природи.

У складу са наведеним задацима здравствене заштите ученици трећег разреда ће у оквиру одговарајућих предмета(чувари природе,свет око нас,час одељењског старешине,физичко васпитање), као и других садржаја посветити посебну пажњу здравственој заштити.

САДРЖАЈ РАДА:

На часовима ЧОС-а биће реализована тема

Хигијена и здравље (5 часова):

- Хигијенске навике и лична хигијена
- Физичка активност и здравље ученика
- Уређење учионице
- Правилна исхрана –пут до здравља
- Болести прљавих руку

На часовима физичког васпитања и спортских активности реализоваће се тема:

- Правилно држање тела

У сарадњи са Домом здравља Стари град биће реализоване теме (ове теме могу бити реализоване и са родитељима –лекарима), такође школски лекар ће обавити редован систематски преглед ученика трећег разреда.

- Правилна исхрана
- Спречавање капљичних инфекција
- Хигијена уста и зуба

ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА

У трећем разреду ће се највећа пажња посветити слободним активностима које имају везе са математиком, јер су ученици тог узраста обухваћени такмичењем, а не постоји додатна настава.

ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА

Садржаји програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Друштвене активности	Израда паноа, зидних новина, посете, изложбе, учешће у акцијама локалне заједнице	- усмерава - наводи - ствара ситуацију - сугерише - поставља проблем - подстиче - дискутује - анализира - мотивише - координира	Дијалогска, текстуална, метода писаних радова, излагање, демонстративна, систематско посматрање, пратични рад, илустративна, експериментална, принцип очигледности	Сарадња са локалном заједницом развијање свести о здравом начину живота, поштовање разлика и уважавање својих и туђих потреба, изграђивање личних критичких ставова
Математичке активности	Израда логичких задатака, задатака за такмичење			Развијање логичког мишљења, уредности, прецизности, изграђивање личних критичких ставова, развијање такмичарског духа
Хуманитарне активности	Прикупљање помоћи, учешће у хуманитарним акцијама, помоћ ученицима који слабије напредују			Развијање хуманости, поштовање разлика и туђих потреба, развијање такмичарског духа
Спортске активности	такмичење у спортским вештинама, учешће у кросу, Игре без гранца			Развијање такмичарског духа, развијање моторичке спретности и физичких способности

Културне активности	Посете музеју, биоскопу, позоришту, библиотеци,			Развијање опште културе, развијање и подстицање стваралачке активности, развијање маште оригиналности и смисла за лепо, оспособљавање ученика за испуњење слободног времена садржајима из области културе, науке, технике, уметности,....
---------------------	--	--	--	---

Програм наставе у природи за трећи разред

Настава у природи је облик образовно-васпитног рада којим се остварују обавезни и изборни наставни предмети и ваннаставне активности из наставног плана и програма за први циклус основног образовања и васпитања – у климатски погодном месту из здравствено-рекреативних, образовно-васпитних и социјалних разлога. За укупан развој личности ученика настава у природи има вишеструки значај – здравствени, педагошки и социјални. Уз повећани обим физичке активности, у здравој животној средини, овај облик образовно-васпитног рада доприноси очувању и унапређивању укупног здравља ученика. Образовна-васпитна вредност наставе у природи је у томе што се непосредним опажањем природне и друштвене средине и потпуним доживљајем стварности, коју треба проучавати, омогућује утврђивање и проширивање постојећих и стицање потпунијих, дубљих и трајнијих знања. Директан контакт и интеракција са природним окружењем доприноси бољем уочавању законитости које важе у природи и схватању значаја њене заштите и очувања. Боравак ученика у природи доприноси и њиховој социјализацији јер се кроз целодневне заједничке активности међусобно боље упознају, сарађују и зближавају. Подстиче се, такође, њихова одговорност и самосталност у обављању личне хигијене и бриге о себи.

При организацији наставе у природи потребно је придржавити се стручних педагошко-психолошких и дидактичко-методичких упутстава како би се у што већој мери остварили постављени циљеви.

Циљеви наставе у природи су:

- очување, подстицање и унапређивање укупног здравственог стања ученика, њиховог правилног психофизичког и социјалног развоја;
- стварање основа за усвајање активног, здравог и креативног начина живота и организовања и коришћења слободног времена; - проширивање постојећих и стицање нових знања и искустава о непосредном природном и друштвеном окружењу;
- развијање еколошке свести и подстицање ученика на лични и колективни ангажман у заштити природе;

- социјализација ученика и стицање искустава у колективном животу, уз развијање толеранције и одговорног односа према себи, другима, окружењу и културном наслеђу;
- развијање позитивних односа према националним, културним и естетским вредностима.

Задаци и садржаји наставе у природи остварују се на основу наставног плана и програма образовно-васпитног рада и школског програма и саставни су део годишњег програма рада школе.

Задаци који се остварују реализацијом програма наставе у природи су:

- побољшање здравља и развијање физичких и моторичких способности ученика;
- задовољавање основних дечијих потреба за кретањем и играм;
- очување природне дечије радозналости за појаве у природи и подстицање интересовања и способности за њихово упознавање кроз одговарајуће активности;
- развијање способности запажања основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности у конкретним природним и друштвеним условима;
- подстицање самосталности у процесу стицања знања кроз непосредне истраживачке задатке;
- развијање свести о потреби заштите, неговања, чувања и унапређивања природне и животне средине и изграђивање еколошких навика;
- упознавање природно-географских, културно-историјских знаменитости и лепоте места и околине;
- упознавање са начином живота и рада људи појединих крајева;
- упознавање разноврсности биљног и животињског света појединих крајева, уочавање њихове повезаности и променљивости;
- упознавање са карактеристикама годишњих доба у природи и смењивање временских прилика;
- развијање способности сналажења тј. оријентисања у простору и времену;
- оспособљавање ученика за безбедан и правилан боравак у природи;
- развијање правилних хигијенско-здравствених навика и подстицање самосталности у обављању личне хигијене и бриге о себи;
- подстицање и стварање навике за неговање редовне физичке активности и за што чешћи боравак у природи;
- формирање навика редовне и правилне исхране;
- навикавање на правилно смењивање рада, одмора и сна;
- разумевање и уважавање различитости међу појединцима; - подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима кроз одговарајуће активности.

Настава у природи пружа могућности интердисциплинарног повезивања садржаја различитих наставних предмета и других ваннаставних активности. Планирање садржаја овог облика рада врши се на основу наставних програма обавезних и изборних наставних предмета из којих се издвајају они садржаји који су погодни за остваривање циљева и задатака наставе у природи, а одговарају условима у

којима се она реализује. У самим наставним програмима за поједине предмете могу се наћи садржаји који експлицитно или имплицитно упућују на погодност овог облика образовно-васпитног рада (свет око нас, природа и друштво, физичко васпитање, ликовна култура, музичка култура, чувари природе, народна традиција, грађанско васпитање...).

Један од битних услова успешне реализације овог облика образовно-васпитног рада јесте припрема ученика, родитеља и наставника. Одвајање ученика од породице у дужем временском периоду и боравак у новим условима представља озбиљан захтев за ученике тог узраста и зато је важно да буду добро припремљени за оно што их очекује на настави у природи. Припрема подразумева да се ученици унапред упознају са местом у које одлазе, условима живота у којима се организује настава у природи, облицима и садржајима рада, начином превоза и понашањем у току пута, потребним књигама, прибору, одећи, обући, појединим спортско-рекреативним активностима које ће се тамо реализовати. Ученицима треба пружити прилику да питају и добију одговор о свему што их занима, а наставник треба да чује и уважи, у мери у којој је то могуће, њихове потребе, жеље и интересовања. Посебну пажњу треба посветити делу припреме у коме се наставник са ученицима договара око правила понашања током извођења наставе у природи – уз разумевање зашто је важно њихово поштовање. Припрема родитеља подразумева организовање родитељских састанака и пружање информација о основним географским карактеристикама и климатским условима краја у коме се организује настава у природи, времену одласка, дужини боравка, цени, документацији коју треба припремити, условима смештаја, исхране, здравствене заштите, условима живота и рада ученика, могућностима комуникације са децом и сл. Истовремено се родитељима дају детаљна упутства о припреми деце, са списком неопходног прибора за личну хигијену, писање, потребном гардеробом... Ради прикупљања важних информација везаних за здравствени и психофизички статус деце, њихове особености, специфичне навике и интересовања, организују се са родитељима посебни разговори. Припрема наставника обухвата индивидуалну и заједничку припрему. Заједничка припрема се одвија путем краћих састанака на нивоу школе. На њима се разматрају најважнија организациона питања о месту и условима боравка, цени и сл. Индивидуална припрема обухвата добро информисање наставника о географским и геолошким карактеристикама краја, о флори и фауни, историјским подацима, значајним културним, привредним и другим објектима који се могу посетити, обичајима и етнографским карактеристикама подручја и места на коме ће се одвијати настава у природи. На основу прикупљених података и постављених циљева и задатака наставе у природи, наставник саставља програм који ће се реализовати (пored садржаја наставе програм поседује и спортско-рекреативне и културне активности, друштвене игре, типске вечерње програме...), одабира методе и облике рада, одређује динамику активности и припрема све што ће му обезбедити ефикасан и успешан рад. Дobar програм наставе у природи поседује чврсту структуру, која пре свега указује шта треба постићи. Како је немогуће предвидети све факторе који су од утицаја на њену реализацију неопходни су и оперативни планови који поседују флексибилност, односно прилагодљивост датим околностима нпр. лошим временским условима.

Реализација постављених циљева наставе у природи у великој мери зависи од способности наставника да са ученицима успешно ради и ван учионице. Његова улога је сада сложенија и захтевнија јер, осим што организује и реализује редовну наставу и предвиђене активности, брине и о безбедности ученика. У свом раду он треба да уважава индивидуалне карактеристике ученика, разлике у њиховим потребама и могућностима, да подстиче сарадњу и тимски рад, самосталност и личну одговорност.

Приликом остваривања програма наставе у природи треба што више наставних и ваннаставних активности реализовати у природном окружењу – уз смењивање редовне наставе, самосталних активности ученика, спортско-рекреативних и културних активности, игре и забаве, пасивног и активног одмора.

По повратку са наставе у природи, стечена знања и искуства треба што више интегрисати у наставни процес и омогућити ученицима да искажу своје утиске и осећања о ономе што су доживели.

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Сврха програма образовања

-Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености, неопходне за живот у савременом и сложеном друштву.
-Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развоју друштва.

Циљеви и задаци програма образовања су:

- развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима;
- подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика;
- оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења;
- оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот;
- развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина;
- омогућавање укључивања у процесе европског и међународног повезивања;
- развијање свести о значају заштите и очувања природе и животне средине;
- усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократски уређеног, хуманог и толерантног друштва;
- уважавање плурализма вредности и омогућавање, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и добробити за све;
- развијање код деце и ученика радозналости и отворености за културе традиционалних цркава и верских заједница, као и етничке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања која нарушавају остваривање права на различитост;
- поштовање права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски уређеном друштву;
- развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.

ГОДИШЊИ И НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА ПО ПРЕДМЕТИМА

ПРЕДМЕТИ	Недељни фонд час.	Год.фонд час.по предмет.
ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ		
СРПСКИ ЈЕЗИК	5	180
СТРАНИ ЈЕЗИК	2	72
МАТЕМАТИКА	5	180
СВЕТ ОКО НАС	2	72
МУЗИЧКО КУЛТУРА	1	36
ЛИКОВНА КУЛТУРА	2	72
ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ	3	108
ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ		
ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ	1	36
ВЕРСКА НАСТАВА	1	36
ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ		
НАРОДНА ТРАДИЦИЈА	1	36
ЧУВАРИ ПРИРОДЕ	1	36
ОД ИГРАЧКЕ ДО РАЧУНАРА	1	36
ФАКУЛТАТИВНИ ПРЕДМЕТ		
ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК	2	72
УКУПНО		1072

СРПСКИ ЈЕЗИК

Циљ и задаци:

Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци наставе српског језика:

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- основно описмењавање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
- упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика;
- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца);
- развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког);
- оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;
- упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
- поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;
- развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке (одељењске, школске, месне); поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама;
- поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм);
- усвајање основних теоријских и функционалних појмова из позоришне и филмске уметности;
- упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења;
- развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и

унапређује;

- навикавање на редовно праћење и критичко процењивање емисија за децу на радију и телевизији;
- подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво;
- подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција и др.);
- васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности;
- развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.

РЕДНИ БРОЈ	НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА		
		ОБРАДА	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ	СВЕГА
1.	КЊИЖЕВНОСТ -лектира -читање и тумачење текста			
2.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА -усмено изражавање -писмено изражавање			
3.	ЈЕЗИК -граматика -правопис			
				Укупно: 180 часова

	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈ	ВРСТЕ АКТИВНОСТИ	ОБЛИЦИ И МЕТОДЕ РАДА	КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА	ПРОВЕРА ОСТВАРЕНОСТИ ПОСТИГНУЋА
1.	КЊИЖЕВНОСТ 1а.Лектира 1б.Читање и тумачење текста	- читање и тумачење текста; - увежбавање технике читања; - дечје стваралаштво. Књижевни појмови <u>-Лирика</u> Основни мотив и споредни мотиви у лирској песни. Визуелни и аудитивни елементи у песничкој слици. Песничка слика као чинилац композиције лирске песме. Дужина стиха према броју слогова-препознавање. Понављања у стиху, строфи, песни - функција. Персонификација као стилско средство. Сликовитост као обележје песничког језика. Обичајне народне лирске песме -основна обележја. Лирска песма -основна обележја. <u>-Епика</u> Тема и идеја у епском делу. Фабула: хронолошки редослед догађаја, елементи фабуле (увод, заплет, расplet). Односи међу ликовима; основни типови (врсте) карактеризације. Приповедач, приповедање; дијалог, монолог, опис у епском делу. Прича и роман -разлике. Роман за децу -основна обележја.	*Активности ученика: -слушање -читање -препричавање -рецитовање -писање -драматизација -посматрање -нарација -активно богаћење речника -игровне активности-драмске игре -понављање -препознавање идентификовање -именовање -цитирање -скратити и исказати на другачији начин -дефинисање -класификовање -интерпретирање -објашњавање -показивање	*Наставне методе: рад на тексту монолошка дијалошка (слободан разговор,полемика,дискусија,дебата или расправа,постављање питања и одговора) метода писаних и графичких радова ученика демонстративна решавање	Корелација се остварује са свим предметима, у зависности од наставних садржаја: ликовна култура (књижевност), музичка култура(обрада песме, самостално креативно изражавање), грађанско васпитање (текстови о породици, другарству...), природа и друштво (описивање природе, говорне вежбе...), народна традиција (народна књижевност), верска настава (текстови о Светом Сави...)	Наставничко оцењивање ученика: <u>*Формативно оцењивање</u>-праћење напредовања,рада и залагања ученика кроз: -разговор са ученицима -различите врсте посматрања -усмена и писмена испитивања -оцењивање радова и продуката ученичких активности-домаћих задатака,свезака,пројеката,учешћа у разним активностима „дискусијама ... -оцењивања портфолија -вођење белешки о раду,продуктима рада и напредовању

		-<u>Драма</u> Ликови у драмском делу. Ремарке (дидаскалије). Драмска радња -начин развијања радње. Драмски текстови за децу. -<u>Функционални појмови</u> Подстицање ученика да схватају и усвајају појмове: главно, споредно, машта, збиља, утисак, расположење, интересовање, околност, ситуација, испољавање; подстрек, услов, поређење, процењивање, тврдња, доказ, закључак; дивљење, одушевљење, љубав (према човеку, домовини, раду, природи); привлачност, искреност, правичност, племенитост.	-уопштавање -давање сопствених примера -извођење закључака који се заснивају на одређеним подацима -навођење аргумената или доказа -скицирање и илстровање -креирати и измислити -сажимање -повезивање -одређивање кључних речи -процењивање вредности идеја -истаживање и процењивање -рангирање -вредновање и мерење -повезивање садржаја српског језика са конкретним животним ситуацијама	проблема-хеуристичка метода практични рад игровне активности комбиновани рад		ученика <u>*Сумативно оцењивање</u> кроз: -посматрање -усмена и писмена испитивања -различите врсте тестова (стандардизованих и нестандардизованих) -контролни задаци -диктати -писмени тематски радови -петоминутне и петнаестоминутне провере -квизови знања <u>*Међусобно оцењивање ученика</u> са или без учешћа наставника <u>*Самооцењивање ученика</u>
2.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА 2а.Усмено изражавање 2б.Писмено изражавање	Препричавање садржине текстова, играних и анимираних филмова, позоришних представа, радијских и телевизијских емисија за децу – -детаљно (опширно), по заједничком и индивидуалном плану; -сажето препричавање по заједничком и самостално сачињеном плану за препричавање -дословно препричавање -препричавање са проширивањем приче -препричавање са променом граматичког лица -Препричавање са изменом завршетка садржаја -препричавање садржаја у целини и по деловима. Причање о доживљајима и догађајима, стварним и измишљеним (нарочито у		*Облици рада: -фронтални индивидуални -групни -рад у пару индивидуализовани облик диференциране задатке		

	функцији стварања погодне атмосфере за читање и тумачење текста). -Причање према слици са целовитим догађајем по заједничком и самостално сачињеном плану. -Причање по задатим речима. -Настављање приче подстакнуто датим почетком. -Причање у дијалогској форми -причање на основу датог наслова -причање у дијалогској форми Описивање људи и природе и сложенијих односа међу бићима и појавама у природи. Колективна и самостална посматрања природе (шетња, излети, посете, документарни филмови) на основу којих се увежбава описивање уочљивих и занимљивих појединости које су међусобно повезане. Самостално бирање мотива и издвајање детаља који ученика посебно заокупљају и подстичу на описивање(опис екстеријера, ентеријера, предмета, бића, слика, односа у природи...)- најчешће у писменом облику. Извештавање – Извештавање о обављеном или необављеном задатку у школи или код куће у облику одговора на питања. Усмена и писмена вежбања. Ортоепске вежбе: увежбавање правилног изговора речи, исказа, реченица, пословица, краћих текстова; слушање звучних записа, снимање читања, анализа снимка и одговарајуће вредновање. -Диктати: са допуњавањем, изборни, слободни, контролни диктат. -Лексичке и семантичке вежбе: грађење речи	*Активности наставника: - постављање питања -слушање -вођење разговора -усмеравање -анализа -синтеза -организовање -праћење и вредновање -бележење	комбиновани облик рада		
--	--	--	------------------------	--	--

		- формирање породица речи; изналагање синонима и антонима, уочавање семантичке функције акцента; некњижевне речи и туђице - њихова замена језичким стандардом; основно и пренесено значење речи. - Синтаксичке и стилске вежбе: састављање и писање реченица према посматраним предметима, слици и заданим речима; састављање и писање питања о тематској целини у тексту, на слици, у филму; писање одговора на та питања. Преписивање реченица у циљу савладавања правописних правила. Коришћење уметничких, научнопопуларних и ученичких текстова као подстицаја за сликовито казивање. Вежбе за богаћење речника и тражење погодног израза. Уопштено и конкретно казивање. Промена гледишта. Уочавање и отклањање безначајних појединости и сувишних речи у тексту и говору. Отклањање празнословља и туђица. Отклањање нејасности и двосмислености. Увежбавање технике израде писменог састава: анализа теме, одређивање њеног тежишта; посматрање, уочавање и избор грађе; распоређивање појединости; елементи композиције. *Осам домаћих писмених задатака и њихова анализа на часу.				
--	--	--	--	--	--	--

		*Четири школска писмена задатка -по два у првом и другом полуугодишту. Један час за израду и два за анализу и исправак.				
3.	ЈЕЗИК 3а. Граматика 3б. Правопис	Граматика Обнављање и утврђивање знања усвојених у претходним разредима. Уочавање речи које у говору и писању мењају свој основни облик (променљиве речи) без дефиниција и захтева за променом по падежима и временима. Уочавање речи које задржавају свој основни облик у свим ситуацијама (непроменљиве речи) без именовања врста тих речи. -Реченица појам глаголског предиката (лични глаголски облик); уочавање речи и групе речи (синтагма) у функцији објекта и прилошких одредаба за место, време и начин. Појам субјекта; уочавање речи у функцији атрибута уз именицу и именичког скупа речи (именичка синтагма). Ред реченичних чланова у реченици. -Именице збирне и градивне; род и број ,појам и препознавање. -Придеви присвојни и градивни ,уочавање значења, рода и броја у реченици. -Заменице личне; род и број личних заменица; лична заменица у функцији субјекта у реченици - појам и препознавање. -Бројеви				

	главни (основни) и редни ,појам и препознавање у реченици. -Глаголи појам и основна значења презента, перфекта и футура; вежбе у реченици заменом глаголских облика у времену, лицу и броју. Управни и неуправни говор. Утврђивање и систематизација садржаја обрађених од I до IV разреда. Правопис Употреба великог слова у писању: имена држава и покрајина и њихових становника; имена насеља (градова, села) и њихових становника. Писање управног и неуправног говора (сва три модела). Наводници. Заграда. Писање присвојних придева изведених од властитих имена (ов/ев, ин/ски). Писање сугласника ј у придевским облицима на -ски, и у личним именима и презименима. Писање скраћеница типа: итд., сл., нпр. и скраћеница које означавају имена држава. Понављање, увежбавање и проверавање оспособљености ученика за примену обрађених правописних правила. Ортоепија Уочавање наглашених и ненаглашених речи: вежбе у изговарању акценатских целина. Вежбе за отклањање грешака које се јављају у говору ученика. Изговор свих сугласника и гласовних група у складу са књижевнојезичком нормом ч, ђ, ц, ђ, х;				
--	---	--	--	--	--

		-дс (људских), ио, ао итд. Вежбе за отклањање грешака које се јављају у говору и писању ученика.				
--	--	--	--	--	--	--

Наставна тема	НИВО ПОСТИГНУЋА – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ		
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Говорна култура	<i>Једино у области Говорна култура нису описани захтеви у сва три нивоа</i> 1CJ.0.1.1. познаје основна начела вођења разговора: уме да започне разговор, учествује у њему и оконча га; пажљиво слуша своје саговорнике 1CJ.0.1.3. казује текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха, без тзв. „певушења” или „скандирања” 1CJ.0.1.4. уме да преприча изабрани наративни или краћи информативни текст на основу претходне израде плана текста и издвајања значајних делова или занимљивих детаља 1CJ.0.1.5. уме самостално (својим речима) да описује и да прича на задату тему: држи се теме, јасно структурира казивање (уводни, средишњи и завршни део казивања), добро распоређујући основну информацију и додатне информације 1CJ.0.1.6. уме на занимљив начин да почне и заврши своје причање 1CJ.0.1.7. уме у кратким цртама да образложи неку своју идеју 1CJ.0.1.8. уме да одбрани своју тврдњу или став		
Вештина читања и разумевања прочитаног	1CJ.1.2.2. одговара на једноставна питања у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане у једној реченици, пасусу, или у једноставној табели (ко, шта, где, када, колико и сл.)	1CJ.2.2.1. чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха; уме да одреди на ком месту у тексту је пауза, место логичког акцента; који део текста треба прочитати брже, а који спорије	1CJ.3.2.1. изводи сложеније закључке на основу текста, обједињујући информације из различитих делова дужег текста
	1CJ. 1.2.3. препознаје да ли је тражена информација, која може да буде исказана на различите начине (синонимија, парафраза), садржана у тексту	1CJ.2.2.2. изводи једноставне закључке у вези са текстом, анализирајући и обједињујући информације исказане у различитим деловима текста (у различитим реченицама, пасусима, пољима табеле)	1CJ.3.2.2. повезује и обједињује информације исказане различитим симболичким системима (нпр. текст, табела, графички приказ)

1CJ. 1.2.4. познаје и користи основне делове текста и књиге (наслов, пасус, име аутора;садржај,речник)	1CJ.2.2.3. раздваја битне од небитних информација; одређује след догађаја у тексту	1CJ.3.2.3. разликује различита гледишта заступљена у информативном тексту (нпр.мишљење аутора текста vs. мишљења учесника у догађају)
1CJ. 1.2.5. одређује основну тему текста	1CJ.2.2.4. успоставља везу између информација исказаних у линеарном и нелинеарном тексту (нпр. проналази део/деталј који је приказан на илустрацији, у табели, или на дијаграму)	1CJ.3.2.4. изводи сложеније закључке на основу текста и издваја делове текста који их поткрепљују; резимира наративни текст
1CJ. 1.2.6. разуме дословно значење текста	1CJ.2.2.5. одређује основни смисао текста и његову намену	1CJ.3.2.5. представља тексту одговарајућој нелинеарној форми (уноси податке из текста у дату табелу или дијаграм)
1CJ. 1.2.7. разликује књижевноуметнички од информативног текста	1CJ.2.2.6. препознаје фигуративно значење у тексту	1CJ.3.2.6. процењује сврху информативног текста у односу на предвиђену намену (нпр. који од два текста боље описује дату слику, да ли је упутство за (познату) игру потпуно и сл.)
1CJ. 1.2.8. процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли му се допада, да ли му је занимљив; да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издваја речи које су	1CJ.2.2.7. изводи једноставне закључке на основу текста (предвиђа даљи ток радње, објашњава расплет, уочава међусобну повезаност догађаја, на основу поступак јунака/актера закључује о њиховим особинама, осећањима, намерама и сл.)	1CJ.3.2.7. објашњава и вреднује догађаје и поступке ликова у тексту (нпр. објашњава зашто је лик поступио на одређен начин, или вреднује крај приче у

	му непознате	1CJ.2.2.8. износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се допада/не допада, због чега му је занимљив/незанимљив; да ли се слаже/не слаже са поступцима ликова	односу на своја предвиђања током читања текста, или износи свој став о догађајима из текста)
		1CJ.2.2.9. издваја делове текста који су му нејасни	
		1CJ.2.2.10. вреднује примереност илустрација које прате текст; наводи разлоге за избор одређене илустрације	
Писано изражавање	1CJ. 1.3.4. употребљава велико слово приликом писања личних имена, назива места (једночланих), назива школе	1CJ.2.3.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу)	1CJ.3.3.1. пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама; користи разноврсне синтаксичке конструкције, укључујући и сложене
	1CJ. 1.3.6. издваја наслов, углавном се држи теме	1CJ.2.3.2. употребљава велико слово приликом писања имена држава и места и њихових становника; користи наводнике при навођењу туђих речи; правилно пише присвојне придеве (-ов/-ев/-ин, -ски/-чки/-	1CJ.3.3.2. јасно структурира текст (уводни, средишњи и завршни део текста); добро распоређује основну информацију и додатне

		иши); правилно пише гласове ћ, ч, ђ ц; правилно пише сугласник у у интервокалској позицији; правилно пише речцу ли и речцу не; употребљава запету при набрајању	информације унутар текста и пасуса
	1СЈ.1.3.7. препричава кратак једноставан текст (до 400 речи)	1СЈ.2.3.3. пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи у реченици, типове реченица, дужину реченице...)	1СЈ.3.3.3. прилагођава језичко-стилски израз типу текста
	1СЈ.1.3.10. пише честитку (за Нову годину, рођендан), позивницу (за рођенданску прославу, забаву), разгледницу (са летовања, зимовања, екскурзије)	1СЈ.2.3.4. држи се теме; излагање организује око основне идеје текста коју поткрепљује одговарајућим детаљима	1СЈ.3.3.4. саставља кратак експозиторни текст
		1СЈ.2.3.5. језички израз прилагођава комуникативној ситуацији (формалној/неформалној)	1СЈ.3.3.5. користи богат фонд речи (у односу на узраст)
		1СЈ.2.3.6. саставља кратак наративни текст	1СЈ.3.3.6. издваја пасусе
		1СЈ.2.3.7. саставља кратак дескриптивни текст	
		1СЈ.2.3.8. користи фонд речи примерен узрасту; употребљава синонине (нпр. Да избегне понављање)	
		1СЈ.2.3.9. исправља свој текст (критички чита написано, поправља текст и исправља грешке)	
		1СЈ.2.3.10. уме да попуни једноставан образац са основним подацима о себи (име, презиме, име родитеља, година рођења, адреса, телефон; школа, разред, одељење)	
		1СЈ.2.3.11. пише писмо (приватно) и уме да га адресира	

Граматика и лексикологија	1СЈ. 1.4.1. препознаје врсте речи (придеве, бројеве)	1СЈ.2.4.1. одређује врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе)	1СЈ.3.4.1. именује врсте и подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве; глаголе)
		1СЈ.2.4.2. препознаје подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве)	1СЈ.3.4.2. уме да промени облик променљивих речи према задатом критеријуму: заједничких именица према броју, а глагола, придева и заменица према роду и броју
		1СЈ.2.4.3. препознаје лице, род и број личних заменица у номинативу	1СЈ.3.4.3. препознаје прави објекат (у акузативу) и прилошке одредбе за време, место и начин
		1СЈ.2.4.4. препознаје граматичке категорије глагола (лице, број и род) и уме да пребаци глаголе из једног глаголског времена у друго	ЛЕКСИКОЛОГИЈА 1СЈ.3.4.4. одређује значења непознатих речи и фразеологизама на основу ситуације и текста/контекста у којем су употребљени
	1СЈ. 1.4.2. препознаје граматичке категорије променљивих речи (род и број заједничких именица) и глаголско време (презент, перфекат и футур)		ЛЕКСИКОЛОГИЈА 1СЈ.3.4.5. употребљава речи у основном и пренесеном/фигуративном

	ЛЕКСИКОЛОГИЈА 1СЈ. 1.4.5. познаје значења речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији (у кући, школи и сл.)	ЛЕКСИКОЛОГИЈА 1СЈ.2.4.9. познаје значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и правилно их употребљава	значењу
Књижевност	1СЈ. 1.5.1. препознаје књижевне родове на основу формалних одлика поезије, прозе и драме	1СЈ.2.5.1. разликује лирску од епске песме	1СЈ.3.5.1. тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст
		1СЈ.2.5.3. препознаје риму, стих и строфу у лирској песми	1СЈ.3.5.2. уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту
		1СЈ.2.5.4. одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова; и односе међу ликовима у књижевноуметничком тексту	1СЈ.3.5.3. тумачи идеје у књижевноуметничком тексту, аргументује их позивајући се на текст
		1СЈ.2.5.5. уочава везе међу догађајима (нпр. одређује редослед догађаја у књижевноуметничком тексту)	
		1СЈ.2.5.6. разликује приповедање од описивања и дијалога	
		1СЈ.2.5.7. разуме фигуративну употребу језика у књижевноуметничком тексту	

МАТЕМАТИКА

Циљеви и задаци

Циљ наставе математике јесте:

- Да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву;
- Да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање;
- Као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

Задаци наставе математике јесу:

- Да ученици стичу знања неопходна за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу;
- Да ученици стичу основну математичку културу потребну за откривање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности (математичко моделовање), за успешно настављање образовања и укључивање у рад;
- Да развија ученикову способност посматрања, опажања и логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења;
- Да развија културне, радне, етичке, и естетске навике ученика, као и математичку радозналост у посматрању и изучавању природних појава;
- Да ученици стичу навику и обучавају се у коришћењу разноврсних извора знања;
- Да ученицима омогући разумевање одговарајућих садржаја природних наука и допринесе радном и политехничком васпитању и образовању;
- Да изграђује позитивне особине ученикове личности, као што су : истинољубивост, упорност, систематичност, уредност, тачност, одговорност, смисао за самосталан рад;
- Да интерпретацијом математичких садржаја и упознавањем основних математичких метода допринесе формирању правилног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика;
- Да ученици стичу способност изражавања математичким језиком, јасноћу и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;
- Да ученици усвоје основне чињенице о скуповима, релацијама и пресликавањима;
- Да ученици савладају основне операције са природним целим, рационалним и реалним бројевима, као и основне законе тих операција;
- Да ученици упознају најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе;
- Да оспособи ученике за прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама.

Оперативни задаци:

Ученици треба да:

- Успешно савладају читање и писање природних бројева у декадном бројевном систему;
- Упознају скуп природних бројева;

- Науче да природне бројеве приказују тачкама бројевне полуправе;
- Умеју да читају и записују помоћу слова основна својства рачунских операција;
- Упознају и уочавају зависност између резултата и компонената операција (на примерима);
- Примењују упозната својства рачунских операција при трансформисању израза у случају рачунских олакшица;
- Знају да читају, састављају и израчунавају вредност израза са више операција;
- Знају да решавају једноставније једначине и неједначине у скупу природних бројева;
- Успешно решавају задатке дате у текстуалној форми;
- Упознају разломке (наведене у програму), њихово читање, писање и значење, уз коришћење одговарајућих термина;
- Знају да цртају мреже и праве моделе коцке и квадра;
- Упознају јединице за површину и примењују их при израчунавању површине квадрата, правоугаоника, квадра и коцке.

РЕДНИ БРОЈ	НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА		
		ОБРАДА	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ	СВЕГА
1.	Скуп природних бројева	50	87	137
2.	Мерење и мере	4	6	10
3.	Површина	12	21	33

	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈ	ВРСТЕ АКТИВНОСТИ		ОБЛИЦИ И МЕТОДЕ РАДА	КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА	ПРОВЕРА ОСТВАРЕНИСТИ ПОСТИГНУЋА
			наставници	ученици			
	Скуп природних бројева	-Декадне јединице до милиона и преко милиона -Записивање декадних јединица као степена броја десет -Читање и писање бројева до милиона и преко милиона -Записивање природних бројева у облику збира вишеструких декадних јединица -Месна вредност цифара -Уређеност скупа $\mathbb{N}$ и $\mathbb{N}_0$ -Бројевна полуправа -Упоредивање бројева коришћењем	Вођење процеса сазнања, праћење, објашњавање, демонстрирање, давање истраживачких и радних задатака, помагање.	Чита, пише и упоређује бројеве до милиона и веће од милиона. Записује природне бројеве у облику збира вишеструких декадних јединица Именују елементе, чланове скупа, упоређују. Израђују и формирају сопствене примере. Правилно записују цифре-симболе. Сабирају и одузимају до	Дијалогска Монологска Илустративна Проблемска настава Активна настава Демонстративна метода Смисаоно учење Стваралачка Интерактивна Индивидуални рад Групни рад Рад у пару Посматрање	Музичка култура Српски језик Природа и друштво	Контролни задаци Посматрање Праћење ангажовања ученика Усмене провере Белешке У процесу праћења остваривања посостављених циљева и задатака, као и постизању постављених стандарда, пожељно је што мање користити класичне писмене провере знања-контролне и писмене вежбе. Поред мотивационог значаја, оцена би требало да представља и одраз

	знака релације =, <,> -Писмено сабирање и одузимање преко 1000 -Редослед рачунских операција -Једначине и неједначине са сабирањем и одузимањем -Множење вишецифреног броја: једноцифреним, двоцифреним и вишецифреним бројем -Дељење са остатком -Изрази -Својства рачунских операција и њихова примена ;трансформисање израза и рачунске олакшице -Разломци облика a/b ($a < b$ и $b \leq 10$)		1000 и преко 1000. Читају, разумеју, решавају лакше изразе. Употребљавају знакове једнакости и неједнакости. Множе и деле са остатком и без остатка, преко 1000. Зна особине рачунских операција, приоритет операција и употребу заграда. Зна да решава разломке, и разуме и решава текстуалне зататке.			квалитета испуњености постављених стандарда (знања, умења, ставова и вредности) у оквиру предмета.
--	---	--	---	--	--	--

		-Текстуални задаци		Упореджује површи фигура. Користи јединице мере за површину. Решава једноставне проблемске ситуације. Решава једноставне логичко-комбинаторне проблеме.	Дијалогска Монологска Илустративна Проблемска настава Активна настава Демонстративна метода Смисаоно учење Стваралачка Интерактивна Индивидуални рад Групни рад Рад у пару		Исто
Мерење и мере		-Упоредивање површи -Квадратни милиметар -Квадратни дециметар -Квадратни центиметар -Квадратни метар	Вођење процеса сазнања, праћење, објашњавање, демонстрирање, давање истраживачких и радних задатака, помагање.				
Површина		-Површина правоугаоника и квадрата -Рогљаста и обла тела -Својства квадрата и коцке -Мрежа за модел квадрата и коцке -Површина квадрата и коцке	Вођење процеса сазнања, праћење, објашњавање, демонстрирање, давање истраживачких и радних задатака, помагање.	Израчунава површину правоугаоника и квадрата. Разликује рогљаста од облих тела. Зна да црта мрежу квадрата и коцке. Уме да се служи прибором за цртање. Решава	Дијалогска Монологска Илустративна Проблемска настава Активна настава Демонстративна метода Смисаоно учење Стваралачка Интерактивна Индивидуални рад Групни рад Рад у пару	Ликовна култура	

				једноставне проблемске ситуације. Решава једноставне логичко-комбинаторне проблеме.	Посматрање Графичко представљање Цртање Истраживачка		
	Наставна тема		НИВО ПОСТИГНУЋА – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ				
		Основни ниво		Средњи ниво		Напредни ниво	

Природни бројеви и операције са њима	1МА.1.1.1. зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини и да прикаже број на датој бројевној полуправој	1МА.2.1.1. уме да примени својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и разуме декадни бројни систем	1МА.3.1.1. уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака
		1МА.2.1.2. уме да одреди десетицу, стотину и хиљаду најближу датој броју	1МА.3.1.2. зна својства операција сабирања и одузимања и уме да их примени.
		1МА.2.1.3. сабира и одузима, рачуна вредност израза	1МА.3.1.3. уме да израчуна бројевну вредност израза са више операција, поштујући приоритет
		1МА.2.1.4. рачуна вредност израза са највише две операције	1МА.3.1.4. уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми
		1МА.2.1.5. уме да решава једначине	1МА.3.1.5. уме да одреди решења неједначине са једном операцијом
Геометрија	1МА.1.2.1. уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг, троугао, правоугаоник, тачка, дуж, права, полуправа и угао) и уочава међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност, припадност)	1МА.2.2.2. претвара јединице за мерење дужине	1МА.3.2.1. претвара јединице за мерење површине из већих у мање

	1МА. 1.2.2. знајединице за мерење дужине и њихове односе	1МА.2.2.3. зна јединице за мерење површине и њихове односе	1МА.3.2.3. уме да израчуна површину квадрата и правоугаоника
	1МА.1.2.3. користи поступак мерења дужине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица	1МА.2.2.5. уме да израчуна површину квадрата и правоугаоника када су подаци дати у истим мерним јединицама	1МА.3.2.4. уме да израчуна обим и површину сложених фигура у равни када су подаци дати у истим мерним јединицама
	1МА.1.2.4. користи поступак мерења површине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица	1МА.2.2.6. препознаје мрежу коцке и квадра и уме да израчуна њихову површину када су подаци дати у истим мерним јединицама	1МА.3.2.5. уме да израчуна запремину коцке и квадра када су подаци дати у истим мерним јединицама
Разломци	1МА. 1.3.2. уме да израчуна половину, четвртину и десетину неке целине	1МА.2.3.1. уме да препозна разломак a/b ($b \leq 10, a < b$) када је графички приказ на фигури подељен на b делова	1МА.3.3.1. уме да прочита, формално запише и графички прикаже разломак a/b ($b \leq 10, a < b$)
		1МА.2.3.2. уме да израчуна n -ти део неке целине и обрнуто, упоређује разломке облика $1/n$ ($n \leq 10$)	1МА.3.3.2. зна да израчуна део a/b ($b \leq 10, a < b$) неке целине и користи то у задацима

Мерење и мере	1МА. 1.4.2. зна коју јединицу мере да употреби за мерење задате запремине течности(l, dl, ml)	1МА. 2.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у сложенијим ситуацијама	1МА.3.4.1. зна јединице за време (секунда, минут, сат, дан, месец, година, век) и уме да претвара из једне јединице у другу и пореди временске интервале у сложенијим ситуацијама
	1МА. 1.4.3. зна коју јединицу мере да употреби за мерење задате масе (g, kg, t)	1МА.2.4.3. претвара јединице за мерење запремине течности из већих у мање	1МА.3.4.2. претвара јединице за мерење запремине течности
	1МА. 1.4.4. уме да чита једноставније графиконе, табеле и дијаграме	1МА. 2.4.4. претвара јединице за мерење масе из већих у мање	1МА.3.4.3. претвара јединице за мерење масе
		1МА.2.4.5. уме да користи податке приказане графички или табеларно у решавању једноставних задатака и уме графички да представи дате податке	

ПРИРОДА И ДРУШТВО

Сврха: Основна сврха изучавања интегрисаног наставног предмета Природа и друштво јесте да усвајањем знања, умења и вештина деца развију своје сазнајне способности и истовремено спознају и граде ставове и вредности средине у којој одрастају, као и шире друштвене заједнице. Наставни предмет развија код деце сазнајне способности, формира основне појмове, градећи постепено систем појмова из области природе, друштва и културе. Стичу се знања, умења и навике које им омогућавају даље учење, активним упознавањем природних и друштвених појава и процеса подстиче се природна радозналост деце. Систематизовањем, допуњавањем и реструктурирањем тих искуственог и наученог, знања се надограђују, проверавају и примењују

Циљ: Општи циљ интегрисаног наставног предмета Природа и друштво јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему: усвајањем знања, умења и вештина деца развијају своје сазнајне, физичке, социјалне и креативне способности; спознају и граде ставове и вредности средине у којој одрастају, као и шире друштвене заједнице; стичу се знања, умења и вештине која им омогућају даље учење; активним упознавањем природних и друштвених појава и процеса, подстиче се природна радозналост деце; систематизовањем, допуњавањем и реструктурирањем искуствених знања ученика и њиховим довођењем у везу са научним сазнањима, децја знања се надограђују, проверавају и примењују; преко интерактивних и социјалних активности, они упознају себе, испољавају своју индивидуалност, уважавајући различитости и права других; уче се како треба живети заједно; примена наученог подстиче даљи развој детета, доприноси стварању одговорног односа ученика према себи и свету који га окружује и омогућаје му успешну интергацију у савремене токове живота.

Оперативни задаци:

- развијање основних појмова о природном и друштвеном окружењу и повезивању тих појмова
- развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења
- развијање способности запажања основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности
- развијање основних елемената логичког мишљења
- оспособљавање за самостално учење и проналажење информација
- интегрисање искуствених и научних сазнања у контуре система помова из области природе и друштва
- стицање елемената научне писмености и стварање основа за даље учење
- усвајање цивилизацијских тековина и упознавање могућности њиховог рационалног коришћења и дограђивања
- очување националног идентитета и уграђивање у светску културну баштину
- развијање еколошке свести и навика здравог живљења
- развијање способности запажања основних својстава материјала, објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности

- оспособљавање за сналажње у простору и времену
- разумевање и уважавање различитости међу појединцима и групама
- коришћење различитих социјалних вештина, знања и умења у комуникацији и другим интеракцијским односима
- развијање одговорног односа према себи, другима, окружењу и културном наслеђу

РЕДНИ БРОЈ	НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА		
		ОБРАДА	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ	СВЕГА
1.	Ти си део групе	2	1	3
2.	Сусрет са природом	3	1	4
3.	Човек и природа	3	1	4
4.	Моја домовина Србија	15	6	21
5.	Истражујемо природне појаве	6	7	13
6.	Осврт уназад - прошлост	18	9	27
	УКУПНО	47	25	72

НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈ	ВРСТЕ АКТИВНОСТИ		ОБЛИЦИ И МЕТОДЕ РАДА		КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА	ПРОВЕРА ОСТВАРЕНОСТИ ПОСТИГНУЋА
		наставници	ученици	облици	методе		
I ТИ СИ ДЕО ГРУПЕ	Грађење демократских односа (права и обавезе) Ми смо деца једног света- Конвенција о правима детета	вођење процеса сазнања праћење објашњавање демонстрирање давање истраживачких и радних задатака помагање	посматрање описивање груписање практиковање истраживање сакупљање играње мини пројекат	фронтал. индивид. рад у пару групни рад комбиновани	монологска дијалогска хеуристичка радионице игровне активности	Ликовна култура Грађанско васпитање Српски језик Физичко васпитање	Систематизовање и допуњавање искуствених сазнања ученика, њихово довођење у везу са научним сазнањима... Праћење и вредновање треба обављати континуирано, уважавајући
II СУСРЕТ СА ПРИРОДОМ	Груписање живог света на основу сличности и разлика Биљни и животињски свет у Србији (флора и фауна –типичне врсте, домаће животиње и гајене биљке) Природне појаве и	вођење процеса сазнања праћење објашњавање показивање демонстрирање давање истраживачких и радних задатака помагање	посматрање описивање груписање практиковање истраживање сакупљање играње мини пројекат	фронтал. индивид. рад у пару групни рад комбиновани	монологска дијалогска хеуристичка рад на тексту демонстративна практични рад	Ликовна култура Српски језик Физичко васпитање Биологија- сарадња са предметним наставницима	интересовања и активности ученика у процесу учења, а у складу са индивидуалним развојним способностима. У процесу праћења остваривања постављених циљева и задатака, као и постизању постављених стандарда,

	прилагођавање живог света						пожељно је што мање користити класичне писмене провере знања – контролне и писмене вежбе. Поред мотивационог значаја, оцена би требало да представља и одраз квалитета испуњености постављених стандарда (знања, умења, ставова и вредности) у оквиру предмета.
III ЧОВЕК И ПРИРОДА	Човек као свесно и друштвено биће Спознаја себе (полна различитост) Основи здравог живљења Одговоран однос према себи и другима Рад као свесна активност	вођење процеса сазнања праћење објашњавање показивање демонстрирање давање истраживачких и радних задатака	посматрање описивање груписање практиковање истраживање сакупљање играње мини пројекат	фронтал. индивид. рад у пару групни рад комбиновани	монолошка дијалошка хеуристичка рад на тексту демонстративна практични рад игровне активности	Ликовна култура Грађанско васпитање Српски језик Физичко васпитање Географија-сарадња са предметним наставницима	исто

човека Утицај природних и друштвених фактора на живот и рад људи Природна богатства и њихово коришћење Делатности људи у различитим крајевима Србије Прерада воде и добивање здраве хране Обновљиви и необновљиви извори енергије Недовољно искоришћени и еколошки извори енергије Рад, производња, потрошња и одрживи развој Производња и услуге,							
---	--	--	--	--	--	--	--

	пласман и тржиште, трговина и потрошња (маркетинг)						
IV МОЈА ДОМОВИНА СРБИЈА	Основне одреднице државе Србије Физичко-географски и саобраћајно-географски положај Србије Рељеф и клима Србије Воде Србије (реке, сливови, језера, бање) Низијска и брдско планинска област Србије Угрожена и заштићена подручја у Србији Становништво Србије (природно кретање и структура становништва) Национални идентитет –	вођење процеса сазнања објашњавање показивање демонстрирање давање истраживачких и радних задатака праћење помагање	посматрање описивање процењивање груписање праћање бележење истраживање сакупљање стварање мини пројекат	фронтал. индивид. рад у пару групни рад комбиновани	монолошка дијалошка хеуристичка рад на тексту и графички радови демонстративна истраживачки рад ученика	Ликовна култура Музичка култура Српски језик Географија-сарадња са предметним наставницима	исто

	Србија						
V ИСТРАЖУЈЕМО ПРИРОДНЕ ПОЈАВЕ	Кретање у простору Кретање, падање, клизање Брзина кретања клатна Сенка и величина сенке Звук Материјали и њихова својства (механичка, топлотна, електрична, магнетна, растворљивост) Наелектрисање и електрична проводљивост Магнетизам Светлосна пропустљивост материјала који материјали најбоље проводе топлоту Растворљивост материјала у	вођење процеса сознања објашњавање показивање демонстрирање давање истраживачких и радних задатака праћење помагање	посматрање описивање процењивање груписање праћење експериментисање бележење практиковање истраживање сакупљање стварање играње мини пројекат	фронтал. индивид. рад у пару групни рад комбиновани	монологска дијалогска хеуристичка демонстративна експеримент практични рад истраживачки рад ученика игровне активности	Ликовна култура Музичка култура Српски језик Физика-сарадња са предметним наставницима Хемија-сарадња са предметним наставницима	исто

	води Смеше и раздвајање састојака смеше Повратне и неповратне промене материјала Сагоревање материјала (запаљиви материјали) Опасности и како се сачувати						
VI ОСВРТ УНАЗАД - ПРОШЛОСТ	Трагови прошлости и временска лента (Србија) Научна откића (хронологија) Начин живота у средњем веку Прошлост нашег народа Веза историјских збивања у свету и код нас (Први и Други светски рат) Историјски извори-	вођење процеса сознања објашњавање показивање демонстрирање давање истраживачких и радних задатака праћење помагање	посматрање описивање процењивање груписање праћање бележење мини пројекат истраживање сакупљање стварање играње	фронтал. индивид. рад у пару групни рад амбијентална настава комбиновани	монолошка дијалогска хеуристичка рад на тексту, писани и графички радови демонстративна	Ликовна култура Музичка култура Српски језик Народна традиција Историја – сарадња са предметним наставницима	исто

	догађаји из прошлости						
--	--------------------------	--	--	--	--	--	--

Наставна тема	НИВО ПОСТИГНУЋА – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ		
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Жива и нежива природа	1ПД.1.1.5. препознаје и именује делове тела живих бића		
Екологија	1ПД. 1.2.1. препознаје и именује природне ресурсе	1ПД.2.2.1. разликује обновљиве и необновљиве природне ресурсе	
	1ПД.1.2.2. знаупотребну вредност природних ресурса	1ПД.2.2.2. разуме еколошку оправданост употребе обновљивих ресурса и рационалног коришћења необновљивих ресурса	
	1ПД. 1.2.3. разликује повољно и неповољно деловање човека по очување природе	1ПД.2.2.3. зна основне мере заштите живе и неживе природе као природних ресурса	
		1ПД.2.2.4. зна шта је добробит животиња и поступке којима се она штити	
Материјали	1ПД. 1.3.1. зна основна својства воде, ваздуха и земљишта	1ПД.2.3.3. разликује материјале који су добри проводници топлоте и електрицитета од оних који то нису	1ПД.3.3.2. примењује знање о променама материјала за објашњење појавау свом окружењу појавау свом окружењу
	1ПД. 1.3.2. зна да су водау природи, ваздух и земљиште састављени од више материјала	1ПД.2.3.4. зна да топлотна и електрична проводљивост материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу	
	1ПД. 1.3.3. зна да различите животне намирнице садрже различите састојке	1ПД.2.3.5. разликује повратне и неповратне промене материјала	
	1ПД. 1.3.4. зна основна својства материјала: тврдоћа, еластичност, густина, растворљивост, провидност, намагнетисаност	1ПД.2.3.6. разликује промене материјала при којима настају други материјали од оних промена материјала при којима не настају други материјали	

	1ПД.1.3.5. зна да својства материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу 1ПД. 1.3.6. зна промене материјала које настају због промене температуре, услед механичког утицаја и деловања воде и ваздуха		
Кретање и оријентација у простору	1 ПД .1.4.1. уме да препозна кретање телау различитим појавама	1 ПД .2.4.1. зна да кретање тела зависи од силе која на њега делује, врсте подлоге и облика тела	1ПД.3.4.1. уме да чита географску карту примењујући знања о странама света и значењу картографских знакова
		1 ПД .2.4.2. зна да се светлост креће праволинијски	
		1 ПД .2.4.4. уме да пронађе основне информације на географској карти Србије: највећа тела и најважнија насеља, облике рељефа и површинских вода	
		1 ПД .2.4.5. уме да пронађе и упише тражене информације на ленти времена	
Друштво	1 ПД . 1.5.1. зна које друштвене групе постоје и ко су њихови чланови	1ПД.2.5.1. зна које су улоге различитих друштвених група и њихових чланова	
	1 ПД . 1.5.3. зна кој е људске делатности постој е и њихову улогу	1ПД.2.5.3. разуме повезаност и међузависност различитих људских делатности	
	1 ПД .1.5.4. зна који су главни извори опасности по здравље и живот људи и основне мере заштите		
	1ПД. 1.5.5. зна поступке за очување и унапређивање људског здравља		

Држава Србија и њена прошлост	1ПД.1.6.3. зна географски положај и основне одреднице државе Србије: територија,границе, главни град, симболи, становништво	1ПД.2.6.3. разуме повезаност природно-географских фактора - рељефа, вода, климе - и делатности људи	1ПД.3.6.1. зна штаје претходило, а шта је уследило након важних историјских догађаја и појава
	1ПД. 1.6.4. зна најважније догађаје, појаве и личности из прошлости	1ПД.2.6.4. зна редослед којим су се јављали важни историјски догађаји, појаве и личности	
	1ПД.1.6.5. зна основне информације о начину живота људи у прошлости	1ПД .2.6.5. уочава сличности и разлике између начина живота некад и сад	
	1ПД.1.6.6. зна шта су историјски извори и именује их	1ПД 2.6.6. препознаје основна културна и друштвена обележја различитих историјских периода	
		1ПД.2.6.7. препознаје на основу карактеристичних историјских извора о ком историјском периоду или личности је реч	

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Циљ и задаци

Циљ васпитно- образовног рада у настави ликовне културе јесте да се подстиче развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Задаци:

- настава ликовне културе има задатак да развија способност ученика за опажање облика, величина, светлина, боја, положаја облика у природи;
- да развија памћење, повезивање опажених информација, што чини основу за увођење у визуелно мишљење;
- стварање услова за разумевање природних законитости и друштвених појава;
- стварати услове да ученици на сваком часу у процесу реализације садржаја користе технике и средства ликовно-визуелног изражавања;
- развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности;

- развијати ученикове потенцијале у области ликовности и визуелности, те му помагати у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава;
- развијати љубав према вредностима израженим у делима свих облика уметности;
- да ствара интересовање и потребу за посећивање изложби, галерија, музеја и чување културних добара;
- да осетљивост за ликовне и визуелне вредности коју стичу у настави, ученици примењују у раду и животу;
- развијати сензибилитет за лепо писање;
- развијати моторичке способности ученика.

Оперативни задаци

Ученици треба да:

- разликују и повезују дводимензионалне и тродимензионалне облике;
- граде искуства и критеријуме према захтевима програма, ликовних уметности и ликовних појава у животу;
- усвоје знања о боји, ликовним техникама и креативно практично раде са односима боја;
- ускладе ликовни рад са другим медијима (звук, покретом, литерарним изразом и сценским амбијентима);
- препознају ликовне технике.

РБ	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈ	ВРСТЕ АКТИВНОСТИ НАСТАВНИЦИ УЧЕНИЦИ		ОБЛИЦИ РАДА	МЕТОДЕ РАДА	КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА	ПРОВЕРА ОСТВАРЕНИСТИ ПОСТИГНУЋА
1.	КОЛАЖ, ФРОТАЖ, ДЕКОЛАЖ И АСАМБЛАЖ	-Колаж (дводимензионални - површински колаж) Појмови: колаж, фротаж, деколаж, асамблаж -Фротаж (површинске игре) -Деколаж (наслојавање, доцртавање, досликавање...) -Асамблаж (тродимензионални колаж, инсталације, проширени медији...)	- постављање питања -слушање -вођење разговора -усмеравање -анализа	- драматизација -посматрање -понављање - препознавање идентификовање -именовање	Фронтални индивидуални, у пару, групни, диференцирани	разговор, демонстрација, истраживање, експеримент практичних радова	Корелација се остварује са свим предметима, у зависности од наставних садржаја: -српски језик-књижевност; - математика-геометријске фигуре и облици; -природа и друштво-значајни датуми,историјски садржаји,лепоте домовине; -музичка култура-	Оцењивање је у функцији праћења напредовања ученика. Да би се пратило напредовање ученика, важно је да наставник упозна музичке способности сваког ученика. Некада се музичке способности појединца могу уочити врло рано, или је полаган раст неких способности такав да их често сматрамо потпуним изостанком. Кроз наставу
2.	ВЕЗИВАЊЕ ОБЛИКА У ТРОДИМЕНЗИОНАЛНОМ ПРОСТОРУ И У РАВНИ	Компоновање апстрактних облика у простору према положеној, косој или усправној линији Организација бојених облика у односу на раван у простору Организација тродимензионалних облика у простору и на равни Појмови: акварел, пастел, темпера	-синтеза - организовање -праћење и вредновање	-слушање -игровне активности -драмске игре-именовање				

3.	СЛИКАРСКИ МАТЕРИЈАЛИ И ТЕХНИКЕ	Карактеристике акварел технике Карактеристике пастелних боја и креда у боји (суви пастел и воштани пастел) Карактеристике темпера боја Појмови: материјали и технике		-давање сопствених примера -дефинисање - класификова ње интерпретира ње -објашњавање -показивање -скицирање и илстровање -креирати и измислити -повезивање -вредновање и мерење -рангирање			слушање музике; -грађанско васпитање- правимо рекламни штанг о дечијим правима; -народна традиција- народни инструменти	музичке културе поставља се захтев да се код ученика развија естетски доживљај, машта, вештине, навике и стваралачки импулс. Сваком ученику треба омогућити најбољи могући развој у оквиру васпитно- образовног рада, без погрешних реаговања . Основни задатак наставника јесте да храбри и подстиче ученика. Оцењивање је саставни део процеса учења и наставе, а
4.	ОСНОВНЕ И ИЗВЕДЕНЕ БОЈЕ	Црвена + жута = наранџаста Црвена + плава = љубичаста Жута + плава = зелена Појмови: основне боје, изведене боје						
5.	ЛИНИЈА, ПОВРШИНА, ВОЛУМЕН, БОЈА, ПРОСТОР	-Линија -простор -Површина -простор -Волумен -простор -Боја -простор -Линија, површина, волумен, боја-простор Појмови: волумен						
6.	АМБИЈЕНТ -СЦЕНСКИ ПРОСТОР	-Идејна решења за израду маски -Израда маски -Израда сцене -Предлог за кореографију, музику, костим -Израда сцене						

		-Реализација по групама или у целини Појмови: амбијент и сценски простор						треба да подржи учење и допринесе његовој успешности. Оно захтева максимално реалне и објективне критеријуме у оцењивању сваког ученика појединачно. Процене о томе колико је који ученик лепо и музикално интерпретирао песму више су у домену естетског процењивања. Наставник треба да сагледа опште ангажовање и рад ученика и према томе да донесе адекватну и реалну оцену. Целокупно градиво
--	--	---	--	--	--	--	--	---

								остварује се само у школи.
--	--	--	--	--	--	--	--	----------------------------

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Циљ и задаци

Циљ

- развијање интересовања, музичке осетљивости и креативности;
- оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања;
- развијање осетљивости за музичке вредности упознавањем музичке традиције и културе свог и других народа.

Задаци:

- неговање способности извођења музике (певање/свирање);
- стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука;
- подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике);
- упознавање традиционалне и уметничке музике свог и других народа;
- развијање критичког мишљења;
- упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности.

Оперативни задаци:

Ученици треба да:

- певају песме по слуху;
- певају песме солмизацијом;
- обраде просте и сложене тактове;

- усвајају основе музичке писмености;
- свирају на дечјим музичким инструментима;
- изводе дечје, народне и уметничке игре;
- импровизишу мелодије на задани текст;
- упознају звуке разних инструмената;
- слушају вредна дела уметничке и народне музике.

	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈ	ВРСТЕ АКТИВНОСТИ		ОБЛИЦИ И МЕТОДЕ РАДА		КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА	ПРОВЕРА ОСТВАРЕНИСТИ ПОСТИГНУЋА
			наставници	ученици	О	М		
1.	Извођење музике		причање, певање, свирање, вођење, објашњавање, показивање, демонстрација.	- певање и свирање, уз поступно упознавање и усвајање ритмичких структура, музичког писма и интонације; - слушање музике и усвајање основних појмова из опште музичке културе; -	фронтални, индивидуални, у пару, групни, диференцирани	разговор, демонстрација, текст, истраживање, експеримент,	Песмом треба да се започиње и завршава школски дан. Спски језик (мотивациона припрема за већину часова); Математика (разломци), Природа и друштво (музика епоха, музички ствараоци, песме о природи), Физичко васпитање	Оцењивање је у функцији праћења напредовања ученика. Да би се пратило напредовање ученика, важно је да наставник упозна музичке способности сваког ученика. Некада се музичке способности појединца могу уочити врло рано, или је полаган раст неких способности такав да их често сматрамо потпуним изостанком. Кроз
1 а	Певање	- Певање песама (учење по слуху и учење песме са нотног текста) различитог садржаја и расположења, традиционалне и уметничке музике које су примерене гласовним могућностима и узрасту ученика. - Певање и извођење музичких игара (игре уз покрет, дидактичке игре). - Певање модела и наменских песама као звучна припрема за поставку музичке писмености.						
1 б	Свирање	- Свирање пратње за бројалице, песме, игре на ритмичким дечјим инструментима.						

2.	Слушање музике	- Свирање једноставнијих песама на мелодијским инструментима Орфовог инструментарија. - На основу искуства у извођењу музике, препознати и свирати делове песама. - Слушање вокално-инструменталних композиција за децу и кратких инструменталних композиција различитог садржаја, облика и расположења, као и музичких прича. - Слушање народних песама и игара.		активности у музичком стваралаштву - хорско и оркестарско музицирање.			(дечје игре и кола, вежбе разгибавања), Грађанско васпитање (сарадња у групи, помагање)	наставу музичке културе поставља се захтев да се код ученика развија естетски доживљај, машта, вештине, навике и стваралачки импулс. Сваком ученику треба омогућити најбољи могући развој у оквиру васпитно-образовног рада, без погрешних реаговања . Основни задатак наставника јесте да храбри и подстиче ученика. Оцењивање је саставни део процеса учења и наставе, а треба да подржи учење и допринесе његовој успешности. Оно захтева максимално реалне и објективне критеријуме у оцењивању сваког ученика појединачно. Процене о томе колико је који ученик лепо и
3.	Стварање музике	- Ритмичким и звучним ефектима креирати једноставне пратње за бројалице, песме, приче, стихове, музичке игре, користећи притом различите изворе звука (глас, тело, Орфов инструментаријум). - Креирање покрета уз музику коју певају или слушају ученици. - Смишљање музичких питања и одговора, ритмичка допуњаљка, мелодијска допуњаљка са потписаним текстом, мелодијска допуњаљка. - Импровизовање дијалога на мелодијским инструментима Орфовог инструментарија.						

								музикално интерпретирао песму више су у домену естетског процењивања. Наставник треба да сагледа опште ангажовање и рад ученика и према томе да донесе адекватну и реалну оцену. Целокупно градиво остварује се само у школи.
--	--	--	--	--	--	--	--	---

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ и задаци

Циљ физичког васпитања јесте да разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Задаци наставе физичког васпитања јесу:

- подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела;
- развој и усавршавање моторичких способности;
- стицање моторичких умења која су као садржаји утврђени програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање;
- усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја;
- формирање морално-вољних квалитета личности;
- оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада;
- стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине.

Оперативни задаци:

- усмерени развој основних моторичких способности, првенствено брзине и координације;
- усмерено стицање и усавршавање моторичких умења и навика предвиђених програмом физичког васпитања;
- примена стечених знања, умења и навика у сложенијим условима (кроз игру, такмичење и сл.);
- задовољавање социјалних потреба за потврђивањем, групним поистовећивањем и сл. ;
- естетско изражавање кретњом и доживљавање естетских вредности;
- усвајање етичких вредности и подстицање вољних особина ученика.

	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈ	ВРСТЕ АКТИВНОСТИ	ОБЛИЦИ И МЕТОДЕ РАДА	КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА	ПРОВЕРА ОСТВАРЕНИСТИ ПОСТИГНУЋА
1.	АТЛЕТИКА	-Рад на техници трчања у месту и у кретању. Варијанта трчања: напред, бочно и леђима окренути у правцу кретања. Трчање краћим и дужим кораком. Савлађивање брзог трчања кроз убрзања. Техника високог и ниског старта. -Скок увис Усавршавање прекорачене технике на већим висинама. -Скок удаљ Усавршавање технике згрчне и предвезбе за технику увинућа. -Бацање Бацање лоптице од 200 грама у даљ јачом и слабијом руком, техником из места и техником из залета. Бацање медицинке од 2 kg са две и једном руком на различите начине (напред, увис и назад преко главе).	*Активности ученика: -трчање -скакање - вежбање -прескакање -окрети - игре лоптом -вијачама - плесање *Активности наставника: -показивање -објашњавање -помоћ -подстицање -процењивање -организовање -праћење -бележење	*Наставне методе: -вежбање демонстрациј а -метод трајног рада -разговор објашњење игровне активности комбиновани рад *Облици рада: -фронтални индивидуалн и -групни	-Српски језик (садржаји везани за амбијенталну наставу); Математика (скакање, прескакање, трчање, трим...); Природа и друштво (амбијентална настава, плесови, кола); Музичка култура (ритам, вежбе обликовања), Грађанско васпитање (тимски дух, помагање)	Провера се остварује на основу остваривања циљева оперативних задатака и остваривању минималних образовних захтева. 1. Стање моторичких способности; 2. Стање здравља и хигијенских навика; 3. Достигнути ниво савладаности моторних знања, умења и навика; 4. Однос према раду. 1. Праћење и вредновање моторичких способности у прва два разреда врши се на основу савладаности програмског
2.	ВЕЖБЕ НА СПРАВАМА И ТЛУ	-Вежбе на тлу (за ученике и ученице) -Прескок(ученици и ученице) -Довисински разбој-вратило -Греда (за ученике и ученице) -Паралелни разбој(ученици) -Вратило(ученици) -Кругови(ученици и ученице) -Коњ са хваталкама(ученици и ученице):				

3.	РИТМИЧКА ГИМНАСТИКА И НАРОДНИ ПЛЕСОВИ	-Естетско обликовање тела (претклон, заклон, отклон); -Окрети са покретима руку; -Скокови: маказице и мачји скок; -Вијача; -Лопта: бацања и котрљања. -Обруч -Плесови: Српско коло. Једно коло према избору.		-рад у пару диференцирани рад усклађен са могућностима ученика -комбиновани облик рада		садржаја којим се подстиче развој оних физичких способности за које је овај узраст критичан период због њихове трансформације под утицајем физичких активности - координација, гипкост, равнотежа и експлозивна снага.
4.	ОСНОВЕ СПОРТСКИХ ИГАРА	-рукомет -кошарка -одбојка -фудбал		- корективно-педагошки рад; - излети-кросеви; - такмичења; дани спорта; слободне активности.		2. Стање здравља и хигијенских навика, прати се на основу утврђивања нивоа правилног држања тела и одржавања личне и колективне хигијене и усвојености и

5.	ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ	-твоја физичка форма, -лична хигијена и хигијена здравља, -правилна исхрана, -правилан ритам рада и одмора, -прва помоћ.				примени знања из области здравља. 3. Степен савладаности моторних знања и умења спроводи се на основу минималних програмских захтева, који је утврђен на крају навођења програмских садржаја. 4. Однос према раду вреднује се на основу редовног и активног учествовања у наставном процесу, такмичењима и ваншколским активностима.
----	--------------------------	---	--	--	--	---

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Циљ наставе страног језика у основном образовању заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативних вештина и развијањем способности и метода учења страног језика:

- да подстакне развијање свести о сопственом напредовању;
- да олакша разумевање других и различитих култура и традиција
- да стимулише машту, креативност, радозналост
- да подстиче задовољство коришћења страног језика усвајање основних знања из страног језика

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

Разумевање говора

На крају четвртог разреда, ученик треба да :

- разуме општи садржај кратких и прилагођених текстова после неколико слушања
- Разуме краће дијалоге
- разуме и реагује на усмене поруке
-

Усмено изражавање и интеракција

Ученик треба да:

- разговетно изговара гласове, акцентује речи, поштује ритам и интонацију
- самостално даје информације о себи и окружењу
- описује у неколико реченица познату радњу
-

Писмено изражавање

Ученик треба да:

- допуњава и пише реченице и краће текстове
- препричава текст, пише честитку, поруку или позивницу

- поуњава формулар или пријаву

Разумевање писаног текста

Ученик треба да:

- разуме краћи текст,написане речи и реченице састављене углавном од познатих језичких елемената
- разуме основна значења кратких писаних и илустрованих текстова о познатим темама
- разуме и регује на писане поруке у вези са личним искуством

РЕДНИ БРОЈ	НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА		
		ОБРАДА	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ	СВЕГА
1.	Introductory unit:Hello there Personal descriptions Daily routines Поздрављање,уознавање.представљање Comparative adjective,present simple,imperatives	5	2	7
2.	Unit 1: Back to school About school My teacher Школски предмети,школски дан Adjectives,present simple,present continuous	5	2	6
3.	Unit 2 :Good sports The new activity centre Sports and activities The swimming club Хоби,заједничке активности Relative clauses,adverbs	5	2	7
4.	Review units 1 and 2	/	2	2

	Board games time Примање и давање позива за учешће у игри Functional language			
5.	Unit 3 : Health matters Illnesses The human body Људско тело,болести Past simple	5	3	8
6.	Unit 4 : After school club Past simple Ordinal numbers Бројеви,исказивање времена	5	3	8
7.	Review units 3,4 Past form of the verbs Исказивање извињења	/	2	2
8.	Unit 5:Exploring our world Different explorers Endangered animals Екологија,опис животиња Past simple,comparative adjectives,pronouns	4/	3	7
9.	Unit 6:Modern life Modern technology My favourite film Модеран живот,компјутери Instructions,past simple	6	2	8
10.	Review units 5,6 Stay where you are Слободно време у породици,путовања	/	/2	2

11.	Unit 7:At the Zoo Which animal is it Make a drum Животиње,музика Superlative adjectives,prepositions	5	2	7
12.	Unit 8:Lets party Food and parties Оброци ван куће Expressions of quantity,superlative adjectives	5	1	6
13.	Review units 7,8 Whats in my bag? Молбе и изрази захвалности Procedural language	/	2	2

	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈ	ВРСТЕ АКТИВНОСТИ		ОБЛИЦИ И МЕТОДЕ РАДА	КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА	ПРОВЕРА ОСТВАРЕНОСТИ ПОСТИГНУЋА
1.	Породица занимања	1.Поређење придева, садаш ње просто време, императ ив	Наставници 1.Коришћење аудио средстава. прт ање, писање, певање	Ученици 1.Слушање, ч итање, певањ е, понављање, одговарање на питања	Индивидуални , фронтални, гр упни, рад у пару, комбинов ани Монолошка, ди јалогска, демон стративна метода, игровн е активности, ко мбиновани рад	Српски, математика, с в ет око нас, музичка култура, физичка култура	Разговор, домаћи задаци, контролне вежбе, писмени задаци, мини пројекти
2.	Школа	2. Придеви, сада шње просто и трајно време	2. Постављање питања, кори шћење аудио средстава, про вера разумевања, и гра, читање, по нављање.	2. Слушање, ч итање, писањ е, описивање, решавање квиза, истраж ивачки рад			
3.	Спорт Хоби, заједни чке активности	3. Релативне клаузе, прилози	3. Коришћење аудио и видео средстава, уво ђење новог вокабулара, чи тање, постављ а	3. Слушање, ч итање, допуњ авање реченица, вођ ење дијалога, пов езивање			

			ње питања, кори шћење постера				
4.	Здравље Људско тело, болести	4. Прошло просто време, упитан и одричан облик	4. Коришћење аудио средстава, пис ање, употреба флеш картица, чита ње, цртање, ко ришћење постера				
5.	Ваннаставне активности бројеви	5. Прошло просто време, редни бројеви	5. Коришћење аудио и видео средстава, про вера разумевања по стављањем питања, дикти рање, читање	5. Слушање, п онављање језичких целина, пева ње, описивањ е, дискусија			
6.	Истражива ња екологија, жи вотиње	6. Прошло просто време, поређењ е придева, замен	6. Употреба географске карте, и	6. Слушање, ч итање, вођењ е мини дијалога, дис кутовање, оп исивање, пор еђење			

7.	Модеран живот Компјутери	ице	постера, коришћење аудио и видео средстава, вођење дијалога и дискусија	7. Слушање, повезивање, описивање, коришћење фотографија, новина и часописа, истраживачки рад, израда реферата			
8.	Животиње	7. Прошло просто време	7. Коришћење аудио и видео средстава, употреба компјутера и интернета, постављање питања и цртање				
9.	Оброци ван куће Храна и забава	8. Суперлатив придева	8. Употреба аудио средстава, писање, читање, коришћење флеш картица и постера	8. Слушање, одговарање на питања, прављење поређења, писање, читање, селекција тачних и нетачних одговора			
		9. Суперлатив прилога	9. Коришћење аудио и видео средстава, провера разумевања, писање, игровне активности, певање	9. Слушање, писање, вођење мини дијалога, певање, коришћење интернета, причавање			

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ и задаци

Општи циљ предмета је подстицање развоја личности и социјалног сазнања код ученика IV разреда основне школе. Овај предмет треба да пружи ученицима могућност да постану активни учесници у процесу образовања и васпитања, и да изграде сазнања, умења, способности и вредности неопходне за формирање аутономне, компетентне, одговорне и креативне личности, отворене за договор и сарадњу, која поштује и себе и друге.

Задаци:

У образовно-васпитном раду на реализацији овог предмета разликујемо неколико основних група задатака:

Задаци који се односе на разумевање, усвајање следећих најважнијих појмова

-дечја и људска права и слободе познавање својих права, препознавање најважнијих категорија дечјих и људских права, упознавање

Конвенције о дечјим и људским правима, разумевање односа између људских права демократије, мира и развоја

-идентитет разумевање појма идентитет, препознавање својих потреба и жеља, схватање себе у друштвеном контексту, схватање разлике између појединачног и групног, мањинског и грађанског идентитета;

-Друштвена одговорност- разумевање појма одговорности, схватање разлике између одговорности према себи, другим људима, заједници;

-различитост култура- познавање најважнијих обележја своје културе и схватање утицаја своје културе на лично понашање, разумевање узрока културних разлика и подстицање схватања да је различитост култура темељ богатства света,

разумевање односа између културних разлика, људских права и демократије, препознавање и превазилажење стереотипа и предрасуда;

-једнакост- познавање појма једнакости у контексту расних, културних, националних, верских и других разлика;

-право и правда- разумевање значења појмова права и правде, схватање односа између права и правде; познавање улоге права у осигурању појединачне и друштвене сигурности, познавање основних последица непоштовања правних норми;

-мир, сигурност и стабилност- разумевање значења појмова мир, схватање улоге коју сарадња и мирно решавање сукоба има за лични, национални и глобални развој, познавање неких основних поступака мирног решавања сукоба;

-демократија- познавање основних обележја демократског процеса и разумевање односа између демократије и дечјих и људских права.

Задаци који се односе на вештине и способности:

-примена појмова- примерена употреба појмова у комуникацији;

-критичко мишљење преиспитивање утемељености информација, поставки и ставова;

-јасно и разговетно исказивање личних ставова;

-самостално доношење одлука и извођење закључака

- одговорност у просуђивању и тумачењу;
- саосећајна комуникација- изношење својих осећања, потреба, мишљења и слушање, разумевање и уважавање туђих;
- истраживање- избор, прикупљање, критичка анализа и провера података из више извора као начин решавања проблема;
- тимски рад- прилагођавање свога мишљења групи ради изналажења заједничког решења;
- ненасилно решавање сукоба- дијалог, преговарање, аргументовано излагање, који су усмерени према заједничким циљевима;
- руковођење- одговорно управљање групом према критеријуму опште добробити;
- учешће- укључивање у процес одлучивања од заједничког интереса.

Задаци који се односе на ставове и вредности:

- приврженост демократским начелима и поступцима- дечја и људска права,једнакост,правда,друштвена одговорност,плурализам, солидарност, приватност;
- приврженост мирољубивом, партиципативном и конструктивном решавању проблема;
- спремност на заступање и заштиту својих и туђих права;
- спремност на преузимање јавне одговорности за своје поступке;
- заинтересованост за свет око себе и отвореност према разликама;
- спремност на саосећање са другима и помоћ онима који су у невољи;
- спремност на супротстављање предрасудама, дискриминацији и неправди на свим нивоима.

Р Б	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈ	ВРСТЕ АКТИВНОСТИ		ОБЛИЦ И РАДА	МЕТОДЕ РАДА	КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМ А	ПРОВЕРА ОСТВАРЕНО СТИ ПОСТИГЊА
1.	Подстицањ е групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима	-сусрет родитеља, наставника и ученика. Размена о узајамним очекивањима, потребама, захтевима, тешкоћама у вези са остваривањем програма грађанског васпитања, -упознавање ученика са садржајем предмета и начином рада.	- постављањ е питања -слушање -вођење разговора	- драматизација -посматрање -понављање -	-рад у пару, -рад у групи, -размена у великој	-метода партиципациј е и интеракције -методе рефлексије	У зависности од наставних садржаја корелација се остварује са: српским језиком,ликов ном културом	Успех ученика из предмета грађанско васпитање оц ењује се описно на основу: а) процене

			- усмеравање	препознавање	групи одељењу,	- истраживачке методе	и природом и друштвом	остварених постигнућа,
2.	Дечја права су универзална, једнака за све	-увођење људских и дечјих права у разред, подсећање на оно што већ знају о правима и разматрање значаја ових права за сопствени живот. -ученици детаљно проучавају једно право за које се одреде договарањем, анализирају текст, истражују начин симболичког приказивања. Уче се да објасне свој избор, да га јавно презентују у стварној ситуацији. -ученици ће научити да се упознају међусобно и да разлике прихвате као богатство кроз игру састављања слагалице симулирају неправду. Постају свесни своје реакције на неправду и схватају значај сарадње за решење проблема. - повезивање права са дужностима; прихватање да праведно за једног није увек нужно праведно и за другог	-анализа -синтеза - организовање	идентификовање -именовање -слушање -игровне активности -именовање -давање сопствених примера -дефинисање - класификовање интерпретирање -објашњавање -показивање -скицирање и илустровање -креирати и	-рад целог разреда, индивидуални рад.	-интерактивне методе -симулацијске методе -игровне методе -стваралачке методе		б) запажања о начину ангажовања ученика у току наставе, в) препоруке за даље напредовање Критеријуми за оцењивање су: редовност у похађању наставе, Заинтересованост. Постигнуће.активно укључивање у процес наставе.
3.	Заједно стварамо демократску атмосферу у нашем разреду, школи	-увођење ученика у демократски начин договарања око заједничких правила, схватање међусобне повезаности права, дужности, правила, закона -подстицање ученика да одаберу вредности у оквирима људских/дечјих права; да их разматрају, упоређују, да их се придржавају. Помоћи деци да дођу до решења: кад је тешко да поштују правила... -ученици преиспитују постојање предрасуда и стереотипа везаних за узраст, пол, националност. Уче се да увиде узрочно-последичну везу између постојања предрасуда и кршења права						

		других. Уче се да препознају сукоб различитих вредности. -подстаћи ученике да стварају визије са значењем, да креирају свет у којем се поштују права, у којем се прихватају одговорности, превазилазе стереотипи, прихватају различитости као богатство... -помоћи ученицима да препознају вредности које подржавају дечја/људска права и развијају демократске односе. Помоћи ученицима да препознају наметање воље једнога или групице у односу на заједничко договарање и да сагледају последице једног и другог начина понашања по заједнички живот		измислити				
				-повезивање				
4.	Живим демократију, демократска акција	-упознавање ученика са конструктивним начином за решавање међуљудских сукоба, који је применљив у разним ситуацијама. -стављање ученика у ситуацију у којој увиђају предност тимског рада, начин функционисања у тиму, улоге сваког од чланова тима. -охрабрити ученике да излистају ситуације у школи за које сматрају да не подржавају или крше њихова права на игру, развој, здравље... -упознавање и вођење ученика са и кроз демократске процедуре одлучивања, ради долажења до заједничког решења проблема за који се сви залажу -уче се прикупљању података/аргумената, заступању, јавном наступању -планирање и спровођење акције за решавање проблема који су одабрали						

5.	Људско биће је део целог света, развијање еколошке свести	-разумевање света као система у коме су сви елементи -људи, догађаји, места међусобно повезани -међузависност постоји и у природи -како бринемо о биљкама и животињама, каква је наша одговорност према њима						
6.	Евалуација	-ученици се подстичу да сами процене програм који су прошли, као и сопствено напредовање. -презентација-резултата рада родитељима.						

ВЕРСКА НАСТАВА

ЦИЉ наставе православног катихизиса (веронауке) основном образовању и васпитању јесте да пружи целовит православно поглед на свет и живот уважавајући две димензије: историјски хришћански живот (историјску реалност Цркве) и есхатолошки (будући) живот (димензију идеалног). То значи да ученици систематски ученици упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење (литургијско као и подвижничко искуство Православне Цркве) обухвата сва позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све ово спроводи се како на информативно-сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота (однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом).

ЗАДАЦИ наставе православног катихизиса (веронауке) код ученика треба да:

- изгради свест о томе да Бог општи са светом кроз човека Христа;
- уоче да је Христос корпоративна личност;
- запазе да у Цркви нико не може да постоји сам за себе , без заједнице са свима;
- стекну појам о бићу као заједници;
- схвате да је извор сваког греха егоизам, индивидуализам.

РЕДНИ БРОЈ	НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА		
		ОБРАДА	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ	СВЕГА
1.	Сусрет и упознавање катихете и ученика, упознавање са садржајима, програмом и начином рада (могућа посета православном храму).			
2.	Циљ због кога је Бог створио свет (да свет постане Црква)	2		2
3.	Црква је конкретна литургијска заједница	2	2	4
4.	Литургија је заједница многих људи и природе са Богом Оцем преко једнога човека – Христа	4	2	6
5.	Структура Литургије (епископ,свештеници, ђакони и народ)	1	1	2
6.	Структура Литургије (епископ,свештеници, ђакони и народ)	4	1	5
7.	Одбијање првог човека Адама да сједини створену природу са Богом	6	5	11
8.	Црква у хришћанској архитектури	3	3	6
				Укупно: 36

	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈ	АКТИВНО СТИ НАСТАВН ИКА	АКТИВНО СТИ УЧЕНИКА	ОБЛИЦИ РАДА	МЕТОДЕ РАДА	КОРЕЛАЦИ ЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИ МА	ПРОВЕРА ОСТВАРЕ НОСТИ ПОСТИГН УЋА
1.	<i>Увод</i>	1. Разговор о програму који ће се остваривати у четвртом разреду и о начину рада	Упознавање ученика са планом и програмом рада.		Ф, Г, И Фронтални Групни Индивидуални	Ди, М, И Дијалошки Монолошки Илустративни		
2	<i>Циљ због кога је Бог створио свет (да свет постане Црква)</i>	2. Свет је створен да постане Црква	Циљ наставе у четвртом разреду јесте да ученици стекну знање о томе да постојање света има свој циљ. Тај циљ је есхатолошк. Читање и тумачење библијског текста,	Ученици активно учеству у причи Постање.	Ф, Г, И Фронтални Групни Индивидуални	Ди, М, И Дијалошки Монолошки Илустративни Припове-дање, описива-ње, образлагање	ПРИРОДА И ДРУШТВО <i>Наставна тема:</i> Краљ Стефан Дечански и цар Урош (52)	Препричавање, запажање, цртање

		3. Свет је пропадљив (смртан) ако је ван заједнице са Богом	Ову тему свет је пропадљив треба реализовати преко описа Литургије. Указати да се на Литургији кроз Причеће сви сједињују са Богом и превазилазе смрт.	Деца треба да опишу своје присуство на Литургији тј. Причешћу. Свет је створен да постане вечна заједница са Богом кроз Литургију.		Припове-дање, описива-ње, образлагање		Заинтересованост и учествовање уче-ника у току рада
3.	Црква је конкретна литургијска заједница	4.Црква-конкретна литургијска заједница	Црква као заједница, тј. Литургија која садржи све;целокупну природу, дарове, хлеб, вином, уље, воду, молитве, људи који су сједињени у Христу и постоје слободно окренути су ка Богу Оцу.	Ученици треба да уоче да је свет створен и да је створен са циљем да постане Црква, да је свет ван заједнице са Богом смртан и пропадљив.	Ф, Г, И Фронтални Групни Индивидуални	Ди, М, И Дијалошки Монолошки Илустративни		Препознавање

		5. Црква-конкретна литургијска заједница (обнављање)	Заједница Литургијска је конкретна јер сви једмо из исте чаше и од истог хлеба.	Деца треба конкретно да парафразирају примере из жибота литургијског.				Квоз знања
4.	<i>Литургија је заједница многих људи и природе са Богом Оцем преко једнога човека – Христа</i>	6. Литургијско јединство многих људи у Христу	Објаснити ученицима шта је то Света Литургија. Ученици треба да усвоје да је Литургија заједница слобода и да само кроз заједницу са другима остварујемо заједницу са Богом.	Ученици треба да усвоје да је Литургија заједница слобода и да само кроз заједницу са другима осзварујемо заједницу са Богом.	Ф, Г, И Фронтални Групни Индивидуални	Ди, М, И Дијалошки Монолошки Илустративни Показивање и појашња-вање		Усмено одговарање показивање и појашња-вање
				Ученици треба да примете и разумеју да				

				на Литургији постоје различите службе, да су оне међусобно повезане. Ученици треба да разумеју да свака служба подразумева заједницу са другим службама, али и да свака има своје особености.				
		7.Литургијско јединство многих људи у Христу (обнављање)	Ученици треба да усвоје да је Литургија заједница слобода и да само кроз заједницу са другима остварујемо заједницу са Богом.	Ученици треба да спознају Литургију као заједницу многих људи и целе створене природе са Богом Оцем преко				Препричавање, запажање, цртање

				Христа.				
		8.Литургијско јединство природе и људи у Христу	Природа је створена да постоји вечно. Човек је свет у малом и он има могућност да обожи природу кроз Литургијску заједницу.	Ученици треба да утврде већ стечена знања из претходних разреда кроз квиз знања.				Квиз знања
		9.Систематизација; разговор о претходној наставној целини						Усмено одговарање
		10.Систематизација; разговор о претходној наставној целини						
5.	Структура Литургије (епископ, свештеници, ђакони и народ)	11. Христос као литургијска заједница (обнављање) 12. Структура Литургије (епископ,		Ученици треба да утврде и прошире већ стечена знања из млађих разреда о	Ф, Г, И Фронтални Групни Индивидуални	Текстуални, дидактичко-демонстративни		Препричавање, запажање, цртање

		презвитери, ђакони и народ)		структури Литургије. Запажа- ње,поставља ње питања, цртање, вредновање система				
		13.Структура Литургије (епископ, презвитери, ђакони и народ), (обнављање)						Квиз знања
6.	<i>Црква као икона будућег века</i>	14. Црква као икона будућег века (библијска основа-народ окупљен око Месије)	Схватање Цркве не само као грађевине или заједнице, већ као иконе будућег Царства Божијег.	Запажа- ње,поставља ње питања, цртање, вредновање система	Ф, Г, И Фронтални Групни Индивидуални	Текстуа-лни, дидакти-чко- демонстративни	ПРИРОДА И ДРУШТВО <i>Наставна тема:</i> Краљ Стефан Дечански и цар Урош (52)	Цртање задате теме
		15.Библијска основа Цркве као иконе		Запажа- ње,поставља ње питања,				Цртање задате теме

		будућег века		цртање, вредновање система				
		16. Црква као икона будућег века (библијске и светоотачке представе Царства Божијег.						Препознавање
		17. Присуство Царства Божијег у Литургији						Усмено одговарање
		18. Систематизација						
7.	<i>Одбијање првог човека Адама да сједини створену природу са Богом</i>	19. Првородни грех (библијска приповест и анализа)	Читање и тумачење библијског текста (прича) о првородном греху	Ученици треба да утврде и прошире већ стечена знања из млађих разреда о првородном греху праотаца	Ф, Г, И Фронтални Групни Индивидуални	Ди, М, И Дијалошки Монолошки Илустративни Текстуална, демонстративна		Провера уредности и прецизности садржаја у свескама за веронауку, уз пропитивање

				Адама и Еве и о његовим последикам а.				
		20. Првородни грех (обнављање)						Усмено одговарање
		21. Првородни грех као промашај; циљ због кога су човек и свет створени						Цртање задате теме
		22.Циљ стварања света и човека (обнављање)						Усмено одговарање
				Развијање љубави према Богу и другим људима				
		23. Последица пада (смрт)						Препознава ње
		24. Последица пада (смрт) - (обнављање)						Цртање задате теме
		25.Литургијск а заједница са						Усмено одговарање

		Богом-једини начин превазилажењ а смртности природе и човека						
		26.Литургијск а заједница са Богом-једини начин превазилажењ а смртности природе и човека						Квиз знања
		27. Литургијска заједница са Богом-једини начин превазилажењ а смртности природе и човека (обнављање)						Усмено одговарање
		28.Врлина- начин живота у складу са Божијим промислом о свету и човеку						Препознава ње
		29.Врлина- начин живота у складу са Божијим						Усмено одговарање

		промислом о свету и човеку (обнављање)						
		30. Како у себи изграђивати хришћанске врлине						
8.	Црква у хришћанској архитектури	31. Црква у хришћанској архитектури (основни појмови и изглед)	Истраживање и прикупљање разноврсног материјала	Упознавање ученика са изгледом и симболиком архитектур е хришћанск ог храма, као и о основним стилевима изградње храмова.	Ф, Г, И Фронтални Групни Индивидуални	Ди, М, И Дијалошки Монолошки Илустративни Текстуална, демонстративна		Провера уредности и прецизности садржаја у свескама за веронауку, уз пропитивање
		32. Црква у хришћанској архитектури (основни појмови и изглед) (обнављање)						Цртање задате теме
		33. Црква у хришћанској архитектури (православни						Усмено одговарање

		храм и литургијска структура)						
		34. Црква у хришћанској архитектури (православни храм и литургијска структура) (обнављање)						Квиз знања
		35. Екскурзија у православни манастир (обнављање)						
		36. Систематизација – Излет у природи						

ОД ИГРАЧКЕ ДО РАЧУНАРА

Циљ и задаци

- развијање умења и вештина за коришћење материјала, прибора, алата и рачунара у игри и свакодневном животу;
- развијање креативности, логичког мишљења и способности комбиновања;
- упознавање и употреба једноставних програма за рачунарске игре и образовне програме;
- развијање способности решавања задатака уз помоћ рачунара;
- развијање конструкторских вештина;
- развијање способности за тимски рад

Глобална структура годишњег програма
ОД ИГРАЧКЕ ДО РАЧУНАРА

Ред. бр.	Назив наставне теме	Увод	Обрада	Понавља ње вежбање	Систем атизаци ја	Евалуација , самоевалуа ц.	Укупно
1.	ЦРТАЊЕ		1	3			4
2.	РАД СА ТЕКСТОМ		2	3	1		6
3.	ИЗДАВАЧ		2	4	1	1	8
4	АНИМАЦИЈА		2	2			4
5	WEB КАМЕРА		1	3	1		5
6	ИЗРАДА ПРЕЗЕНТАЦИЈА		4	4	1		9
Свега			12	19	4	1	36

Наставна тема	Садржај (наставне јединице)	Циљеви, задаци (исходи)	Активности, методе	Средства	Праћење, оцењивање
ЦРТАЊЕ	Microsoft Paint (покретање и изглед прозора програма) - Алати за цртање и брисање - Рад са деловима цртежа - Унос текста - Чување цртежа, штампање - Упознавање са осталим програмима за цртање (Cobpaint, Simple Paint, Draving for children)	- Ученик уме да покрене програм за цртање Paint - Ученик проширује знање о свим елементима прозора Paint - Проширује знање о мешању боја у овом програму - Стиче сигурност у примени свих алата из овог програма. - Зна да копира и ради са деловима цртежа - Проширује знање о начину исписивања текста и форматизовања слова, речи, реченица и параграфа. - Зна да сачува а потом и да отвори сачувани цртеж	Упознати ученике са програмом за цртање Paint. Упознати ученике са осталим програмима за цртање (Cobpaint, Simple Paint, Draving for children) Описивање Цртање Игра Посматрање Праћење Истраживање Цртање по задатку или слободном избору Примена рачунара у ликовном васпитању Вежбање у слободноручном цртању	Уџбеник Рачунарски систем Штампач MS Office	Посматрање Праћење ангажовања ученика Задовољство ученика на часу

		- Зна да штампа цртеж - Разуме појмове Paint, color, select, copy, cut, paste, font, point bold, italic, underline, file, save, open, printer, print preview, page setup, print, paper, orientation, portrait, landscape, margins, top, bottom, centering, horizontal, vertical Упознаје се са новим програмима за цртање			
РАД СА ТЕКСТОМ	- Изглед основног прозора. - Тастатура. - Унос и кориговање текста. - Рад са документима. - Формат странице, подешавање маргина. - Форматирање	- Ученик зна да покрене програм за обраду текста Word. - Ученик уме да постави и уклони toolbarove. - Ученик зна који су делови тастатуре. - Ученик уме да	При реализацији тематске целине Рад са текстом показати ученицима како да покрену програм за обраду текста. Посебну пажњу обратити на радни простор као и на главни мени и траку са алатима. Показати ученицима како се креира нови	Уџбеник Рачунарски систем Штампач MS Office	Посматрање Праћење ангажовања ученика белешке Задовољство ученика на часу

	знакова. - Форматирање пасуса. - Иницијали. - Ознаке за набрајање. - Табеле. - Штампанье. - Рад са сликама. - Цртање у програму за обраду текста. Употреба WordArta.	уноси текст. - Ученик уме да подешава језик. - Ученик уме да врши едитовање текста. - Ученик уме да форматира текст. - Ученик уме да врши промену малих/беликих слова. - Ученик уме да уоквири текст - Ученик уна да користи ознаке за набрајање. - Ученик уме да уметне табелу у текст. - Ученик уме да уметне слику у текст. - Ученик уме да користи украсни текст Ученик уме да сними, отвори и штампа текст.	документ и како се отвара већ постојећи.Објаснити како се снима документ и нагласити разлику између Save и Save As. Објаснити ученицима како се одређује изглед и величина стране као и маргине. -Ученицима детаљно објаснити функције тастера са тастатуре, нарочито оних који су неопходни за рад у програму Word (Del, Backspace, Insert...). Показати како се селекује текст и након тога ученици сами треба да примене опције (Cut, Copy, Paste) -Појам форматирања објаснити на примеру знака, објашњавајући ученицима дијалог Font.Кроз практичан рад ученици треба		
--	--	--	---	--	--

			да савладају технику промене изгледа карактера (промена величине, боје, врсте фонта). -Код форматирања пасуса објаснити функцију тастера Enter и дијалог Paragraph, односно како се врши поравнавање текста, увлашење редова и дефинисање прореда. У оквиру ове јединице показати ученицима и дијалог Bullets and		
ИЗДАВАЧ	- Упознавање са програмом за израду публикација - Покретање програма Microsoft Publisher - Изглед прозора програма Microsoft Publisher - Коришћење готових шаблона (признања, парола, визит карти,	- Ученик уме да покрене програм за израду публикација - Ученик зна чему служи кутија New Publication - Ученик зна да користи готове шаблоне и зна како да дође до њих - Ученик уме да креира календар	При реализацији тематске целине Издавач, показати ученицима на које се начине може покренути програм. Посебну пажњу обратити на радни простор. -Упознати ученике Како се креира публикација (полазећи од празног листа Blank Publication) или се	Уџбеник Рачунарски систем Програм Microsoft Publisher	Посматрање Праћење ангажовања ученика Задовољство ученика на часу

	календара, честитки, позивница, новина) - Пример израде календара Израда публикације полазећи од празног листа	- Ученик уме да сними рад - Ученик уме да изради публикацију полазећи од празног листа Ученик уме да унесе текст у публикацију	користе готови шаблони (Templates) -Објаснити ученицима шта омогућава кутија New Publication -Посебну пажњу посветити коришћењу готових шаблона и како се они користе када се кликне на Publications for Print -Кроз пример показати ученицима како се прави календар -Показати ученицима како да сними рад. -Упознати ученике са начином израде публикације полазећи од празног листа (Blank Publications).		
WEB КАМЕРА	- Web камера - Делови камере - Припрема за снимање	- Ученик зна шта је Web камера и чему служи. - Ученик уме помоћу USB	Упознати ученике са Web камером и чему она служи. -Објаснити ученицима на који	Уџбеник Рачунарски систем Web камера USB кабал	Посматрање Праћење ангажовања ученика Задовољство

	- Израда снимака - Рад са албумима и сликама Снимање видео записа	прикључка да повеже камеру са рачунаром. - Ученик зна који су делови камере - Ученик зна како се камера припрема за снимање - ученик Зна како се прави фотографија и како да сачува снимак. - Ученик уме да ради са албумима и сликама - Упознат је са командама у овом прозору. Ученик уме да сними видео запис	начин се камера повезује са рачунаром. -Објаснити ученицима који су делови камере и чему сваки део служи. -Објаснити ток припреме камере за снимање (Start, Programs, Creative, Creative WebCam, Creative PC-CAM Center Lite) или двокликом на одговарајућу икону. -Детаљно упознати ученике са начином на који се прави снимак. -Ученицима треба објаснити како могу сачувати снимак. -Објаснити ученицима како да раде са албумима и сликама		ученика на часу
МУЛТИМЕДИЈАЛНА ПОРУКА	- Покретање програма и изглед екрана. - Израда	- Ученик уме да покрене програм Multimedia Email 3	Упознати ученике са појмом мултимедије. -Упознати их са	Уџбеник Рачунарски систем програм	Посматрање Праћење ангажовања ученика

	мултимедијалне поруке - Постављање подлоге - Додавање слика и видео записа - Писање поруке - Додавање звука - Припрема за слање - Снимање/отварање - Штампање Слање поруке	- Ученик уме да направи нову мултимедијалну поруку - Ученик уме да постави нову тему користећи New Album - Ученик зна чему служи дугме Capture - Ученик уме да дода слику у видео запис - Ученик уме да дода текст у мултимедијалну поруку. - Ученик уме да дода звук у поруку - Ученик уме да пошаље мултимедијалну поруку Ученик уме да одштапа поруку	програмом ArcSoft Multimedia Email (програм за стварање и слање електронске поште) која може да садржи текст, слику, филм и звук. -Упознати ученике са начином покретања програма и изгледом екрана. -Кроз практичну вежбу показати ученицима како да направе нову мултимедијалну поруку. -Показати ученицима како да дођу до албума са сличицама које се могу користити као подлога. -Упознати их са начином одабира тема. Показати ученицима како се активира камера и како се прави снимак и како се чува снимак.	Multimedia Email 3	Задовољство ученика на часу
--	--	---	---	----------------------------------	------------------------------------

			-Упознати ученике са начином додавања слика и видео записа. -Упознати ученике са начином писања порука (детаљно објаснити поступак уношења текста и чему служи икона Write message и објаснити им садржај иконице) -Упознати ученике са начином додавања звука (икона ADD Audio и са дугмадима које она садржи (Record New Message, Add From File, Remove Audio I Cansel)) -Упознати ученике са иконом Flip Card (припрема за слање)		
ИЗРАДА ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ	- Покретање програма и изглед екрана - Начин израде презентације - Израда слајдова и	- Ученик уме да покрене програм за израду презентација Power Point - Ученик зна које	Упознати ученике са начином покретања програма. -Објаснити све компоненте прозора програма (New	Уџбеник Рачунарски систем MS Office (Power Point)	Посматрање Праћење ангажовања ученика Задовољство ученика на часу

	унос текста - Организовање презентације - Уметање слика и звука - Промена дизајна - Смењивање слајдова Анимација	компоненте садржи прозор програма. - Ученик уме да креира презентацију - Ученик уме да креира презентацију. - Ученик уме да креира слајдове и да уноси текст. - Ученик уме да сними презентацију коју је креирао. - Ученик уме да прикаже презентацију. - Ученик уме да врши уметање слика у презентацију. - Ученик зна да уметне звук у презентацију - Ученик зна на који начин се смењују слајдови. Ученик зна шта је анимација и како се	Presentation, From design template, Blank presentation From AutoContent wizard From existing presentation) -Објаснити начин израде презентације уз помоћ опције From design template -Објаснити како се бира жељени дизајн. -Објаснити ученицима начин уношења текста и где се подешава изглед слова (Formatting) -Објаснити како се додају нови слајдови (New Slide) -Показати ученицима како да сниме креирану презентацију (File/Save) -Уз практичан пример показати како се приказује презентација (Wiew-Slide Show) -Уз пример показати ученицима како се		
--	---	--	---	--	--

		врши кретање текста.	врчи уметање слика (Insert-Picture) -Сваки ученик треба да уметне слику на слајд. -Упознати ученике са начином уметања звучног записа (Insert-Movies and Sounds-Record Sound) -Објаснити ученицима кроз пример како се смењују слајдови (Slide Show-Slide Transition)		
--	--	----------------------	--	--	--

ЧУВАРИ ПРИРОДЕ

Сврха изборног предмета Чувари природе је упознавање и разумевање појма животне средине, интердисциплинарног приступа у заштити са тежном за њеним очувањем и унапређивањем за садашње и будуће генерације.

Циљ

Развијање свести о потреби и могућностима личног ангажовања у заштити животне средине, усвајање и примена принципа одрживости, етичности и права будућих генерација на очувану животну средину.

Задаци:

- упознавање појма и основних елемената животне средине;

- уочавање и описивање основних појава и промена у животној средини;
- уочавање и описивање појава које угрожавају животну средину;
- развијање одговорног односа према себи и према животној средини;
- развијање навика за рационално коришћење природних богатстава;
- развијање радозналости, креативности и истраживачких способности;
- развијање основних елемената логичног и критичког мишљења.

РЕДНИ БРОЈ	НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА		
		ОБРАДА	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ	СВЕГА
1.	Животна средина	4	3	7
2.	Природне појаве и појаве у животној средини	3	4	7
3.	Загађивање животне средине	5	3	8
4.	Заштита животне средине и заштита здравља	7	7	14
		19	17	36

НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНИ САДРЖАЈ	ВРСТЕ АКТИВНОСТИ		ОБЛИЦИ И МЕТОДЕ РАДА	КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА	ПРОВЕРА ОСТВАРЕНОСТИ ПОСТИГНУЋА
Животна средина	Вода, ваздух, земљиште (услови живота), биљке и животиње; - творевине људског рада.	наставници	ученици	Фронтални, Индивидуални, Групни облик рада, Рад у пару	Српски језик, Музичка култура, Свет око нас	Систематизовање и допуњавање искуствених сазнања ученика, њихово довођење у везу са научним сазнањима...
Природне појаве и појаве у животној средини	Сезонске промене на биљкама и животињама у току године (цветање, листање, опадање лишћа, сеоба птица,...); - односи исхране у животној средини - најближој околини (ко је коме храна); - најчешће угрожене биљне и животињске врсте.	Усмерава, објашњава, дискутује, указује, демонстрира, организује, појашњава, мотивише, подстиче, прати рад, помаже, контролише, проверава	Посматрају запажају, прате, практикују изводе огледе, истражују, развијају критичко и логичко мишљење, изражавају своју креативност	Монолошка, Дијалошка, Демонстративна, Кооперативне методе учења, игровне активности Експеримент Метода практичног рада		Праћење и вредновање треба обављати континуирано, уважавајући интересовања и активности ученика у процесу учења, а у складу са индивидуалним развојним способностима. Обратити пажњу на активности на часу и на испуњавање задатака.
Загађивање животне средине	Загађивање воде и последице;					

		- загађивање ваздуха и последице; - загађивање земљишта и последице; - бука - штетне последице.					
	Заштита животне средине и заштита здравља	- Брига о биљкама и животињама у непосредној околини; - најчешће угрожене биљне и животињске врсте у непосредној околини и њихова заштита; рационално коришћење природних богатстава (раздвајање отпада за рециклажу); - разградиве и неразградиве материје; - правилан однос према себи (предност здраве хране за раст и развој, ризично понашање које може угрозити здравље).					

Додатна настава: МАТЕМАТИКА

Наставна тема: скуп природних бројева.

Садржај (наставне јединице)	Циљеви, задаци	Активности, методе	Средства	Праћење, оцењивање
-Нумерација вишецифрених бројева -Рачунске операције и њихова примена -Зависност резултата и њихових компоненти -Бројевни ребуси, дешифровање операција -Магични квадрат и друге шеме -Математичка укрштеница -Логички задаци-задаци досетке -Бројење и размештање фигура -Логички задаци -Комбинаторни задаци -Решавање сложених задатака помоћу неједначина	-Нумерише вишецифрене бројеве -Записује природне бројеве у облику збира вишеструких декадних јединица -Приказује бројеве на бројевној полуправи употребом знакова $<, >, =, \neq$ -Зна писмено да сабира и одузима преко 1000 -Зна да множи и дели са остатком и без остатка преко 1000 -Зна особине рачунских операција, приоритет операција и употребу заграда -Зна да решава разломке -Разуме и зна да решава текстуалне задатке који се свode на основне рачунске радње и при томе уме да користи слова за запис непознатог броја -Решава једноставне проблем ситуације -Решава једноставне логичко-комбинаторне проблеме	-Посматрање -Графичко представљање -Разговор -Цртање -Писање -Индивидуални подстицај -Аналитичко-синтетичка -Истраживачка	-Апликације -Дидактички материјал -Уџбеник -Креде у боји -Оловке у боји -Дијаграмске слике -Прибор за цртање	-Контролни задаци -Посматрање -Праћење ангажовања ученика -Усмене провере -Белешке

Наставна тема: Мерење и мере

Садржај (наставне јединице)	Циљеви, задаци	Активности, методе	Средства	Праћење, оцењивање
-Проблеми мерења -Проблеми превозења и размештања предмета -Квадрат и правоугаоник, резање и састављање -Квадрат и правоугаоник, резање и састављање	-Упореджује површи фигуре -Користи јединице мере за површину -Решава једноставне проблем ситуације -Решава једноставне логичко-комбинаторне проблеме	-Посматрање -Гrafичко представљање -Разговор -Цртање -Писање -Индивидуални подстицај -Аналитичко-синтетичка -Истраживачка	-Апликације -Дидактички материјал -Уџбеник -Креде у боји -Оловке у боји -Дијаграмске слике -Прибор за цртање	-Контролни задаци -Посматрање -Праћење ангажовања ученика -Усмене провере -Белешке

Наставна тема: Површина

Садржај (наставне јединице)	Циљеви, задаци	Активности, методе	Средства	Праћење, оцењивање
-Квадрат и правоугаоник, обим и површина -Коцка и квадар-површина -Математичке игре	-Израчунава површину правоугаоника и квадра -Зна да црта мрежу квадра и коцке -Израчунава обим и површину квадра и коцке -Решава проблемске ситуације -Решава логичко-комбинаторне проблеме	-Посматрање -Гrafичко представљање -Разговор -Цртање -Писање -Индивидуални подстицај -Аналитичко-синтетичка -Истраживачка	-Апликације -Дидактички материјал -Уџбеник -Креде у боји -Оловке у боји -Дијаграмске слике -Прибор за цртање	-Контролни задаци -Посматрање -Праћење ангажовања ученика -Усмене провере -Белешке

ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА

Улога школе је, поред образовања, веома важна у васпитању деце у коме здравствено васпитање има своје значајно место. Иако у школском програму није представљено посебно дефинисаним садржајима, заступљено је директно или индиректно, како у формалном програму, тако и у ваннаставним активностима.

У овом процесу од виталног је значаја континуирана сарадња ученика, наставника и родитеља.

Циљ: Здравствено васпитање је превођење онога што знамо о здрављу и здравом животу у жељени начин понашања. Понашање је, са друге стране, одређено знањем, ставовима и навикама. Зато је здравствено васпитање било усмерено на повећавању знања, изграђивању и мењању ставова, као и на формирању и мењању навика.

НАСТАВНЕ МЕТОДЕ:

- комуникацијске: предавања, дискусије, саветовање, медијске технике (ТВ, интернет, часописи)
- стратегије стицања вештина: групни рад у радионицама, тренинг, игре, драматизације)
- организоване методе: друштвене акције, кампање за здрав живот

НАСТАВНИ ОБЛИЦИ:

- фронтални
- индивидуални
- рад у пару
- групни

У току школске године, на часовима одељенског старешине, физичког васпитања и природе и друштва постоје теме које се односе на значај здравог живота и очувања здравља у животу сваког појединца.

Сваке школске године, организују се превентивни прегледи лекара (стоматолог, физијатар, педијатар) у сарадњи са ДЗ "Стари град". Осим прегледа, лекари организују у школи превентивна предавања у вези са темама очувања здравља и здравих стилова живота. МУП Стари град у сарадњи са школом, организује низ превентивних предавања у вези са превенцијом дрога, алкохола и пушења. Вршњачки тим организује многе акције и кампање у вези са здравим стиливима живота, који се пре свега односе на мирно решавање проблема, како проблем не би много утицао на наше понашање и навике.

Организовати у сарадњи са родитељима по полугодишту на ЧОСу радионице „Здрава храна“ и „Пре и после јела руке треба прати...“ и обавити дискусију о значају здраве исхране и хигијене руку.

Активности :

- Спортска недеља : учествовање у такмичењима (2 пута годишње)
- Превентивни прегледи лекара специјалиста у оквиру сарадње са ДЗ “Стари град“
- Предавања о штетности дрога у сарадњи са МУПом Стари град
- Радионица са родитељима у 1.полугодишту „Хигијенске навике и лична хигијена“
- Радионица са родитељима у 2.полугодишту „ Правилна исхрана-пут до здравља“
- Дискусије на теме дувана, алкохола и дроге на часовима ЧОСа
- Вршњачки тим „Недеља здраве хране“ (тимови ученика или породични тимови припремају здраве грицкалице/сокове; мерење телесне тежине;конкурс за најкуснију, најздравију и најјефтинију ужину)